

stran 4
Bohinj je že bil občina

stran 8
Za drugi tek vratca postavljajo tuji trenerji

stran 10
Za sto kilogramov žira, osem kilogramov olja

stran 13
Primer Elan še ni sklenjen

Negotovo pričakovanje

Kje je lanski denar za krajevne skupnosti iz občinske blaganje za redno dejavnost...? O združitvi krajevnih skupnosti se ne bomo pogovarjali prej, dokler stvari ne bodo jasne in predvsem opredeljene v predlogih... Kaj pomenijo in kakšni sploh so kriteriji za delitev letošnjih sredstev za redno dejavnost krajevnih skupnosti...? Kako bo z denarjem, ki se je doslej za razne akcije delil običajno po posebnem ključu ali na podlagi natečajev...? Kaj sploh lahko za letos načrtujemo, ko ne vemo, koliko denarja bo in kako sploh bo z bodočo opredelitvijo na področju krajevne samouprave...?

Takšne so ugotovitve in vse bolj pogosta tudi vprašanja v povečini že novoizvoljenih vodstvih sedanjih krajevnih skupnosti na Gorenjskem. Bolj ali manj glasnim napovedim, da bo denarja v občinah za različne dejavnosti, med katerimi so bile doslej tudi komunalne in druge v krajevnih skupnostih (ob lastni udeležbi krajanov za posamezne akcije) manj, vsi verjamejo. Napovedi in nekaterih obljub, da po uveljavitvi demokracije ne bo več samopriskpevkov oziroma nujnih prispevkov za posamezne akcije v krajevnih skupnostih, že takrat ni bilo jemati preveč dobesed-

no. Vendar pri sedanjih vprašanjih in ugotavljanjih v krajevnih skupnostih ne gre več za nekakšno nestrpnost na podlagi takšnih obljub ali napovedi. Vse pogosteje se tako v podeželskih kot v mestnih krajevnih skupnostih poudarja napoved in zagotovilo, da bodo vprašanja organiziranosti občin in ob tem tudi krajevnih skupnosti razrešena v prihodnje čim bolj racionalno in ekonomično. In čas je, da se sliši, pravijo v krajevnih skupnostih, da zvemo za razmišljanja in predloge o racionalnosti in ekonomičnosti.

Tok sedanje negotovosti se ponekod že usmerja na tisto kolo, ki umirja navajeno vztrajnost za delo, pripravljenost, akcije, reševanje problemov ali pa odlašanje z oblikovanimi opredelitvami, mnenji in možnimi rešitvami vzbuja med ljudmi (vodstvi in krajanji) v krajevnih skupnostih vsaj dve vrsti zaključevanj: ali se gremo skrivalnice, da bi, ko bo napačil pravi trenutek, lažje na hitro "naredili" tako, kot se zdi zdaj načrtovalcem prav; ali pa smo priča nemoči in oceni, da nekdanje napovedi o racionalnosti in ekonomičnosti niso ravno najbolj enostavne... ● A. Žalar

Jezersko, 26. januarja - Planšarsko jezero nad Jezerskim v teh dneh ne sameva, saj njegova zaledenela površina privlači številne drsalce in druge ljubitelje zimskega veselja. Tak vrvež mladih in starejših na jezeru je bil tudi to soboto. Najmlajši počitnic nimajo in so tudi te dni v vrtcu. Posnetek je iz tržiškega Palčka. - Foto: S. Saje in D. Dolenc

Premestitve vojakov

Kranj, 28. januarja - Tiskovna agencija Tanjug je objavila sporočilo poveljstva petega vojaškega območja iz Zagreba, ki pisanje sredstev javnega obveščanja o premeščanju vojakov in tudi izjave na seji slovenske skupčine označuje kot netočne informacije. Sporočilo med drugim navaja: »Res je, da so te dni iz enot petega vojaškega območja premestili 236 vojakov iz decembrskega kontin-

genta nabornikov, ki so jih poslali na služenje vojaškega roka iz občin Republike Hrvaške, pa 84 vojakov iz Republike Slovenije. Določeno število vojakov so premestili v letalski učni center v Sombor, od koder jih bodo po opravljenem vojaško strokovnem urjenju poslali v enote vojnega letalstva in protiletalske obrambe, del vojakov iz ljubljanskega korpusa pa so premestili v garnizije Brčko,

Delnice in Petrinje. Premeščeni so bili v skladu z vojaško evidenčnimi specialnostmi, ne pa na podlagi narodnostne pripadnosti,« je zapisano v sporočilu poveljstva.

Kot smo izvedeli v poveljstvu planinske enote v Kranju, so iz njihove vojašnice na Bohinjski Beli poslali na šolanje za določene specialnosti v centre izven Slovenije 84 Slovencev iz decembrskega kontingenta. O tem, kam bodo premeščeni po šolanju, bo odločal zvezni sekretariat za ljudsko obrambo. ● S. S.

Ni razlogov za vznemirjenje

Ljubljana, 28. januarja - Premeščanje slovenskih fantov iz vojašnic v Sloveniji v enote JLA po drugih republikah je pred dnevi povzročilo vznemirjenje javnosti. Za pojasnilo o tem dogodku smo prosili polkovnika Jovana Miškova iz ljubljanskega korpusa, ki je za Gorenjski glas izjavil: »Za vznemirjenje ni nobenih razlogov, ker so prekomande vojakov običajna stvar. Drugi argument za to je dejstvo, da sedaj niso šli v prekomando le Slovenci, ampak tudi vojaki od drugod. Do premestitev vojakov je prišlo zato, ker se upravni organi za LO niso držali dogovora o številu nabornikov ob decembrski napotitvi v JLA. Zato so v nekaterih enotah nastale določene praznine, ki jih je bilo nujno popolniti. Največje število vojakov je odšlo v enote enakih specialnosti, zato so planince, na primer, premestili v Delnice. Zakaj se je to dogodilo prav sedaj, ne vem, ker odločitev ni v naši pristojnosti. Ob tem še poudarjam, da v Sloveniji ni bilo nobenih nenavadnih premikov enot; obseg določenih dejavnosti izven vojašnic smo celo zmanjšali.« ● S. Saje

Spremembe zakona o kmetijskih zemljiščih Dva zbora sta zakon že sprejela

Ljubljana, 24. januarja - Republiški izvršni svet je predlagal skupščini, da zaradi prenehanja veljavnosti zakona o začasnih prepovedi sečnje v lastniško spornih družbenih gozdovih in prometa z nepremičninami v družbeni lastnini po hitrem postopku sprejme spremembe zakona o kmetijskih zemljiščih, s katerimi bi preprečili prodajo družbene (nacionalizirane ali zaplenjene) kmetijske zemlje in gozdov ter lastninjenje v kmetijskih organizacijah. Vsi skupščinski zbori so obravnavanje zakona uvrstili na dnevni red, dva zbora, zbor združenega dela in zbor občin, sta ga že tudi sprejela, družbenopolitični zbor pa o njem zaradi časovne stiske v petek ni razpravjal, ampak bo to storil ta teden.

V družbenopolitičnem zboru so spremembe zakona uvrstili na dnevni red šele po daljši razpravi, v kateri je bilo med drugim slišati, da sprejemanje zakonov po hitrem postopku pomeni degradacijo skupščine, da gre za napako vlade, ki je sicer vedela, da zakon o začasnih prepovedi sečnje v lastniško spornih družbenih gozdovih in prometa z nepremičninami v družbeni lastni preneha veljati ob koncu minulega leta, in da se predlagatelj poslužuje hitrega postopka tudi zato, ker sicer zakon, takšen kot je, ne bi prišel skozi normalno skupščinsko proceduro. Demosove stranke, predvsem pa Slovenska kmečka zveza - Ljudska stranka, so opozarjale, da je zakon treba sprejeti na hitro že zato, ker v zadnjem času že prihaja do spekulativnega lastninjenja oziroma prodaje družbene kmetijske zemlje.

Zbor občin in zbor združenega dela sta spremembe zakona sprejela brez večjih pomislekov. Poslanec iz Kočevja je sicer predlagal, da bi soglasje za prodajo družbene kmetijske zemlje dajal občinski upravni organ in ne republiški, kot predlaga vlada, vendar njegov predlog ni dobil podpore; nekateri poslanci so tudi javno podprli utemeljitev dr. Jožeta Osterca, republiškega sekretarja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da ne bi bilo dobro, če bi soglasje dajale občine, tudi zato ne, ker so nekatere celo vpletene v nečedne posle pri ponovni privatizaciji kmetijskih zemljišč. ● C. Zaplotnik

Bohinj občina

Bohinjska Bistrica - "V občini Bohinj, ki obsega krajevne skupnosti Bohinjska Bistrica, Stara Fužina, Srednja vas in Koprivnik (skupaj 5500 prebivalcev v 22 naseljih), želimo kot enota lokalne samouprave, ki jo predvideva ustava Republike Slovenije, urejati vse zadeve lokalnega pomena; razen tistih, ki bodo samo v pristojnosti Republike Slovenije..."

Gre seveda za pobudo, ki so jo oblikovali v krajevnih skupnostih v Bohinju. Ob tem pa resno ugotavljajo, da je občina Bohinj že 1960. leta uspešno in poceni delovala z manjšim številom zaposlenih. Ocenjujejo, da bi lahko bila tudi zdaj občina vsaj toliko uspešna kot takrat, slonela pa bi predvsem na turizmu, kmetijstvu, gozdarstvu in industriji predelave lesa ob tem, da bi ponovno razvili oziroma oživili tudi obrti, ki so včasih že bile v Bohinju. ● A. Ž.

Odlaganje radioaktivnih odpadkov Izbira lokacije poteka naprej

Ljubljana, 25. januarja - Slovenski izvršni svet se je med današnjo sejo seznanil tudi s poročilom o rezultatih prve stopnje iskanja lokacije odlagališča nizko in sredneradioaktivnih odpadkov. Med njo so s študijo za izbor lokacije z izločanjem izbrali primerna območja povsem v skladu z veljavnimi smernicami, kot je ocenila komisija za revizijo študije. Drugo stopnjo izbora, s katero bi primerne območja zožili na potencialna področja, bi morali skleniti že do konca leta 1990. Zaradi oteženega zbiranja strokovnih podatkov iz občin bodo to stopnjo izbora končali z zamudo, predvidoma sredi februarja 1991. V tretji stopnji bodo nato izbrali tri ali več najprimernejših lokacij, z zadnjo pa bodo sledile detaljne terenske raziskave in strokovna potrditev ene ali dveh najprimernejših lokacij. Pri dosedanem delu je upoštevana le možnost plitkega zakopavanja radioaktivnih odpadkov.

Vlada je obenem sprejela odlok o ustanovitvi javnega podjetja za ravnanje z radioaktivnimi odpadki. Podjetje bo prevzelo predhodna dela za končno odlaganje teh odpadkov, zadolžili pa ga bodo tudi za vodenje izgradnje odlagališča pa upravljanje in obratovanje tega objekta. ● S. Saje

BARVE, LAKI, ČISTILA
v Irgovni
LILA
tel.: 34-770
Kranj, Jezerska 121.

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Vojne in vojske

Kaj je bilo prej: vojne ali vojske? Vprašanje je podobno tistemu o kokoši in jajcu in poskus, da bi nanj odgovorili, bi nas slejkoprej zavedel v nekoristno besedovanje. Dejstvo pa je, da so na svetu močne vojske, ki ne morejo brez vojne - in to je tisto, na kar želimo opozoriti. Gre za pojav vojaške hipertrofije, pretirane rasti; človek, ki se je preveč odedelil, se le težko spet osuši na pravišjo težo in enako velja za vojsko. Posebej za armade, ki so izšle kot zmagovalke iz raznih vojn. V miru bi se morale seveda zmanjšati, vendar se to zlepa ne zgodi. Nasprotno: vojaška logika je taka, da želi za vsako ceno ohraniti svojo moč in velikost, čeprav ta ni več primerna času in spremenjenim družbenim razmeram. Ogledajo si fenomen hipertrofije na aktualnih primerih tistih vojsk, ki so ta čas v ospredju svetovne pozornosti: ameriške in iraške ter sovjetske in jugoslovanske.

Sovjetska in ameriška vojska, glavni zmagovalki druge svetovne vojne, sta bili podobni hladne vojne, v kateri sta ohranili in okrepili svojo preobilno moč. Tekmovali sta med seboj in pri tem k sreči uspevali vzdrževati nekakšno ravnovesje. Gibalo oboroževalne tekme je bil razvoj vojaške tehnologije in ko so po napovedi "vojne zvezd" ZDA tehnološko "ušle" SZ, je slednja pristala na pomiritev. Vsi smo se je razveselili, čeprav se je kmalu pokazalo, da umirjanje sveta ne bo prav mirno. Ogromna vojaška stroja in industrijsko tehnološka kompleksa, ki ju napajata, se ne moreta kar čez noč zmanjšati na miru primeren obseg. Posebej hudo je v SZ, katere družbena stavba je tako rekoč v celoti zgrajena na temelju vojaške ekonomije. Ameriški vojaški lobby je v tem oziru bolj iznajdljiv. Iraška zasedba Kuvajta mu je prišla kot naročena. Takoj so mobilizirali svojo vojaško mašinerijo in jo poslali v Zaliv, zavarovat življenjske interese Zahoda; račune za svoje vojaško ekonomske storitve so nato poslali svojim zaveznikom, posebej tistima dvema, ki se vojne ne udeležujeta: Japonski in Nemčiji. Prva jih že plačuje, druga se jim še izmika. Američani torej še naprej uspešno tržijo svoje vojaške storitve. Drugače je v SZ. Ta se je zaenkrat odrekla "zunanjetrgovinskim" poslom, svoje arabske varovance je pustila na cedilu. Rdeča armada pa se zdaj znaša nad lastnim ljudstvom. Sovjeti namreč računajo takole: potem ko na svetovnem trgu ne bo več iraške in kuvajtske nafte, se bodo cene le-te dvignile in bo višji tudi njihov inkaso. Seveda so možni še drugi učinki, npr. ta, da bi novi iraški vojaški uspehi ohrabрили sovjetske muslimane in spodbudili njihove osamosvojitvene težnje. Nacionalistično in versko navdahnjena iraška armada, hipertrofirana v desetletni vojni z Iranom, se je lani avgusta namenila izvoziti svojo (po)moč še arabskim sosedom v Zalivu. V nameravanem izvoznem poslu je naletela na konkurenco multinacionalne in brezbožne poklice armade, oborožene z najmodernejšo tehniko, sama pa ostala brez sovjetske tehnične asistencije. Močna, kakor je (bila), zdaj sicer kljubuje premoči, vendar najbrž ne za dolgo...

Ostane nam še jugoslovanska vojska. Ko je bila še ljudska, je bila močna. Taka je tudi morala biti, da je lahko kljubovala sovjetским grožnjam na eni in italijanskim ozemeljskim apetitom na drugi strani. V petdesetih in šestdesetih letih, ko je bila Jugoslavija cenjena tamponska država med obema blokoma, je Tito sklenil z Američani fantastičen vojaški posel: pokasiral je 24 milijard dolarjev za opremo in vzdrževanje sovjetom kljubujočega vojaškega stroja, ki bi ga morali sicer natovci sami vzdrževati pred ljubljanskimi vrati. Zdej, ko je nevarnost minila, pa se soočamo s predebelo vojsko, ki se brani vsakršne shujševalne kure; sanja celo o novih tankih in superonkih, s tistimi, ki jih že ima, pa grozi slovenski in hrvaški demokraciji. Vzdrževanje preti tistemu, ki ga vzdržuje. Kako dolgo bomo še prenašali in plačevali vse to? Kotizacija za čas in razmeram primerno vojsko že še, raznih militozavrov in njihovih ludožerskih apetitov pa nič več! Čas je, da se vojske umirijo in shujšajo - v delu za svetovni mir.

Miha Naglič

Kakšne občine bomo imeli

Radovljica, 25. januarja - Klub Ni nam vseeno pri Liberalno demokratski stranki Radovljica prireja jutri, v sredo, ob 18. uri v večnamenski dvorani modne hiše Pristava na Bledu pogovor o tem, kakšne občine so bile nekdanj na območju današnje radovljiske občine in kakšne občine, kako velike in s kakšnimi pristojnostmi bodo v prihodnosti. Pokrovitelj pogovora, ki se bo začel s krajšim kulturnim programom, je modna hiša Pristava. ● C. Z.

VIDEOTEKA
PALMA
Pajerjeva 3, 64208 Šenčur

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj: Časopisno podjetje GLAS, Kranj, p. o., Moše Pijadeja 1
Tisk: DELO TCR - Tisk čisopisov in revij Ljubljana, p. o.

Predsednik časopisnega sveta Ivan Bizjak

Časopis izhaja dvakrat tedensko ob torkih in petkih. Cena izvoda je 12,00 din, naročnina za I. kvartal 1991 znaša 300,00 din. Individualnim naročnikom priznavamo 20 odstotkov popusta (naročnina 240,00 din).

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Marko Vajjavec (direktor in glavni urednik), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovornega urednika), Vilma Stanovnik (šport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavr - Zlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalari (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura, Snovnjana), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cvetko Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedelj (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Stefan Zargi (notranja politika), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Sinik (fotografija), Igor Pokora (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevc in Mirjana Drakler (tehnično urejanje) in Marjeta Vožlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj

Telekoš račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnina 28-463, mali oglasi 27-960, sprejem neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku, delovni čas od 7. do 13. ure, ob sredah do 16.30, telefaks: 25-366 (direktor, komerciala), 23-163 (uredništvo)

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Danes in jutri se ponovno sestaja republiška skupščina

Slovenija zavrača politična in vojaška izzivanja

Zaradi nesklepčnosti republiški parlament v četrtek ni mogel sprejeti svojih stališč do vojne v Zalivu, do posega sovjetske armade v pribaltskih republikah in do nevarnega zaostrovanja jugoslovanske krize.

Ljubljana, 24. januarja - Čeprav se je družbenopolitični zbor republiške skupščine pretekli teden sestel že v torek, da bi "pospravil" decembrski dnevni red, nato pa so vsi zbori zasedali v sredo in četrtek, do konca dnevnega reda še niso prišli. Ta teden se bodo ponovno sestali: družbenopolitični zbor, ki ima največji zaostanek, že danes ob 10. uri, zbor združenega dela in zbor občin pa jutri ob 10. oziroma 13. uri. Uskladiti morajo predlagana stališča do kriz v Zalivu, Pribaltiku in doma, razen tega pa jih čaka usklajevanje stališč do zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, zakona o delovnih razmerjih, zakona o zasebnem delu, paketu zvezne zakonodaje, zakona o osebnem imenu itd. Upajmo, da bodo tokrat prišli do konca dnevnega reda.

V četrtek proti večeru je poslance na skupnem zasedanju nagovoril republiški sekretar za mednarodno sodelovanje dr. Dimitrij Rupel. Krizna žarišča in položaj Slovenije je bil naslov ekspozicije (tokrat je naš zunanji minister poslanecem prvič celoviteje predstavil kritične razmere v svetu in naš položaj) in menil, da mora slovenska zunanjepolitična aktivnost potekati normalno, brez spektakularnih zunanjepolitičnih akcij, saj bo mednarodno prizna-

nje Slovenije sledilo poprešnjemu dogovoru v Jugoslaviji, vlada Slovenije pa bo tujino obveščala o dogajanjih v Sloveniji in Jugoslaviji. Povedal je tudi, da bi morali organi Slovenije v primeru resne nevarnosti vojaške intervencije s tem seznaniti tujino z našo namero, da se upremo, in jo pozvati, na vpliva na preprečitev intervencije. Enako bi ravnali tudi v primeru vojaške intervencije. O takih namerah smo mednarodno javnost že seznanili, je dejal dr. Rupel.

Nujen zakon o obrambi in zaščiti

Slovenski izvršni svet predlaga skupščini sprejem naslednjih stališč: skupščina Republike Slovenije najodločneje protestira proti povečani bojni pripravljenosti JLA v Sloveniji, saj zato ni razlogov, in terja, da se stanje v enotah in ustanovah JLA vrne v normalne okvire; pristojni organi federacije naj ustavijo premeščanje vojakov slovenske narodnosti in že premeščene vojake vrnejo v matične enote; skupščina zadolžuje izvršni svet in ustavno komisijo, da pripravita besedilo predloga ustavnega zakona za spremembo in dopolnitev ustavnega zakona za izvedbo amandmajev 96 in 97 k ustavi Republike Slovenije, s katerim bi se v primeru zaostrovanja razmer zagotovila pravna podlaga za pristojnost Slovenije nad vsemi obvezniki oboroženih sil v Sloveniji; zbori naj še danes obravnavajo in sprejmejo osnutek zakona o obrambi in zaščiti, ki ga je izvršni svet predložil skupščini že novembra lani. Zakon bi bil pravna osnova, če bi bilo potrebno, za uporabo in razširitev teritorialne obrambe in drugih obrambnih sil Republike Slovenije.

Racionalizacija občinske uprave

Občinski uradniki na prepihu

Kranj, januarja - Sekretariat za občo upravo je pripravil program racionalizacije občinske uprave in drugih proračunskih poravnikov, ki ga bo obravnavala tudi občinska skupščina. Predvidenih je več ukrepov, ki naj bi zmanjšali zaposlenost na občini ter izboljšali usposobjenost in učinkovitost občinske uprave. Med druge proračunske poravnike pa bo prepih vnesla tržna konkurenca.

Dosedanji programi racionalizacij občinske uprave so ostajali na papirju, nedvomno bi jih še našli na zaprašenih arhivskih policah. Tokrat verjetno ne bo, razlog je Karel Erjavec, kranjski sekretar za občo upravo, zapisal uvodoma in vsekakor mu gre verjeti. Racionalizacija je nujna, ker je denarja vse manj, kranjsko gospodarstvo je na robu kolapsa, lani je obseg industrijske proizvodnje v Kranju padel kar za 15,7 odstotka, veliko bolj kot na Gorenjskem ali v Sloveniji.

Na kranjski občini je zdaj zaposlenih 281 ljudi, šest manj kot leto poprej in 18 manj kot leta 1988, kar ustreza republiškim merilom. Njihova izobrazba je boljša kot drugod, saj zahteve po visoki izobrazbi v Kranju ne izpolnjuje 26 odstotkov, drugod pa 46 odstotkov delavcev, zahteve po višji pa v Kranju 19 odstotkov, drugod pa 25 odstotkov delavcev. Zanimiv je podatek, da ima 55 delavcev priznanih z delom pridobljeno zmoglost za opravljanje svojega dela, pregled pa je pokazal, da ima 68 odstotkov zaposlenih ustrezno izobrazbo.

Spomniti je treba, da je nova oblast v Kranju lani že spreminila organiziranost upravnih organov, v občinsko upravo pa je bila vključena upravna organizacija za družbeni razvoj, kar vse je odprlo možnosti za racionalizacije. Karel Erjavec sodi, da se zmanjšanja zaposlenosti nikakor ne smejo lotiti kampanjsko, temveč preudarno in strokovno, cilj mora biti večja učinkovitost in kvaliteta dela, večja racionalnost dela ter zmanjšanje števila zaposlenih in izboljšanje njihove izobrazbene sestave.

V dveh mesecih po obravnavi programa na občinski skupščini naj bi preverili notranjo organizacijo in sistematizacijo delovnih mest glede na dejanske potrebe in možnosti ter izenačili zahtevane pogoje za enaka ali podobna delovna mesta. Letos naj bi zaposlenost na občini zmanjšali za 10 odstotkov, kar pa se ne bo nanašalo na delavce z visoko izobrazbo in pripravnike za določen čas. Preverili bodo priznanje delovnih zmoglostih delavcem, ki nimajo zahtevane strokovne izobrazbe. Po reviziji delovne sistematiza-

Minister za notranje zadeve Igor Bavčar je dejal, da je zaradi razmer v svetu poostren nadzor nad prometnicami, na letališču in okrog njega ter na meji.

Predlogi stališč, resolucij

Skupščini so bila v četrtek predložena v sprejem Stališča glede vojne v Zalivu, stališča glede dogodkov v Pribaltiku in resolucija o nedopustnosti uporabe sile za reševanje sporov. Resolucija sta predlagala poslanca Jože Smole in Borut Pahor. Poslanski klub Demosa pa je predlagal skupščini sprejem naslednjih stališč: državno predsedstvo naj začne postopek za skrajšanje vojaškega roka vseh vojakov na 7 mesecev; predsedstvo naj začne postopek za predčasno upokožitev vseh oficirjev, ki so starejši od 55 let, denar za pokojnine pa naj zagotovijo republike skladno z nacionalno sestavo; zvezna vlada naj ugotovi, koliko orožja res potrebuje JLA za obrambo zoper zunanjega sovražnika, odvečno orožje naj razproda in krije stroške preureditve; dr. Drnovšek in Milan Kučan naj uveljavita ta stališča na seji zveznega predsedstva in o rezultati poročata skupščini.

Drugi razlog, ki vznemirja, so stališča JLA in zveznega predsedstva, povečana bojna pripravljenost JLA na eni in varnostnih enot Republike Hrvaške na drugi strani, povečujejo se provokacije, ki bi rodile želeni cilj: vojaški konflikt. Slovenija ima že nekaj izkušenj z odnosi z JLA, s takimi razmerami se srečujemo že zadnjih nekaj let, je dejal Bavčar, vendar polne bojne pripravljenosti v Sloveniji še ni bilo. V Sloveniji smo sprejeli ukrepe v svoji pristojnosti. Poteze državnega in vojaškega vrha, čeprav zanje ni nobenih razlogov, provocirajo slovensko oblast in javnost. To so informacije o premeščanju slovenskih obveznikov izven 5. armadnega območja, za napovedi o vojaških sodnih procesih, o politični aktivnosti nove ZK - gibanja za

Proti vpoklicu rezervistov

Slovenski izvršni svet je sklenil, da na območju Republike Slovenije ne dovoli vpoklica rezervne sestave oboroženih sil mimo pristojnih organov za ljudsko obrambo Republike Slovenije. S tem obveščamo vse vojaške obveznike v Sloveniji, je dejal v četrtek minister Bavčar, da so pozivi, izdani brez ustreznega žiga upravnih organov za ljudsko obrambo Republike Slovenije, neveljavni. Ta ukrep je nujen, da bi preprečili nenadzorovano pozivanje obveznikov s strani JLA, za kar tudi sicer zakonsko armada nima nikakršnih pristojnosti.

Jugoslavijo. Vse skupaj je demonstracija sile in ustvarjanje prepričanja o neizbežnosti konflikta. Poslanci so v razpravi načeloma soglašali s stališči in predlogi obeh ministrov. Nametnik republiškega sekretarja za obrambo Jelko Kacin je povedal, da so vse enote JLA v polni bojni pripravljenosti. Obrambni pakt med Slovenijo in Hrvaško ne obstaja, so pa že pripravljena skupna stališča, če bi se položaj zoostil do skrajnosti in usklajevanje ukrepov. Slovenska TO ni v pripravljenosti, rabljeno orožje je JLA že prodajala na krizna žarišča, vlada proučuje predlog, da nabornikov ne bi več pošiljala, dokler se kriza ne razreši, glede "prekomand" pa je povedal, da jih je bilo največ v ljubljanskem korpusu (največji obseg v VP 1098 Kranj). ● J. Košnjek

čunalniške podpore poslovanja in pripravili programe za usposabljanje delavcev za uvajanje sodobne informatike.

Racionalizacija seveda ne bo obšla drugih proračunskih poravnikov, saj bo letošnji občinski proračun skromnejši, pri njih računajo tudi na delovanje trga, kar bo omogočilo izenačevanje pogojev za opravljanje teh storitev za zasebnike in z dodeljevanjem koncesij s strani države. Minili bodo torej časi vnaprej zagotovljenih sredstev. Izvršni svet bo do marca ocenil realnost programov, ki jih sofinancirajo iz proračuna in jih finančno ovrednotil, preveril, ali so programi sofinancirani samo zaradi izvajalcev oziroma dejavnosti in število zaposlenih v teh dejavnostih. Posebej namreč opozarjajo na nevarnost, da bi denar zadoščal samo za osebne dohodke, zmanjkalo pa bi ga za uresničevanje programov, kar je ponekod vse bolj opazno. ● M. Volčjak

Pohiteti z uvajanjem lastnega denarja

Jesenice, 2. januarja - Na Jesenicah se je sestel jeseniški odbor Socialdemokratske stranke, ki jo vodi profesor Roman Savinšek. Seje se je udeležil tudi predsednik skupščine občine Jesenice dr. Božidar Brdar, ki je član Socialdemokratske stranke Slovenije. Na seji so obravnavali priprave na letno konferenco Socialdemokratske stranke na Jesenicah, ki bo prihodnji mesec. Spregovorili so o aktualnih in perečih problemih gospodarstva v jeseniški občini ter nasploh v Sloveniji. Odločili so, da se član jeseniškega odbora Leopold Karlin udeleži seje predstavniškega sveta Socialdemokratske stranke v Ljubljani, kjer bo posredoval mnenje občinskega odbora Jesenice. Na seji predstavniškega sveta bodo predvidoma navzoči tudi člani slovenske vlade, zato jih bodo opozorili, da mora Slovenija pohiteti z osamosvajanjem in uvajanjem lastnega denarja in bank. ● D. S.

Slovenski krščanski demokrati so se zbrali na letni konferenci

Odgovornost za zaupanje

Pregledu doseženega v preteklem letu, spremembam statuta in začetku razprave o novem programu je bila posvečena letna konferenca SKD.

Ljubljana, 26. januarja - V veliki dvorani slovenske skupščine so kar dobrih osem ur zborovali Slovenski krščanski demokrati na letni konferenci. Ob velikem zadovoljstvu nad doseženim v preteklem letu so razpravljali o boljši organizaciji stranke in tezah za prenovo programa, ki ga je prehitel čas in ambicije stranke na oblasti. Poledni niso bili povsem enotni, razprava pestra in bogata, volja da ostanejo, kot smo slišali, sol naroda, pa velika.

Letno konferenco SKD je v odsotnosti predsednika stranke Lojzeta Peterleta (bil je na pogovorih slovenskega vodstva v BiH) odprl Andrej Capuder. Poudaril je, da so v slovenski pomladi krščanski demokrati veliko prispevali k temu, da se je slovensko ljudstvo tiho in preutušano znova zavedelo in prepoznalo kot krščanski narod, da se je vrnilo iz katakomb in si izbrilo demokracijo. Brez velikih procesov so imeli svoje disidente, prepovedovali so jim knjige in revije, vendar okrašeni z vrednotami krščanskega etosa so poželi zaupanje. Za vstop v združeno Evropo, utelešenje prav na politiki velikih krščanskih demokratov, lahko prav SKD največ prispeva.

Po pozdravih predstavnikov sorodnih strank in društev -

posebej naj omenimo predstavnike Slovencev iz Koroške, Italije in Argentine, je poročilo od delu stranke podal glavni tajnik Peter Reberc. Ugotovil je, da je z rastjo stranke rastla tudi njena organiziranost, da pa gre poglobljena zahvala članom organov in nosilcem funkcij, ki so nesebično žrtvovali ves svoj čas in energijo za uspešno delo. Poleg izvršnega odbora, ki deluje tedensko, je delovalo še šest strokovnih komisij in svet stranke, ki je odločal o najpomembnejših dokumentih in sklepih, oprijemališča za delo poslancev SKD pa so bila določena v poslanskem klubu. Kot poseben uspeh si pri SKD štejejo številne navezave stikov s krščanskodemokratskimi strankami po Evropi, pričakujejo tudi sprejem v združenje.

Uspešno in kot izredno pomembno ocenjujejo delo svoje politične šole, za vodilno vlogo v koaliciji Demos pa smo v razpravi slišali ugotovitev, da so SKD korenine in steblo.

Razprava o opravljenem delu v preteklosti in ob začetku razprave o novem programu stranke za prihodnje - delegati so dobili v gradivu kar 97 temeljito pripravljenih tez za ta program - se je dotaknila skoraj vseh pomembnih vprašanj slovenske države in družbe. Zlasti so bila posebne pozornosti deležna vprašanja zdravstva, šolstva, družine, demografske politike, gospodarstva, stanovanjske politike, zaposlovanja in nenazadnje odnosa do drugih strank. Iz razprave je mogoče povzeti, da je nujnost priprave socialnega programa - o tem so prvotno nameravali sprejeti tudi posebno izjavo, najpomembnejša naloga.

V drugem delu popoldanskega zasedanja se je na konferenci pojavil toplo sprejeti predsednik stranke Loize Pe-

terle, ki je v že kar značilnem samozavestnem tonu v improviziranem nagovoru razložil svoje poglede na prehojeno pot stranke, najpomembnejše osnove bodočega programa in odnos do drugih strank. Seveda ni mogel mimo razmer v Jugoslaviji in trenutnega položaja Slovenije. Poudaril je, da sloveska vlada ne verjame v možnost "generalnega popravila" Jugoslavije, s katerim se ukvarja predsednik ZIS Markovič, osnovna težava slovenske vlade pa je velika zgostitev nalog za odklopitev. Ob opravičilu, da se ne zmore dovolj posvečati delu v stranki, je poudaril pomembnost dela in dobrega organiziranja stranke na občinskih ravneh ter skrbi za kadre in njihovo usposabljanje. Zaupanje izraženo na volitvah, položaj v Demosu, številni odgovorni položaji, ki so bili zaupani krščanskim demokratom, so izredna odgovornost, ki so jo prevzeli.

Pri spremembah statuta je bilo največ govora o možnostih dvojnega članstva, pri čemer je bilo za prehodno obdobje sprejeto stališče o možnosti članstva tudi v drugi stranki, ki se programsko ne izključuje, slišali smo celo predlog o združitvi s Slovensko kmečko zvezo - Ljudsko stranko. Sprejeli so tudi uvedbo plačevanja članarine in njene delitve. Na nadomestnih volitvah v izvršilni odbor je bil s prepričljivo večino izvoljen Ivo Bizjak, delegat iz Kranja. ● Štefan Žargi

STRANKARSKÉ NOVICE

Izjava predstavniškega sveta Socialdemokratske stranke Slovenije

Najostreje protestiramo proti najnovejši provokaciji zveznega sekretariata za ljudsko obrambo, po kateri slovenske vojske, ki služijo vojaški rok na 5. armadnem območju, premeščajo na jug države. Hkrati podpiramo hrvaško, demokratično izvoljeno vodstvo pri vseh legitimnih ukrepih za ohranitev suverenosti republike Hrvaške.

Predstavniški svet SDSS

OBVESTILO

Sporočamo, da smo te dni nakazali Rdečemu križu Slovenije za pomoč poplavljenecem več kot 40.000,00 din. Denar so prostovoljno prispevali člani naše stranke.

Socialdemokratska stranka Slovenije
Komenskega 11, Ljubljana

IZJAVA

Člani Predstavniškega sveta SDSS smo iz časopisov izvedeli, da je bil brez jasnega razloga ukinitelj časopis Demokracija. To dejanje obžalujemo in ocenjujemo, da je ukinitelj zgrešena politična odločitev ožjega kroga ljudi.

Vsem, ki so soustvarjali časopis Demokracija, želimo ob slovesu izreči zahvalo za njihovo pomembno vlogo, ki so jo imeli pri odpravljanju političnega monopola komunistov v Sloveniji in pri prvih korakih Slovenije v samostojnost.

Predstavniški svet SDSS
predsednik Brane Grims

Sporočilo »Odbora 70-ih programskih sodelavcev«...

Podaljšana agonija kranjskega Radia...

To ni štrajk, to je »prekinitev dela« zaradi obstoječih razmer...

Absurd: tisti, ki so načrtno podirali uspešni program Gorenjskega megaherca, se zdaj predstavljajo kot »rešitelji« radia...

Zaradi samovolje v. d. direktorja, zaradi neurejenih pogodbenih razmerij, zaradi zadrževanja izplačila opravljenega dela in zaradi nekaterih drugih razlogov, smo programski sodelavci Gorenjskega megaherca, 19. januarja letos prekinili delo na Radiu Kranj.

Delovni pogoji, način dela in razmere na Radiu, so se po 1. decembru lani, ko je občinski izvršni svet, na mesto v. d. direktorja radia Kranj namestil Petra Tomazina, bistveno spremenili.

»Ustvariti red in disciplino« je poudarjal Peter Tomazin, to da je njegova prva naloga in druga zmanjšati število sodelavcev Radia, kar pomeni, očistiti Radio vseh, ki se ne strinjajo s politiko, za katero stoji novi v. d.

Že 1. decembra je zagotovil, da se v radijski program ne bo vmešaval, da bo morda le predlagal kakšno izboljšavo. »Izboljšavo«, kot je tedaj napovedoval in ocenjeval (propadlega) Miklavževega spreveda, zbiranja mnenj o izgledu hišic na Božičnem trgu, ki jih ni dovolil objaviti in obisk dedka Mraza na programu Gorenjskega megaherca, ki po njegovem mnenju ni bil smiseln, saj trdi, da so se kranjski otroci dedka Mraza tako ali tako že naveličali.

K »izboljšavam« gre dodati tudi »napotke« sodelavcem, o čem govoriti, kako povedati in kdaj. Vse mimo odgovornega urednika. Ali so to izboljšave ali ustvarjanje »normalnih delovnih odnosov«, ko direktor ure dolgo nadzoruje delo onih na programu, ve le on sam. Verjetno je prav Peter Tomazin tisti, ki v Kranju najbolje ve, kaj so normalni delovni odnosi. Ti so se z njegovim prihodom na Radiu občutno spremenili. Najprej je omejil čas dela izven programa in nato tudi dostop v prostore Radia tistim, ki niso planirani za delo na programu.

Že v prvih dneh v. d.-jevstva na Radiu Kranj je Peter Tomazin napovedal povišanje avtorskih honorarjev, zdaj nam razlaga, da so ti previsoki (brez njegovega povišanja), da zaslužimo preveč, da bodo v prihodnje honorarji nižji, izplačani pa z enomesečnim zamikom, če bo seveda denar zanje, ob tem pa smo z novim letom programski sodelavci ostali brezpravnih, saj je pogodbe, ki smo jih sklenili z bivšim direktorjem, sedanjí označil za neveljavne. Nove je napovedal, videli pa jih še nismo.

To so glavni razlogi, da smo prekinili z delom, Odločitev pa ni »padla« 18. januarja, ampak že dosti prej. Ko je Peter Tomazin sam odpovedal delo enemu od sodelavcev, ko je dovolil, da ta isto delajo tudi drugi redno zaposleni na Radiu. Skrivnost tudi ni, da je pripravljali rezervne ekipe za program kranjskega Radia. Tisti, ki ste jih slišali v soboto, 19. januarja, so bili pripravljene že dve uri, preden so se zdaj že bivši sodelavci Gorenjskega megaherca opravičili za ta dan. Bivši zato, ker je 22. januarja letos Peter Tomazin, 25 programskim sodelavcem poslal pisno odpoved dela na Radiu Kranj, z drugo besedo, tistim ključnim, ki so usovarjali program Gorenjskega megaherca do 18. januarja. Rednih sodelavcev Radia pa je približno 50. Odpoved dela (brez pravega razloga) je od 25-ih dobilo tudi 11 programskih sodelavcev, ki svojega sodelovanja niso odpovedali ali se opravičili z odsotnostjo.

In, da so stvari zares v skladu z razmerami, kakršne na Radiu Kranj ustvarja v. d. direktorja Peter Tomazin, pove dejstvo, da ima po zakonu pravico odpustiti programske sodelavce le glavni in odgovorni urednik. Ta je bil med 18. in 26. januarjem na dopustu, vendar ne nedosegljiv, kar pomeni, da je Peter Tomazin ravnal protizakonito, če seveda tudi (!) tega zakona ni priredil po svoji volji. To in še nekaj drugih razlogov je povod, da programski sodelavci 97. megaherca, povezani v »Odboru 70-ih« dvomimo v sposobnost v. d. direktorja Radia Kranj, zato zdaj ne delamo in obenem sporočamo, da smo pripravljene nadaljevati z delom, vendar ob sposobnem vodstvu in v pravno urejenih odnosih in normalnih delovnih pogojih.

»Za odbor 70-ih«
Marjeta Klemenc - Kozelj

Medstrankarski pogovori slovenskih političnih strank

Da se bolje spoznamo

V seriji vedno pogostejših srečanj in pogovorov slovenskih strank, so se pretekli petek srečali predstavniki Slovenske demokratične zveze in Liberalno demokratične stranke Slovenije.

Ljubljana, 25. januarja - Na srečanju predstavnikov Slovenske demokratične zveze (SDZ) in Liberalno demokratične stranke Slovenije (LDS), ki sta ga na novinarski konferenci predstavila prvaka udeleženi dr. Dimitrij Rupel in Jože Školjč, so bile v ospredju prihodnje prioritene naloge slovenskega parlamenta. Ob nekaterih stičnih točkah in pogledih, so bile ugotovljene tudi pomembne razlike, kar je za strankarsko življenje sicer povsem normalno.

Po sicer presenetljivem priznanju dr. Dimitrija Rupla, da sta bili SDZ in LDS oz. njena predhodnica ZSMS v predvolilnem času slovenske pomladi v mnogočem zaveznici v boju za odstranitev enopartijskega sistema oz. uveljavitev političnega pluralizma, novih družbenih gibanj in teženj - doslej smo mnogokrat slišali na račun LDS vse drugačne pripombe, očitke in oznake, je bilo na tiskovni konferenci povedanega bolj malo konkretnega o pogo-

vorih dveh zelo glasnih strank s slovenske politične scene. Razgovor med SDZ in LDS je le eden v vrsti pogovorov, ki jih je SDZ predlagala vsem strankam, začela pa z opozicijskimi. Predplebiscitni sporazum, ki je po mnenju dr. Rupla zelo blagodejno vplival na slovensko politično vzdušje, je zato tudi olajšal take pogovore, ki so pomembni predvsem za lažje delo in razumevanje v parlamentu, saj se lahko na tak način doseže vsaj sporazum o tem, kje so

v kritičnih časih, ko Slovenija stopa na pot suverenosti in samostojnosti, prioritene naloge za odločilne korake, za katere mora biti doseženo čim večje soglasje. Skupno so ugotovili, da so prednostne naloge zakoni o privatizaciji, denacionalizaciji, o zadržanih in seveda nova slovenska ustava. Taki pogovori lahko pripomorejo k boljšemu medsebojnemu spoznavanju argumentov za posamezne sicer različne poglede in stališča.

Jože Školjč je poudaril, da bi pogovor o prednostnih nalogah slovenskega parlamenta v normalnih razmerah, ko bi ta parlament imel svoj program dela, ne mogel biti predmet tovrstnega medstrankarskega pogovora. Pri ustavi ostajajo po-

membne razlike v pogledih na urejanje vprašanja splava, regionalizma, delavskega soupravljanja in demilitarizacije, nobena stranka pa ne more mimo socialnih programov. Izrazil je tudi strankino nestrinjanje o načinu urejanja kadrovskega vprašanja na RTV, kar je prav tako bila tema tega sicer prijateljskega pogovora. Na novinarsko vprašanje o možnih delitvah in povezavah med strankami na svetovnonazorskih osnovah sta oba ugotovila, da vera ne more biti osnova razločevanja, pač pa konkretni pogledi na posamezna vprašanja. Školjčevi ugotovitvi, da so v LDS bolj kozmopolitski, v SDZ pa bolj nacionalistični, je dr. Rupel odgovoril za svojo bojaznijo, da se pri nacionalnih vprašanjih ponovno pojavi proletarski internacionalizem.

Ob zaključku je dr. Rupel sporočil, da bo SDZ nadaljevala pogovore z drugimi strankami - tudi s strankami znotraj Demosa, ki je, kar je posebej poudaril, sicer zdrava koalicija. ● Štefan Žargi

Zgornjo mejo občinskemu proračunu določili v republiki

Poslej ena občinska blagajna

Kranj, 23. januarja - Kranjski izvršni svet je tokrat zbral pripombe na osnutek občinskega proračuna za letošnje leto, sprejeli pa naj bi ga na prihodnji seji, kar kaže, kako občutljiva stvar je postala občinska blagajna, ki bodo nedvomno podrobno pregledali tudi v občinskem parlamentu.

Kranjski občinski proračun naj bi letos znašal 665,8 milijona dinarjev, zgornjo mejo so občinskimi proračunom določili v republiki, kranjski je tretji v Sloveniji, za Ljubljano in Mariborom. Je realno večji ali manjši kot lani? Občinski financar Jože Javornik je zatrjeval, da je na začetku realno 30 odstotkov manjši, saj so osnova izračuna oktobrske cene, povečane za 15 odstotkov, kar pomeni, da niso upoštevani presežki lanskega proračuna in nedavna devalvacija dinarja. Slišali pa smo tudi drugačna mnenja, Miran Tivadar je dejal, da izračun v markah pokaže realno povečanje.

Povsem drugačni so letos prihodki občinskega proračuna, ki dejansko postaja ena ob-

činska blagajna. Dosedanje prispevne stopnje so zamenjali davki, kot izjema ostaja le 0,49-odstotna prispevna stopnja za zdravstvo iz kosmatih osebnih dohodkov. Davki so razvrščeni v dve skupini, občinski bodo prinesli 32 milijonov dinarjev, kar predstavlja slabih 5 odstotkov občinskega proračuna. Druga vrsta davkov pa so delitveni med republiko in občino, ki ji pripada 50 odstotkov dohodnine in po 30 odstotkov davka na promet nepremičnin, na dobiček pravnih oseb, na izplačane osebne dohodke in na promet proizvodov po splošni stopnji. V kranjski proračun naj bi dohodnina prinesla 302 milijona dinarjev, ostali delitveni davki pa 199 milijono

dinarjev, skupaj torej 199 milijonov dinarjev. Do dovoljene višine tako manjka še 128 milijonov dinarjev oziroma 19 odstotkov občinskega proračuna, ki naj bi jih zagotovili z dopolnilnimi sredstvi republike.

Pri odhodkih pa bistvenih sprememb ni. Odprto je še vprašanje dograditve plavalnega bazena, zanj so doslej zbirali denar s posebno prispevno

stopnjo, zdaj pa je v prvem osnutku predvidenih 40 milijonov dinarjev. Nedvomno bo to izzvalo tudi vroče pripombe drugih družbenih dejavnosti, že na seji izvršnega sveta je dr. Janez Remškar protestiral, ker je za investicije v zdravstvo predvidenih le 1,5 milijona dinarjev. Omeniti je treba, da so sredstva za cestno-komunalno dejavnost zmanjšana za 30 odstotkov, razliko naj bi zagotovili z republiškim sofinanciranjem programov. Novost pa so intervencije v gospodarstvu, zanje je predvidenih 10 milijonov dinarjev. ● M. Volčjak

KERN

KOZMETIČNI SALON IN SAVNA
KERN MARTA KOROŠKA 5 64000 KRANJ
TEL. (064) 23-650 (HOTEL CREINA)

Krajevne skupnosti mesta Škofja Loka

Ko bo denar

Dokler stvari glede organiziranosti krajevnih skupnosti ne bodo bolj oprijemljive in razjasnjene, o zaposlenosti in organiziranosti v štirih mestnih krajevnih skupnostih v Škofji Loki ne bodo razpravljali.

Škofja Loka, 28. januarja - Na 38. oziroma prvi letošnji seji se sredi minulega tedna sestala koordinacijski odbor štirih krajevnih skupnosti mesta Škofja Loka, ki ga sestavljajo predsedniki svetov KS. Koordinacijsko vlogo pa je z novim letom prevzel predsednik sveta KS Kamnitnik Boris Čajič.

Boris Čajič

Edino načelo glede prihodnje organiziranosti, kar zadeva krajevne skupnosti, je racionalnost in ekonomičnost. Tako je bilo že nekajkrat pred časom poudarjeno glede napovedanih sprememb v zvezi s številom občin v Sloveniji in tudi (najbrž zato), kar zadeva krajevne skupnosti. S to uvodno ugotovitvijo se je pravzaprav začel sredi minulega tedna sestanek koordinacijskega odbora štirih krajevnih skupnosti mesta Škofja Loka. In čeprav je IS občine Škofja Loka že dal pobudo, da se mestne KS v Škofji Loki združijo v eno, so na sestanku sklenili, da bodo o tem razpravljali šele takrat, ko bodo stvari jasnejše in opredeljene v predlogih.

Skupaj s krajanji pa se bodo v krajevnih skupnostih že v bližnji prihodnosti pogovorili o treh osrednjih, ta trenutek za celotno mesto aktualnih vprašanjih. Krajevne skupnosti se bodo prav gotovo skupno opredelile za prednostno nalogo, predvideno rekonstrukcijo Stare ceste. Z njo pa je povezana tudi uresničitev projektne rešitve zdravstvenega doma. Koordinacijski odbor je opredelil tudi, poudaril pa tudi, da bi kazalo z akcijo čimprej začeti. Podobno je tudi stališče glede urbanistično arhitektonske strokovne rešitve mestnega središča Škofja Loka in tudi glede razvoja turizma v krajevnih skupnostih. V krajevnih skupnostih bodo organizirali o tem razprave, hkrati pa se bodo opredeljevali tudi glede odloka o pogrebnih svečanostih in o pokopališkem redu.

Ko pa so na sestanku skušali opredeliti glavne skupne naloge za letošnji investicijski program KS na območju mesta, so ugotovili, da so programi po posameznih krajevnih skupnostih že po večini in prednosti opredeljeni, ne vedo pa, kako bo z denarjem. Zato se bodo o skupnih in prednostnih nalogah in financiranju odločili, ko bodo vedeli, koliko bo denarja. Ob tem so tudi spomnili, da vse štiri krajevne skupnosti še iz lanskega programa niso dobile okrog 10 tisoč dinarjev za redno dejavnost. Terjali bodo odgovor, zakaj denarja niso dobili in kje je. ● A. Žalar

KRATKE GORENJSKE

Zimska rekreacija

Jesenice - Pristava v Javorniškem rovtu je poleti in pozimi prijetna izletniška točka. Trenutno je tam dovolj snega za smučanje, teke, sankanje in drsanje. Nепrekinjeno je tudi odprt in oskrbovan planinski dom, za katerega zdaj skrbi zasebnik Marjan Jan. Ob vikendih imajo že zdaj smučarski tečaj za začetnike, organizirali pa ga bodo tudi med bližnjimi počitnicami. Obiskovalci pa se lahko odločijo tudi za petdnevni paket, ki vključuje šolo smučanja in drugo rekreacijo. Vse informacije dobite tudi na telefonski številki 064/83-977. S Pristave pa so tudi lepi zimski izleti na Španov vrh, ali malo dlje do Valvatorjevega doma pod Stolom. Ob vikendih je nedaleč stran od planinskega doma odprt tudi Dom kurirjev. ● J. Rabič

Bliza se Pust

Kranj - V Domu društva upokojencev Kranju je v zimskih popoldnevih in večerih zdaj vedno živahno. Na programu imajo različna predavanja, srečanja, pevski zbor ima ob torkih po 17. uri redne vaje... Minuli teden so imeli na programu zanimivo zdravstveno predavanje dr. Dušana Bavdka. Komisija za gostinstvo pa je že začela pripravljati Pustovanje. Veselo pustovanje bo v domu v Tomšičevi ulici v Kranju v soboto, 9., v nedeljo, 10. in v torek, 12. februarja. Najlepše maske bodo nagradili. ● (ip)

Vabilo v društvo

Kranj - Društvo upokojencev v Kranju je prav gotovo med največjimi tovrstnimi društvi na Gorenjskem. Ima skoraj 3900 članov, prostore pa v Tomšičevi ulici v Kranju. V društvu imajo različne dejavnosti, sicer pa so veseli vsakega novega člana. Imajo tudi svoj pevski zbor, ki ga vodi Venceslav Sedej. Društvo vabi upokojence, da se včlanijo in pridružijo različnim dejavnostim. Tisti, ki imajo veselje do petja, pa se lahko oglasijo ob torkih ob 17. uri v pevski sobi, ki je prav tako v prostorih društva v Kranju (pri vходу desno). ● (ip)

Pobuda planincev iz Železnikov

Vzponi na Ratitovec

Železniki, 22. januarja - Planinsko društvo v Železnikih se je odločilo za popestritev svoje dejavnosti. Od začetka letošnjega leta namreč organizira akcijo "Prijatelj Ratitovca", katere cilj je ponudba primerne oblike rekreacije čim širšemu krogu ljudi. Pravzaprav gre za tekmovanje med planinci, kdo bo v enem koledarskem letu opravil čimveč vzponov na Ratitovec, 1666 metrov visoki vrh v Loškem pogorju.

V pravila akcije so organizatorji zapisali, da kot potrdilo vzpona šteje lastnoročni vpis in podpis udeleženca v posebno knjigo; ob prvem vpisu mora obiskovalec napisati v knjigo tudi svoj naslov in rojstne podatke. V enem dnevu se lahko vsak udeleženec vpiše le enkrat, vsak nepravilen vpis v knjigo pa se kaznuje z diskvalifikacijo tekmovalca za tekoče leto. Vpise bo pregledovala posebna komisija občasno med letom in redno ob koncu leta. Rezultate bodo vsako leto razglasili na občnem zboru društva. Pa še to! Vpisno knjigo pozimi hranijo v zimski sobi male koče na Ratitovcu, ki je stalno odprta, med planinsko sezono pa bo pri oskrbniku postojanke. V knjigi so tudi podrobnejša navodila. ● S. Saje

Krajevne skupnosti v Bohinju

Bohinj je enkrat že bil občina

Tako kot je zdaj, ne gre več naprej. Krajevne skupnosti v občini nimajo prave besede.

Bohinjska Bistrica, 28. januarja - Ocena, ki se je izkristalizirala med pogovorom minuli teden s predsedniki krajevnih skupnosti Bohinjska Bistrica Ivanom Cerkovnikom, Srednja vas Francem Cvetkom in Stara Fužina Janezom Odarjem že kmalu po začetku srečanja, je bila, da so danes krajevne skupnosti v občinskem parlamentu in pri odločanju nasploh nekako "odrinjene". Zato v Bohinju resno razmišljajo, da bi na podlagi osnutka začrtanih ustavnih opredelitev ustanovili svojo občino.

Bohinj je na primer 1960. leta že bil občina. Potem pa je na podlagi močnih političnih pritiskov o nujnosti združitve občin Bohinj, Bled in Radovljica prišlo do reorganiziranosti in združitvi v eno občino. Po tem je bila Bohinju "odvzeta" samostojna skrb za turizem in bila "zaupana" škofjelošemu Transturistu. "Izguba" pristojnosti načrtovanja in odločanja v tej, za Bohinj osnovni panogi, se je pokazala kot velika zavora in posledice v Bohinju čutijo, kot pravijo, še danes.

"V Bohinju se nikdar nismo prav pomirili s tem, da smo "izgubili" nekatere povezovalne funkcije, ki so nekako samoumevne za delo in razvoj," pravi Ivan Cerkovnik, predsednik KS Bohinjska Bistrica. "Zato ni čudno, da so bila povezovalna prizadevanja nekako navzoča v vseh naših dosedanjih nastopanjih glede opredelitev in odločitev v občini. Navznoter pa se je to odražalo z različnimi skupnimi akcijami. Tako imamo danes na primer skupna stališča o Triglavskem narodnem parku, na področju urbanizma, varstva okolja in tudi pri nekaterih akcijah, kot je na primer prav zdaj telefonija na domala celotnem bohinjskem območju, ali pa odločna opredelitev za obnovo zdravstvenega doma."

Sedanja telefonska akcija v Bohinju je pravzaprav nekakšno logično nadaljevanje v začetku minulega leta končane prve akcije na območju Bohinjske Bistrice in v delu spodnje doline, ko je bilo vključenih 360 telefonov.

"Zdaj poteka akcija v zgornji dolini od Podjelja do jezera in v

Skupna akcija bo letos prav gotovo tudi obnova zdravstvenega doma v Bohinjski Bistrici. Po programu sta bila v občini Radovljica že obnovljena doma v Radovljici in na Bledu. Zdaj pa je na vrsti Bohinj. Imajo že 5-članski gradbeni odbor, ki ga vodi Jaka Pekovec. Razpisali so tudi že ponudbo za izvajalca, spomladi pa naj bi tudi že zakopali...

Bojte se srn

Tržič, januarja - Huda nadloga, ki pesti Tržičane, so srne. Za svoj poletni in zimski vrt so si izbrale tržiško pokopališče. Vsak dan ga obiščejo navsezgodaj in preden se Tržičani še prav zbudijo, so grobovi njihovih prednikov in svojevce razkopani, na drobno posuti z iztrebki...

Človek bi mislil, da bo vsaj pozimi mir, ko na grobovih vendar ni pravega zelenja. Toda žival ve, da se sem in tja le pojavi svež šopek, da zelenje maček in podobnih trajnic sem in tja malo odjenja, da se bo nekaj že našlo. Živali so se okusile s kultiviranimi rastlinami in navadile na priboljšek, kot otroci na slaščice in slaščičarno. In če tudi ne najdejo veliko, vsako jutro prehajajo vse pokopališče, od najbolj zgornjih grobov, ki so najbližje gozdu, do najbolj spodnjih ob cesti mimo cerkve in Damulneka. Vhodov pa ima tržiško pokopališče ničkoliko z vseh strani. Vsak si hoče narediti svojo bližnjico, pravijo komunalni delavci. To je tudi ena od res-

spodnji dolini od Savice do Broda." Jaka Pekovec, predsednik gradbenega odbora akcije v zgornji dolini in zadolžen za nadzor (v okviru vseh treh krajevnih skupnosti) celotne akcije, ugotavlja, da takšne zavzetosti med krajanji, ki morajo poleg prispevka po dogovoru opraviti še po 20 delovnih ur, ni pričakoval. "Po začetku akcije oktobra lani imamo zdaj na primer na celotnem območju položenega že 95 odstotkov primarnega voda in tudi že okrog 60 odstotkov razvodnega omrežja. Seveda je bilo to moč narediti le ob prizadevnosti in podpori izvajalca Elektrovod Ljubljana in PTT podjetja Kranj. Mislim, da za zdaj kaže dobro, da bodo telefoni res lahko zazvonili okrog sredine tega leta. Zanimanje za telefon pa je med krajanji tolikšno, da se bomo skušali dogovoriti s PTT podjetjem še za nekaj telefonskih števil. Pričakujemo pa pri celotni akciji tudi podporo in sodelovanje vseh tistih, ki telefone v Bohinju že imajo. Po končani akciji bodo namreč tudi sedanji naročniki imeli veliko boljše pogoje za telefoniranje."

Enako zadovoljen ocenjuje akcijo tudi predsednik gradbenega odbora Miro Smukavec v spodnji dolini; od Savice do Broda. "Morda na trenutke kljub uspešnosti akcije malce pogrešamo boljše sodelovanje stroke, vendar pa je zavzetost krajanov za to, da akcijo čimprej končamo, tolikšna, da me ne skrbi, da je ne bi uspešno zaključili."

Ob telefoniji, ki je osrednja akcija v vseh treh krajevnih skupnostih, pa ima načrte tudi vsaka zase. V Bohinjski Bistrici so lani precejšnjo skrb namenili urejanju cest. Asfaltirali so ceste Ravne in pod Rodico ter obnovili prevleko na Mencingerjevi ulici. Prispevek so dali tudi krajanji. "Sicer pa smo zadnje čase priča živahni zasebni spodbudi in dejavnosti. Morali bomo pospešiti opredelitev in odločitve glede poslovne stavbe, saj nam že zelo primanjkuje prostorov za različne zasebne dejavnosti. Ob zasebni pobudi pa se je ponudba v Bohinjski Bistrici že zdaj zelo izboljšala. Letos pa nas razen tega čaka tudi rešitev avtobusnih postajališč, prestavitev bencinske črpalke, obnova štirih mostov, nadaljnje

Ivan Cerkovnik

Franc Cvetek

Janez Odar

Jaka Pekovec

Miro Smukavec

urejanje cest, več del na vodovodih in črpalkah ter gradnja priključkov na kanalizacijo."

Telefonija je bila seveda glavna skrb tudi v krajevni skupnosti Srednja vas v zgornji dolini. Vendar pa so se v krajevni skupnosti ukvarjali tudi z nekaterimi komunalnimi problemi. "Uredili smo okrog 1500 metrov dostopnih poti v Podjelju," ugotavlja Franc Cvetek. "Pripravljamo tudi projekt za povezavo Podjelja s Koprivnikom. Največ pa se je lani dogajalo v naši krajevni skupnosti na turističnem področju in sicer smo imeli različne prireditve, ki so popestrile in razgibale zgornjo dolino oziroma kar ves Bohinj. Vse več je je zanimanje za turizem (turistične postelje) tudi v Česnjici. Dogovarjamo se za jahalno šolo, imamo tekaške proge, pripravljamo se na razširitev pokopališča in urejanje opornega židu. Pred nami pa je tudi opredelitev glede mrljiških vežic."

Turizem pa je bil lani v ospredju tudi v krajevni skupnosti Stara Fužina. Ta jim je pri urejanju in razreševanju nekaterih komunalnih in prometnih zahtev delal po svoje največ težav. "Uredili oziroma asfaltirali smo nekaj vaških poti in v lastni režiji zgradili 150 metrov kanalizacije. V akciji zapiranje smetišče smo nabavili zabojnike za odvoz smeti, ki pa še vedno ne poteka najbolje. Tako kot nisimo zadovoljni na primer z vračanjem turističnega dinarja. V našo KS se namreč ne vrača ta ko, da bi z njim lahko urejali nekatere probleme; zlasti kar zadeva prostor (tudi parkiranje) ob jezeru. Sicer pa v krajevni skupnosti pogrešamo tudi boljše preskrbo; tako za krajanje kot za turiste. Ob tem pa moram poudariti, da smo pač krajevna skupnost, ki je v glavnem odvisna samo od volje in pripravljenosti krajanov, saj nimamo delovne organizacije na našem območju, na katero bi se lahko od časa do časa "oprli". Pa vseeno načrtujemo za naprej tudi nadaljnje urejanje cest, regulacije vodotokov in predvsem kako vostnejšo turistično ponudbo," je poudaril med obiskom predsednik KS Stara Fužina Janez Odar.

Ob sedanji telefonski akciji v Bohinju je turizem prav gotovo druga oziroma osrednja in najbolj pomembna opredelitev prihodnje. Ocena, da ima Bohinj vse pogoje, predvsem pa razpore, da spet postane občina pa bo prav gotovo tudi ena pomembnih letošnjih tem. ● A. Žalar

srne zaprt. Kot bi žival vedela, da je zdaj varna. Seveda komunalni delavci ne bodo dvignili rok. Resno razmišljajo, da bi bila ena od rešitev napeljava električnega pastirja vsaj z zgornje, gozdne strani, s spodnje pa bi zaprli vrata z leseno leso. Toda, ali kdo ve, kako se električni pastir obnaša pozimi? Kaj če se zgodi, da tok preskoči avtomatično na višjo voltažo in koga poškoduje? Otroci, ki se pogosto zadržujejo med grobovi, bi bili lahko prve žrtve.

Problemi okrog tržiškega pokopališča so resni in tako jih komunalni delavci že od vsega začetka jemljejo, čeprav jim Tržičani morda kaj oporekajo. Nekateri so že tako na koncu z živci, da bi bili takoj za to, da lovci naredijo brakado ali pa kar kot ostrostrelci ustrelijo vsako srno, ki bi pogledala čez ograjo. Toda to ni rešitev, vsaj človeška ne. D Vodstvo komunale se posvetuje, da bi na pomoč poklicali strokovnjake za urejanje okolja, tudi arhitekta, da jim pri tem pomagajo.

Skupno bodo že našli takšno ali drugačno zadovoljivo rešitev. Razmišljati bi bilo treba tudi o nasadih, ki srnam ne tečejo. Nedotaknjeni so na primer vsi iglavci, ciprese, razne debelolistne grmovnice in seveda hortikulture bi lahko naredile poseben izbor rastlinja, ki so ustrezal pokopališču, ki so posebej odporni na srne, ki so ga srne izbrale za svojo "slaščičarno". Vsekakor bo treba vedno spomladi najti način rešitve tega tržiškega problema, ki je prej kot smešen. ● D. Polenc

Dispanzer za mentalno zdravje v Kranju

Duševne stiske so del življenja

Kranj, januarja - Center za mentalno zdravje in nevrologijo v kranjskem zdravstvenem domu dela že 20 let in je ob mariborskem najstarejši v Sloveniji. V dispanzerju išče pomoč veliko ljudi v duševni stiski, tako da občutijo že ozko grlo, zlasti v pedopsihiatrični in logopedski dejavnosti.

Nikogaršnje življenje ne mine brez duševnih stisk. Toda nikogar preveč in predolgo hromijo, potrebuje zdravljenje. Dispanzer za mentalno zdravje in nevrologijo, ki ga imajo v Kranju dve desetletji, predtem pa je že nekaj let obstajala tudi nevropsihiatrična ambulanta, se ukvarja s težavami, motnjami, obolenji in poškodbami v delovanju centralnega živčnega sistema. Vse to je lahko posledica bodisi poškodb možganov bodisi duševnih faktorjev, kajti tudi stresne situacije ob močni čustveni prisotnosti lahko spremene delovanje organskih sistemov v telesu prek živčnega sistema. Da so s tem pogojene težave zelo številne, dokazuje precejšen obisk v kranjskem dispanzerju. Strokovni team v njem skuša obvladovati težave vseh vrst, ki se pojavljajo v različnih starostnih obdobjih in terjajo različne pristope.

Pedopsihiater se ukvarja s težavami in duševnimi motnjami pri otrocih in mladostnikih. Logoped odpravlja motnje govora, ki so se pojavile zaradi motenj ali poškodb centralnega živčnega sistema, pa naj gre za otroke ali odrasle. Tudi pri

slednjih se, denimo, kot posledica kapi ali poškodb v nesrečah pojavlja moten govor. Imamo tudi specialnega pedagoga, defektologa, ki se ubada s problematiko duševno manj razvitih ljudi, z organsko pogojenimi motnjami branja, pisanja, psihomotorike, kar je posledica poškodb ob porodu, obolenj v centralnem živčnem sistemu ali poškodb v odrasli dobi. Klinični psiholog se ukvarja z duševnimi težavami, ki imajo lahko različne težave od organskih do psihogenih. Psihiater se loteva duševnih motenj in obolenj, nevrolog pa predvsem obolenj centralnega živčnega sistema. Za potrebe vseh teh dela tudi nevrofiziološki laboratorij. Delo je teamsko, saj je za razumevanje duševnih težav in boleznih potreben integracijski pristop, ki vsebuje medicinski (biološki), psihološki (individualni) in interakcijski (socialni) model, nam je dejavnost dispanzerja orisal njegov vodja prof. Janez Rojšek.

Omembe vredna je preventivna dejavnost centra. Več let že sistematično psihološko pregledujejo 3-letne otroke, ugotavljajo njihove razvojne značil-

nosti in staršem svetujejo ustrezne vzgojne prijeme. Na leto se jih na pregledih zvrsti med 900 in 1000. Sledijo tudi skupino rizičnih otrok, kakih 80 je na leto takih, za katere porodničar in pediater ugotovita, da so bili med nosečnostjo in porodom izpostavljeni vplivom, ki bi lahko škodovali razvoju. Tudi razne oblike skupinskega dela z otroki in mladostniki v vrtcih in šolah so preventivno naravnane, enako enodnevnne tematike skupine o stiskah alkoholikov, ki so jih namenili zlasti vodilnim in vodstvenim ljudem v podjetjih. Sistematično sledijo porastu samomorilnosti med mladimi, da bi lahko preventivno delovali, terapevtsko pa so tako ali tako ves čas na voljo.

Delovna skupina (pod vodstvom nagradjenega inovatorja Vladimirja Bitenca) je oblikovala tudi vrsto računalniških programov za terapijo cerebralno motenih otrok in otrok z legasteničnimi motnjami. Center je tudi izobraževalna baza za pripravnike in specializante vseh profilov.

Center, ki deluje ne le za potrebe Kranja, temveč vse Gorenjske, letno obravnava kakih 250 šolskih in nekaj več predšolskih otrok, saj njihov doktrinarni pristop terja čimprejše odkrivanje motenj, da bi bilo zdravljenje lažje in uspešnejše. V dispanzerju pa se zvrsti precejšnje število odraslih, saj vse več ljudi hoče tudi v pogledu duševnega zdravja več storiti zase. Tako ima denimo psihiater okoli 1800 obiskov letno, nevrolog pa okoli 2400. V centru dela tudi psihiater alkohololog.

Ko so pred novim letom s strokovnim posvetovanjem slavili jubilej dispanzerja, so podelili priznanja. Dobili so jih Oprof. dr. Milivoj Veličkovič, nevropsihiater, prof. Mira Šluga, klinična psihologinja, prva dva domača strokovnjaka, ki sta postavila temelje tej službi, ter medicinska sestra Olga Žura in administratorka Slavka Keše, ki sta od začetka delali v dispanzerju. ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

DELAJSKI ODVETNIK ODGOVARJA

Načrtno v stečaj

Vprašanje:

Avto šola, kjer sem bil zaposlen, je šla v stečaj. Delovno razmerje mi je prenehalo med bolniškim staležem, kar prav gotovo ni zakonito. Kako lahko uporabim dokumentacijo, ki dokazuje, da je bila izguba prikazana lažno, in da so avto šolo ukiniteli načrtno v korist honorarcev in zasebnega interesa vodstva?

Odgovor:

Bolniški stalež žal v vašem primeru ne vpliva na zakonitost prenehanja delovnega razmerja z dnem začetka stečajnega postopka, kajti stečaj pomeni prenehanje gospodarskega subjekta (podjetja).

Dokumentacijo, ki jo omenjate, bi bilo za morebitno preprečitev začetka stečajnega postopka mogoče koristno uporabiti predvsem v fazi t. i. predhodnega postopka, ko sodišče s pomočjo izvedencev ugotavlja ekonomsko-finančno stanje podjetja in s tem utemeljuje predloga za stečaj. Morda bi se dalo zaustaviti nadaljevanje stečajnega postopka tudi še sedaj, če boste z dokumentacijo takoj, vsekakor pa pred koncem stečajnega postopka, seznanili stečajnega upravitelja in stečajni senat. V vsakem primeru pa lahko na tej podlagi zoper odgovorne osebe podate tudi ovadbo pristojnemu javnemu tožilcu zaradi suma kaznivnega dejanja povzročitve stečaja po 128. členu KZ RS.

Vodja pravne službe
Sveta kranjskih sindikatov:
Mato Gostiša, dipl. iur.

Vesele zimske počitnice

Kranj, 29. januarja - Včeraj so se začele zimske počitnice. V Kranju za šolarje ta teden pripravili kopico športnih in drugih dejavnosti, da jim bo krajši čas. Tako bo na drsalnišču ves teden od 9. do 10. ure tečaj drsanja, nadaljnji dve uri pa prosto drsanje. V športni dvorani na Planini bodo vsako dopoldne med 9. in 12. uro igre z žogo, pa tudi šah in biljard. Tečaji smučanja, razen na Pokljuki, pa so žal odvisni od snežnih razmer. Jahanjski center Podvin in Konješki klub Kranj sta ponudila tečaje jahanja.

Tudi v kinu so mislili na počitnikarje, saj jim vsako dopoldne ob 10. uri in vsako popoldne ob 16. uri ta teden vrtijo filme. Vstopnina je 20 dinarjev. Jutri in pojutrišnjem, 30. in 31. januarja, bo Dom JLA odprl vrata računalnikarjem, in sicer med 9. in 16. uro. V Pionirski knjižnici pa bo jutri ob 16. uri ura pravljic. Dom JLA je odprl tudi plesni dejavnosti. Za vstopnino 20 dinarjev Plesni studio Eureka že od 26. januarja (pa tja do 3. februarja) prireja matinee, tečaje, zabavne igre, ples... ● D. Z.

Pestro med počitnicami

Jesenice, 29. januarja - Tudi ZTKO Jesenice letos skupaj za drugimi pripravlja bogate zimske počitnice. TVD Partizan Jesenice prireja v svoji telovadnici vsak dan športno-rekreativne aktivnosti, in sicer med 9.30 in 12.30. Domači drsalni klub organizira začetni drsalni tečaj za otroke od 5. leta dalje, vodijo ga trenerji domačega kluba pod vodstvom strokovnjaka iz Sovjetske zveze. V dvorani Podmežaklo bo vsak dan tudi rekreacijsko drsanje. Za učence jeseniških šol so v Kranjski Gori smučarski tečaji. Občinska strelska zveza Jesenice za ljubitelje tega športa odprla vrata svojih strelšč na Javorniku in v Mojstrani. Poleg tega bo v Mojstrani vsako popoldne odprta telovadnica za različne športne aktivnosti. ● J. Rabič

Letna konferenca upokojencev

Preddvor, 29. januarja - Društvo upokojencev Preddvor obvešča svoje člane, da bo letna konferenca društva v soboto, 2. marca, ob 15. uri, v domu krajanov v Preddvoru.

Pokojnine da, poračun še ne

Ljubljana, 26. januarja - Ta teden bodo slovenski upokojenci deležni izplačila redne januarске pokojnine, za 7 odstotkov višje od decembrske.

Na žalost pa z njo vred ne bodo dobili poračuna (14 odstotkov pokojnine), ki jim ga je pokojninska skupnost obljubila že za sredi januarja. Finančnih možnosti za to namreč zdaj še ni, saj je SPIZ že za redno izplačilo januarskih pokojnin komaj napraskala za 525 milijonov dinarjev premostitvenega posojila. Zato se izplačilo poračuna pomika v konec prihodnjega meseca, o natančnem datumu se bosta SPIZ in vlada še dogovorila.

Sicer pa upokojence poleg rednega izplačila njihovih prejemkov zdaj najbolj zanima, kako bodo obdavčeni. Kot so te dni pojasnili pri Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja, bodo po zakonu o dohodnini obdavčene tiste pokojnine, ki presega 7.658 dinarjev, in to že januarja. Glavna slovenskih upokojencev, ki se je bala novih davkov, si lahko oddahne, zakon o dohodnini zadeva okoli 14 odstotkov upokojencev. O davčnih olajšavah pa za zdaj še ni podrobnih pojasnil. ● D. Z.

Moški pevski zbor društva upokojencev Kranj

Zbor bi se rad pomladil

Kranj, januarja - Moški pevski zbor Društva upokojencev Kranj ta čas šteje 20 pevcev. Njegova povprečna starost je dokaj visoka, zato je zaželena pomladitev z novimi upokojenci. Lani je pevski zbor zaradi boleznih izgubil zborovodjo Eda Ošabnika. Za njim je vodenje zbora ponovno prevzel Vencelj Sedej, ki pa bo s svojimi osmimi križi kljub dobri volji težko premagoval napore. Zato prosimo vse tiste, ki imajo veselje in strokovne sposobnosti za vodenje zborovskega petja, da se oglasijo v društvu upokojencev na Tomšičevi 4, kjer ima zbor vsak torek od 17. do 19. ure pevske vaje. Prav tako vabijo vse tiste, ki imajo veselje do petja.

Pevski zbor DU Kranj se je lani udeležil občinske revije pevskih zborov v Kranju in sodeloval na reviji zborov v Stični na Dolenjskem. Nastopil je v domu starih in v Kranju in Predvoru, na proslavi krajevnega praznika v Kokri, pa tudi na številnih prireditvah, ki jih je pripravilo društvo upokojencev. V zmanjšani postavi (kakih osem pevcev) je lani zapelo na 157 pogrebih upokojencev, kar je precejšen napor, saj morajo nastopiti v vsakem vremenu. Da bi zbor pomladili in kakovostno izboljšali, torej pričakujejo nove, mlajše upokojence in zborovodjo. Zato ne odlašajte s prijavo, če imate omenjene kvalitete in veselje do petja.

Krvodajalska akcija v Škofji Loki

Dejanje dobrih ljudi

Škofja Loka, 29. januarja - Osrednja krvodajalska akcija v Škofji Loki je poletni, konec januarja pa jo pripravijo za zamudnike in tiste, ki želijo dvakrat darovati kri. V dveh dneh se je v šolskem centru Boris Zihnerl pri odvzemu zvrstilo blizu 800 krvodajalcev.

Pri škofjeloškem Rdečem križu gojijo prakso odvzema krvi na domačem terenu, zaradi česar imajo najbrž tudi tolikšen uspeh. Glede krvodajalstva je Škofja Loka v samem slovenskem vrhu, saj je dobra desetina prebivalstva v občini zapisana krvodajalstvu. Minulo leto je darovalo kri 4041 ljudi. Da bi se vsi, ki si že drugič želijo dati kri (in takih je med januarskimi darovalci veliko), lažje zvrstili na osmih odvzemnih mestih Zavoda za transfuzijo krvi, so prvega dne povabili k odvzemu delavce večjih loških tovarn in prebivalce Poljanske doline, danes pa ostale zaposlene in ljudi iz Selške doline.

Bojan Kosmač iz Sovodnja: »Kakih sedemnajstkrat ali osemnajstkrat sem že dal kri (in za to prejel priznanje Rdečega križa) - če mi bo zdravje služilo, jo bom v naslednjih desetih letih še dajal. Zaenkrat tuje krvi sam še nisem potreboval, lahko pa da jo bomo kdaj moji otroci in jaz. Mislim, da

zavod za transfuzijo darovane krvi ne prodaja na tuje. Je najbrž doma dovolj potreb.»

Milan Prelog iz Gorenje Dobrave: »Več let zapored že darujem kri, in to dvakrat letno. Tudi danes so mi je vzeli štiri deci. Kar dobro se počutim. Ne vem, kaj se dogaja z mojo krvjo po odvzemu, zaupam or-

ganizatorjem, da jo namenijo pravim ljudem.«

Marko Petrovič iz Volake: »Od 18. leta sem krvodajalec. Sam krvi še nisem potreboval. Zakaj torej darujem kri? Ker smo Poljanci dobri ljudje in smo pripravljeni pomagati. Po odvzemu se povsem dobro počutim.«

Anamarija Cegnar iz Škofje Loke: »Prvic sem dala kri po porodu, prej sem bila stalno slabokrvna. Zdad je za mano že 22 odvzemov, skoraj vsako leto po dva. Včasih se zgodi, da po pregledu moje kri odklonijo, tedaj me vselej skrbi, da je kaj narobe. Sicer pa se po odvzemu povsem dobro počutim in bi šla lahko takoj delat. Vendar raje izkoristim dan pripadajočega dopusta.« ● D. Z. Žlebir, Foto: J. Cigler

SVET BREZ BLEŠČIC

Računalnik za Boštjana

Tržič, 22. januarja - Tržiški izvršni svet je potrdil predlog odbora socialnega varstva; Boštjan Žargaj, težak mišični distrofik, naj dobi računalnik, ki mu bo omogočil stik s svetom. Podjetje Opus iz Kranja bo družini Žargaj k računalniku poklonilo še tiskalnik.

Distrofija mišic človeku jemlje vse moči. Dvajsetletnega Boštjana Žargaja iz Bistrice v Tržiču je že pred leti porinila na invalidski voziček, prav tako mlajšega brata Gregorja.

Boštjan je bil do začetka letošnjega šolskega leta v Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku. Tam je končal srednješolsko šolanje in hotel nadaljevati šolanje na univerzi v

Ljubljani. Zaradi težkega zdravstvenega stanja to ni bilo mogoče, zato so ga starši konec leta vzeli domov. Vendar škoda bi bilo, da bi fant, ki ima silno voljo do dela, ustvarjanja, doma sedel križem rok. V šoli v Kamniku se je usposabljal za računalništvo, izdelovanje programov in podobno. Računalnik je tudi njegov edini možni stik s svetom, kajti Boštjan roke težko uporablja,

računalnik pa ne zahteva nobenih posebnih fizičnih naporov. Dovolj je le dotik tipke in že registrira želeno.

Domači mu računalnika ne bi mogli kupiti, kajti mama je zaposlena v BPT, kjer so že mesece pri zamaknjenih osebnih dohodkih, malo boljše plačo ima le oče, šofer pri Alpetouru. O nakupu računalnika za Boštjana je razpravljal odbor tržiškega socialnega varstva in dal predlog izvršnemu svetu, da se Boštjanu Žargaju kupi računalniška oprema v višini 35 tisoč dinarjev. Z enim računalnikom v hiši se bo zagotavljala eksistenca ne le Boštjanu, temveč tudi mlajšemu Gregorju, prav takšnemu bolniku, ki se v Kamniku tudi usposablja v računalništvu. S tem, ko

bo računalnik doma v stanovanju, bo zagotovljena eksistenca kar dvema prizadetima otrokoma hkrati. Boštjanu pa ne bo treba plačevati oskrbnine v zavodu, ki je danes že zelo visoka, saj znaša že nad 10 tisoč din.

Lastnik računalnika bo Društvo invalidov Tržič, tako da bi ga kdaj kasneje, če bi tako naneslo, lahko uporabljal tudi kakšen drug težji tržiški invalid. Boštjan bo torej v kratkem imel doma računalnik, ki ga bodo plačali iz sredstev socialnega skrbstva Tržič, nakup pa bo izvedlo podjetje Opus Kranj, ki bo prizadeti družini Žargaj poklonil tiskalnik, prepotrebni dodatek za delo na računalniku. Gesta, kakršnih bi bilo lahko v naši družbi več. ● D. Dolenc

ODMEVI

Zakaj stavkamo sodelavci Radia Kranj?

Ali lepše: Zakaj je »mladinski klub« v ozadju dogajanja na Radiu Kranj in katere so posledice politike, ki je v ospredju taistega početja.

Sodelavci Radia Kranj smo se odločili, da od sobote, 19. januarja, naprej, s prekinitvijo dela na radiu pokažemo svoje globoko nestrinjanje z nastalimi razmerami po prihodu novega v. d. direktorja Petra Tomazina. Ves čas smo delali v izrazito napetih medsebojnih odnosih, ki jih je vsaka njegova naslednja poteza še zaostrovala. Uspešno rušenje principov radijskega programa, katerega avtor je glavni in odgovorni urednik Dušan Rogelj in ki smo mu s svojim delom dajali vso podporo, nas je pripeljalo do prepričanja, da je nadaljnje zgolj opazovanje osipanja programske sheme za nas nesprejemljivo, zato smo, da bi opozorili javnost in poslušalce, šli v protest, stavko. Priznamo, da je smešno, ko stavkajo honorarni sodelavci, katerih v celoti brezpraven položaj je vsakomur očiten. Naša nevednost v družbenih konfliktih, ki jim politika naveda pravila, pa nas ne odvezuje zavezanosti našim lastnim, tudi profesionalno novinarskim, normam ne. Ko gre za moralo, smo konzervativni, kajti novinar svojo vest lahko proda le enkrat.

Na Radiu Kranj dela 80 sodelavcev in 9 izmed njih se protestu ni pridružil, je pa zato v. d. direktorja Peter Tomazin 25 rednim sodelavcem, ki so tvorili jedro programa, poslal odpovedi, s čimer je na najboljši možni način opravil nalogo, zavoljo katere je prišel na RK. Težave s kolektivom je namreč razrešil tako, da ga je odpravil.

Takšna gesta nepotizma je znana že iz stare zgodbe o kralju Gordoganu, ki je ukazal pobiti upornike, nato še preostale tlačane, pa prebivalce gradu, dokler ni ostal sam, pa se je odpravil v gozd in je še smreke, sk, sk, sk, sk. Balast oblasti torej.

S preostalimi sodelavci (častmediokritete je ohranjena) in ob z obilico denarja podmazanimi profesionalci z Radia Slovenija sedaj skuša oblikovati nov program, na nov način. Če mu bo uspelo, bomo Kranjčani poslušali tak dolgčas, kot ga imajo na Radiu Jesenice, Žiri, Tržič in

drugod. Ima pa tudi tu težave. Simona Juvan in Robert Celestina, ki sta sprva sodelovanje sprejela, sta se svojemu navdušenju že odrekla. Soočanje z resnico lastnega početja je torej tu.

Zelimo in zahtevamo le eno: da programska shema in Dušan Rogelj, (ki je po prejšnjem direktorju na vrsti za odstrel) ostaneta skupaj z nami na Radiu Kranj. O tem, da bi služili (katerikoli!) politiki pa mi ne razpravljamo. Tako je to z nami, presodí pa naj ljudstvo (Demos po grško), ki je večinsko dalo svoj glas za pravico do razlike, za svobodo misli in duha.

S svojim protestom ga dajemo tudi mi.

Franci Kapler

Še: slovenska vojska je pri Sisku potolkla turško armado

V Ormožu in Ljutomeru je na plebiscitnem shodu V. G. kot Gorenjec povedal stavek v naslovu.

Kako je to delovalo na mlada ušesa, si je težko predstavljati, zlasti ko poslušajo o vojskah vse mogoče. Spomnimo na nekatera: Rojevali smo se v Galiciji, bojevali smo se na soški fronti, bili smo boj za severno mejo. Poslušali smo politične ure o 1, 2, 3, in četrti sovražni ofenzivi. Za razlago ofenzive na 7. in 9. slovenski korpus za to, kako so potekale zaključne vojne operacije JA, pa je zmanjkalo časa. Poslušali smo o bitki na Kosovem polju pred desetimi ali petnajstimi generacijami. Značilnosti turške in srbske vojske so skoraj enake, obe sta izgubili svojega vodjo, M. Obilič (Kobilic) je v šotoru zabodel Murata, poveljstvo je nato prevzel starejši sin in dal usmrtiti svojega brata, ker nista smela biti dva naslednika Murata. Lazar je v boj poslal konjenike. Konj, na katerem je jezdil, je bil počasen in okoren, zamenjal ga je z iskrim, ki ga je ponesel v prve vrste in na čelo, kjer se je znašel - vojskovodja med Turki in tu padel.

Potem smo slišali o častnih in mračnih vojskah, četniških, ustaških, nedičevih MVAC, Selbstschutz, a brez predznakov Sloveno, ali Slovenische. Okupatorji niso priznavali Slovenije, ne razdrte Kraljevine Jugoslavije, kaj šele slovenske vojske, ki je

bila zaničevana, a v antifašistični svetovni koaliciji priznana.

Gospod V. G. bi kot predstavnik z Gorenjske požel velik aplavz, če bi povedal, kako zaskrbljeno je iz Berlina sam Hitler spremljal poteke dražgoškega boja slovenskih vojščakov, ki so imeli ime po Cankarju, kako pogumni so bili možje slovenskih gora listi imenovani po Prešernu, ali Pohorci s Šarhi ob tistem času, ki se je najbolj razpila in nepremagljiva von Pavlosova vojska vdala. Pohorska vojska je bila vseljidska, mož, žena in otrok, ki so jo sestavljali. So sedanje novejšje zgodovinske lovorike res tako neprepričljive, da je treba ponje v Sisa ali drugam na Kosovo polje.

Kaj neki bodo porekli hrvaški zgodovinarji, ki imajo za "čelnika" doktorja zgodovine. Bodo še pomislili, da se kani kdo najti, ki bi preštele kosti ali enačil čustva s čustvi na Kosovu.

Preskočiti zasluge slovenske vojske v lastnem okolju, ni kdove kakšno popularno dejanje gospoda V. G. na plebiscitnem shodu v Ormožu.

S. B. Kranj

»Pajak« v Kranju, bog nas var

V Gorenjskem glasu 18. 12. 90 na strani 17 beremo: »V Kranju razmišljamo o »pajku«. V besedilu je razbrati, da o tem razmišlja Andrej Š.

Urejeno, čiščene razsvetljene talne površine so obča ljudska dobrina, ki je že plačana in drago vzdrževana. Ni pa prav, da jo prodaja kdo še drugič, ali si jo preprosto prilasti. Če to stori, prikrajšanim pripada odškodnina.

Kako se mora zgoditi to, da nekdo pokloni tristoletni dovoljenju za devetdeset parkirnih mest v mestu - skoraj tri vozila na eno mesto. Govor je o sankcijah ob neupoštevanju dejstev, da si nekdo enostavno prilasta brez odškodnine urbano urejen in negovan prostor. Seveda je v predlogu zažugano s »pajkom«. Ali tisti, ki to predlaga, sploh ve, kolikšna je to naložba v osnovno sredstvo, porabo goriva in nakup delovne sile, ki bi se s tem ukvarjala. Niti ena opeka na trgu ne bi bilo več kot dobrina; povrhu pa bi bilo početje s »pajkom« popolno nehumano ravnanje iz proračuna plačane nadgradnje.

V nekem nepreveč kulturnem mestu sem nekoč - letos opazoval z ostalimi radovedneži »pajkovo« rogoviljenje. Stražnik v modrem je ugotovil, da je pred-

nji del parkirane vozila preveč na pločniku. Vozilo je bilo dvignjeno s »pajkom« in odpeljano na rob mesta. Lahko si mislimo, kako je prebledel morda poslovnež ali tujec - gost ob iskanju »ukradenega« vozila. Za nameček pa plačati dokajšen znesek za nepreveč plemenito storitev. Pri tem je izgubil še dve do tri ure delovnega časa. Na to izpraznjeno mesto je parkiral novi lastnik vozila pravilno in bilo je vse v redu. Ugled mesta pa je zasluzil nepodeljeno »bodečo nežo«.

Že med študijem ekonomije sem se bil ukvarjal z mestnim prometom in rabo talnih površin ter javnimi prevozi potnikov.

Načelo - pusti vozilo pred mestom in potuj v mestno aglomeracijo z javnim prevoznim sredstvom; je enostavno predrago, pa je naval osebnih vozil razumljivo dejanje, čeprav je raba talnih površin na osebo naravnost razsipniška in ekološko nesprejemljiva. Cena za javni prevoz pa odločno previsoka. Lastnik osebne vozila bi moral imeti pavšalno plačano vozovnico ob registraciji vozila. Toda prosvetljevanje v to smer je prenaporno in utopistično, dokler se bodo rojevale zamisli o sankcijah z rogoviljenjem s »pajki« na tuj račun.

Kranj, 26. 12. 1990

S. Bobek Kranj

PREJELI SMO

Invalidske pokojnine

V primeru, da se je predstavnik SPIZ v RS s sklepom odbora za uveljavljanje pravic, potrjenim s sklepom strokovne službe na sedežu odločil, da ste delovni invalid I. kategorije invalidnosti zaradi posledic bolezni s pravico do invalidske pokojnine, ta pokojnina ne bi smela znašati na primer samo 2.820,11 dinarjev za zelo zahtevna dela s pridobljeno višješolsko izobrazbo. Takemu predlogu se je težko ne upreti, zlasti ker preširoka uporaba represije škoduje, saj naša opredelitev je jasna. Kot vsaka sodobna družba smo si postavili za cilj oblikovanje takšnih družbenih in medčloveških odnosov, v katerih bo vsakdo, vsaj v perspektivi, uveljavil svoje sposobnosti, dobil svoje mesto, ne da bi pri tem prizadel sočloveka. Žal

ta vizija ni življenje jutrišnjega dne, je perspektiva, ki bo uresničena, če kdaj bo, ko bo potekel t. i. čas našega prehodnega obdobja, ki pa mu v tem trenutku ni videti konca.

O izvrševanju »kazenskih« sankcij z odmerjeno pokojnino v znesku 2.820,11 dinarjev za agresivno naravo dela v Zelezarni za devetnajst let delovnega prispevka z osebnim dohodkom za srednje zahtevna dela (ozki poklici), ob delu pridobljena višješolska izobrazba, ne moremo ustvariti razmere, če že ne moremo mimo nekaterih zakonitosti družbe, ki bi (naj) omogočale človeku, čeprav od družbe zavrnjenemu, (vsaj) spodobno življenje.

Znana je ugotovitev, da preširoka uporaba represije invalidske komisije, psihiatrične obdelave za primer, invalidsko pokojninskega zavarovanja (sklepi in sistem) z boleznim oblastništvom (strokovnostjo nadzora)

REPUBLIKA SLOVENIJA
OBČINA RADOVLJICA
Izvršni svet

Na podlagi 46. čl. Zakona o urejanju prostora (Ur. l. SRS 18/84 in 15/87 in 2. člena Zakona o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (Ur. l. RS, št. 48/90) ter 163. člena Statuta občine Radovljica (UVG, št. 20/83, 3/86 in 15/86) je izvršni svet občine Radovljica na 19. seji dne 18. 1. 1991 sprejel

SKLEP

o javni razgrnitvi prostorskih sestavin osnutka sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1986-90

1. Osnutek prostorskih sestavin, sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Radovljica za obdobje 1986-90 se javno razgrne za dobo 30 dni. Osnutek obsega tekstualni del in grafični (kartografski) prikaz v merilu 1 : 5000.

2. Prostorske sestavine se javno razgrnejo v avli občine Radovljica in vseh udeleženi krajevnih skupnosti za čas od 30. 1. - 1. 3. 1991.

3. Občani, organizacije in skupnosti lahko v času javne razgrnitve posredujejo pisne pripombe in predloge k razgrnitvi osnutku. V času javne razgrnitve organizira Uprava za urbanizem skupaj s krajevnimi skupnostmi javno razpravo v vseh udeleženi KS.

4. Sklep se objavi v Gorenjskem glasu.

Številka: 004-1/89

Datum: 25. 1. 1991

Predsednik IS:
Jože Resman

škoduje družbeni morali in disciplini, kot tudi uspešnosti kazni same. Vsaka »sankcija« pomeni za človeka potencialno nevarnost - vemo pa, da se ljudje po psihiatrični obravnavi v bolnišnici, še posebej lahko zelo spreminijo, in psihiatrija človeka lažje uniči kot zapor... —, da se ob prevetliki uporabi ljudje navadijo s tako nevarnostjo živeti. Bil kaznovan, prikrajšan v naši socialistični družbi, bi moralo pomeniti dejansko nekaj posebnega, s tem pa je seveda povezana nadaljnja demokratizacija življenja...

V upanju - socialistične proizvodnje norosti - da bi do podobnih situacij ne prišlo več, ker življenje potrebuje varnost, vse skupaj opozarjamo na korekten, vpluden, prijazen in pošten odnos, ne glede na kateri strani okenca se nahajamo!

Tovariški pozdrav!

Anton Ogrinc, Jesenice

sconto

Alojzij Žibert

Pod Marijinim varstvom

Spomini Slovenca - nemškega vojaka - na drugo svetovno vojno v letih 1941 - 1945.

Nad Malin so priletela ruska letala in že začela spuščati svoj tovor v obliki bomb. V mestu in vojaških zbirališčih so naznanili splošni preplah. Protiletalska baterija je začela z obstreljevanjem. Privil sem Boga, naj bi vsaj ena bomba padla na šolo, kjer sem bil zaprt, da bi bilo tako vse končano. Bomba je res padla na šolsko dvorišče in v hipu so bila zdrobljena vsa okenska stekla.

Po dvorišču so panično tekali vojaki sem in tja. Naenkrat glej, zaslišim slovensko govornico. Dva vojaka sta iskala kritja pred bombami in obstreljevanjem. Zakričal sem jima, naj mi hitro pomagata. Očividno nista vedela, za kaj gre, ker sem jima na kratko pojasnil, da sem pospravil kleti, pa so se vrata zaprla in sem tako ujet. S kolom sta navrla železno mrežo na oknu in mi kazala kraj, kjer so strelski jarki in se je mogoče skriti v zaklon. Stražar je moj pobeg videl in začel vpiti ter streljati za menoj, toda v splošni zmedbi in preplahu ni nihče temu posvečal prevelike pozornosti.

Tekel sem, kolikor se je dalo. Ni mi bilo mar, da so na vse strani padale ruske letalske bombe in delci razstreljenih protiletalskih granat. Bežal sem iz mesta. Dohiteli so me kamioni, ki so se tudi umikali pred obstreljevanjem. Obesil sem se na enega. Nihče ni tega opazil. Javil sem se zvečer komandi in začelo se je zopet zasliševanje. Hoteli so vedeti, kdo sem, od kod prihajam, številko moje enote ali vsaj ime komandanta, številko vojne pošte, vojaško knjižico ali vsaj nekaj, kar bi služilo za identiteto. Vse moje dokumente so mi namreč obdržali na sodišču, zato nisem imel ničesar pri sebi. Tu pa sem se delal, da nič ne razumem nemškega jezika. Dali so mi tol-

mača, nekega Čeha. Na vprašanje, kdo je moj komendant, sem odgovoril: »Herr Oberleutnant.« Na drugo vprašanje, v kateri enoti sem bil, sem odgovoril: »Dritte Kompanie« in podobno. Oficirji so nekaj časa kleli: »Hergott, Himmel, Sakrament, Kruzifix, Donnerwetter.« Po tem so se zedinili, da sem verjetno neki inozemski prostovoljec, ki se je izgubil na fronti in sedaj ne ve, ne kod ne kam. Sklenili so, naj ostanem pri njih kot delavec v motoriziranih enotah. Tako sem prišel k tankovskemu pešadijskemu polku (Pancer gren regiment).

Kijev

V novi enoti so mi odvzeli prejšnjo pešadijsko uniformo in mi dali novo. Orožja nisem imel. Bil sem samo delavec v enoti. Za tolača mi je bil neki Čeh. Čistil sem motorje avtomobilov, tanke in orožje, nosil sem zaboje s strelivom, gorivo in druge stvari ter pomagal v kuhinji. Vojaki in oficirji so me zaradi priložnosti kmalu vzljubili in smo si postali prijatelji. Domov nisem pisal iz varnostnih razlogov. Šele po vojni sem izvedel, da so v tem času doma dobili uradno obvestilo od moje prvotne enote, da sem pogrešan (vermisst).

Skupaj z novo enoto sem odpotoval v smeri proti fronti, to je proti Kijevu. V času zasedbe 3. okt. 1941 je po bitki pri Kijevu Hitler govoril nemškemu narodu, da je Kijev stal boljševeke 665.000 ujetnikov, skupno pa do tedaj že 2,5 milijona mož. Uničenih in zajetih je bilo 22.000 topov, 18.000 oklopnikov, 14.500 letal in pd.

Na fronto

Čas je prehitro tek. Približala se je jesen in z njo tudi bližina fronte. Vedno močnejše je bilo slišati grmenje topov in na nočni straži sem s strahom opazoval svetlo rdeče ognjeno obzorje v smeri proti Kijevu. Ruske vasi so bile v plamenih. Med oficirji je nastajala čedalje večja mrzlica in nervoza. Nekateri starejši, ki so že imeli izkuševanja na svojih prsih, so pogosto pripovedovali doživljenja iz krutih bojev. Priporočali so, kako buđen je treba biti na straži, da te ne preseneti sovražnik, opozarjali so na nikdar zadosti veliko, prevladnost v izvidništvu in medsebojno pomoč in svarili pred pobezi v ujetništvo na vzhodni fronti. Prvič je to silno tvegano pri sovražniku, drugič pa se pobeg obravnava v lastni vojski kot izdajstvo domovine in se brez posebne procedure kaznuje s smrtjo.

Vojaki smo imeli okrog vratu obešene spoznavne tablice z vgrajenimi podatki o enoti in tekočo registrsko številko. Enaki podatki so bili vgrajeni v zgornjo in spodnjo polovico. Če je kdo padel, so tovariši prelomili tablico in dali polovico v grob, polovico pa poslali v centralno evidenco, od koder so potem obvestili svoje.

V vojaški bluzi je bila v zgornjem desnem žepu shranjena vojaška knjižica. Ta je vsebovala vse osebne podatke vojaka, podatke o enoti, o opravljenih zaščitnih cepeljenjih, prevzetem orožju, obleki in vseh drugih zadožitvah. Vsebovala pa je tudi osnovne podatke o svojcih. V levem žepu so bile tablete za razkuževanje vode, tablete za razkuževanje predmetov, zastrupljenih s plinom in podobno. V notranjem žepu bluze so bile obveze prve pomoči.

Izšla je Slovenija 1990

LETO ZA DESET DRUGIH

Te dni je tudi v knjigarno prišlo še nekaj izvodov pravkar izdane knjige Slovenija 1990, s katero je Založništvo slovenske knjige dobesedno ujelo patriotski interes slovenskega bralstva: knjiga je namreč že ob izidu malodane razprodana.

Leto 1990 se pravzaprav niti še ni dobro "ohladi", ko je Založništvo slovenske knjige že poslalo na knjižni trg uspešnico Slovenija 1990. Prav gotovo je uporaba te besede, uspešnica, upravičena že takoj po izidu, kajti knjiga je bila malodane že v prednaročniški prodaji razprodana. Tik preden so knjigo docela natisnili v tiskarni Mladinske knjige, so namreč prvotno naklado 6000 izvodov še povečali na 7000. Toda že na predstavitvi knjige v Cankarjevem domu minul teden so založniki že napovedali ponatis.

Kaj je torej na tem minulemu letu takega, da gre v denar kot sveže zemlje, ne glede na razmeroma visoko ceno knjige? Še preden se kakšnega obdobja, pa naj gre za mesec, leto ali desetletje, lotijo zgodovinarji s svojimi vsekakor objektivnimi merili, mu sodobniki radi navedajo oznake kot enkratni, prelomen, zgodovinski in podobno. Pa je to leto res bilo tako? Prav gotovo.

Toda čas, ki si ga je v življenju naroda treba zapomniti, se nikakor ne začne z udarcem ure opolnoči na novega leta dan in tudi ne končuje se v silvestrski noči: leto 1990 se je za Slovence pač začelo že desetletja prej, po mnenju enega od avtorjev knjige novinarja Borisa Ježa že pet desetletij pred tem. Temu bi Miloš Mikeln, ki je v knjigo prispeval zgoščene

izvlečke, "malo zgodovinsko berilo" na osnovi znanj naših priznanih zgodovinarjev, gotovo pritrtil, zgodovinarji pa bi seveda letnico pomikali še dlje nazaj v zgodovino. Da se tudi prelomno leto ne more zgostiti v čas od 1. januarja do 31. decembra, so avtorji, predvsem pa pisec kronike leta Boris Jež, upoštevali tako, da so dogodke pojasnjevali s poseganjem in razlaganjem dogajanj pomembnih za Slovenijo leto, dve, tri nazaj - dogodkovne verige pač ni mogoče začeti nekje pri nekem prostem členu - ker ga preprosto ni.

Knjiga se prebere na dušek že zaradi dogodkov, ki so bralcu še sveže pred očmi in večina je takih, da ga držijo ob pozornem branju od prve do zadnje strani. Avtor te kronike tudi ne obremenjuje bralčevega spomina s preobilico faktografskih podatkov, pač pa ga v komentatorskem slogu, ki pa se mu je uspelo otresti vsake sledi politične pristranskosti ali zoženega dnevnopisnega ocenjevanja zgodovine vodi skozi obdobje minulih 365 dni, ki so stresali deželo. Volitve, sprava, zasedba stavbe republiške TO, katastrofalna poplava, plebiscit - je le nekaj najbolj "štrlečih" dogodkov minulega leta. Zaporedje dogodkov, ki so se z vsjo naglico odvijali konec leta, je seveda sestavljalcem knjige dodatno oteževalo posel: veli-

ka prizadevnost je komaj dobra beseda za garanje ob zaključku knjige, v kateri zato ne manjka ne plebiscitnega slavja ob razglasitvi rezultatov referendumu niti fotografije dojenčka, ki je s svojim prihodom na svet ujel prav zadnje minute prelomnega 1990. Rojstvo pa ni nikoli zaključek nečesa, pač pa napoved novega.

Kar pa v tem lepo tekočem kronološkem zaporedju komentiranih dogodkov vsekakor manjka, je vsekakor dogajanje z drugih področij, na primer kulture. Razen nekaj drobtinic, kot je podelitev Borštnikovega prstana Borisu Kralju, knjiga ne prinaša. Že res, da je bilo politično dogajanje v minulemu letu tako v ospredju, da je to vsekakor prevladujoča podoba leta 1990, pa so te bele lise vsekakor pomanjkljivosti knjige. Tudi teden brez nedelje ni teden, ampak neko nezaključeno časovno obdobje, samo teden ne.

Po drugi strani pa je treba knjigi vsekakor šteti v prid, da v rumeno obrobljenih straneh poljudno širi zgodovinsko znanje bralca in zgoščeno v besedi in sliki - zemljevidih - govori o minuli tisočletni zgodovini Slovencev. Mikeln se je še posebej ustaval na zgodovini 20. stoletja in končuje s sedemdesetimi leti z zadnjim zastojem v razvoju pri nas. Med grafičnimi prikazi je treba posebej opozoriti

na barvni zemljevid Narodi v Jugoslaviji; s pomočjo računalniško obdelanih podatkov je prvič sestavljena narodnostna podoba prebivalstva po občinah. Dodatno vrednost knjige dvigajo grafični prikazi in statistični podatki, ki so jih pripravili na Zavodu za statistiko v Ljubljani.

K podobi knjige o letu 1990 je bilo povabljenih tudi 30 vsak po svoje pomembnih ljudi, ki so nastopali v političnem življenju minulega leta. Nehvaležno nalogo zbrati izjave ali izbrati že objavljene pomembnejše odlomke važnih nastopov ali izjav je imel Marjan Raztresen. Ker je bilo minulo leto v znamenju politike, pri tem pa imajo ženske malo besede, je izbor "imate besedo" doletel le tri: Sonjo Lokar, Spomenko Hribar in Viko Potočnik. Kot da bi bila ženska vloga v vsem tem dogajanju zares najbolj postranska stvar. Omeniti pa je treba ob besednem tudi slikovni del knjige - brez tega knjiga ne bi bila popolna in niti pol tako privlačna, se razume. Veliko od 220 objavljenih fotografij znanih slovenskih fotografov, med njimi je največ fotografij Joca Žnidaršiča, bodo bralci prepoznali. Naj mi bo dovoljeno opozoriti le na dve - fotografijo demonstracije v snegu v podporo "četverici" in fotografijo človekovega obupa nad divjanjem poplavne vode.

● Lea Mencinger

Vida Slivnik - Belantič

SOŽITJE
BESEDE IN SLIKE

Radovljica - V Šivčevi hiši pripravljajo ob slovenskem kulturnem prazniku zanimiv kulturni dogodek - razstavo akad. slikarke Vide Slivnik - Belantič in recital pesmi Borisa A. Novaka.

Prireditev bo v petek, 8. februarja, ob 18. uri. O slikarkinem likovnem ustvarjanju bo govoril dr. Milček Komelj, predstojnik umetnostnozgodovinskega oddelka Filozofske fakultete v Ljubljani. Ob tej priložnosti bo predstavljena tudi knjiga pesmi Borisa A. Novaka Vrtnar tišine (Mladinska knjiga, Društvo slovenskih pisateljev, 1990). Knjigo pesmi je ilustrirala Vida Slivnik - Belantič in predstavlja subtilno sožitje slikarstva in poezije. Z angleškimi prevodi pesmi in besedil, ki predstavljajo oba umetnika, je estetsko oblikovana knjiga vzoren primer predstavljanja naše umetnosti in kulture v svetu. Slikarko je knjiga spremljala na njenih razstavah v Torontu in Montrealu kot spremni katalog, ki je nastal po njenih zamisli. Pesmi iz knjige Vrtnar tišine bo na otvoritvi recitala Milena Zupančič. Ob tej priložnosti bo knjigo tudi mogoče kupiti in dobiti slikarkin podpis. ● Maruša Avguštin

Vida Slivnik - Belantič lovi v svoja platna neizčrpne odtenke barv in igre svetlob v mehkih oblikah, vezanih na naravo, še posebej na cvetove kot "posode" tistih barv, ki opredeljujejo njeno intimnost: modrozeleno, rožnato, vijolično, nasičeno modro, rdečo in belo barvo. V brezštevilnih odtenkih in kombinacijah živijo njene barve na sliki svoje intenzivno senzualno in estetsko življenje. Slikarkina ustvarjalna krivulja se pne od "abstraktnjših" slik k bolj "konkretnim", kot da bi v rožnih cvetovih odkrila vse barve svoje duše. Ob tem se zde njene beline še posebej izrazne: kot izraz izjemne barvne in čustvene senzibilnosti.

Kranj - Na odru Prešernovega gledališča, pred polno dvorano najmlajšega občinstva, je lutkar Cveto Sever minulo soboto premierno predstavil svojo novo lutkovno predstavo Rdeča kapica. Severjevo posodobljeno videnje pravljice so otroci, ki jim je takšna predstava namenjena, sprejemali prav tako kot klasično Grimmovo pripoved, le odrasli, ki ne znajo več sprejemati iracionalnega pravljice sveta, so se verjetno spraševali, kaj pa je zdaj to, zakaj pa tako in ne tako itd. Predstava ima v zadnjem delu še nekaj "raskavih" trenutkov, ki jih bo utečenost kasnejših ponavljanj prav gotovo zgladila. Še najmanj je to motilo večinsko otroško občinstvo, ki ga lutkar Cveto Sever varno in zanesljivo vodi po čarobnem lutkovnem svetu od prvega trenutka, ko sede na rob odra in enostavno ter prepričljivo povabi k potovanju v domišljinski svet. Cvetu Severju sta predstavo pomagala pripraviti Sašo Kump s sceno in zasnovi lutker Dušan Soklič, ki je lutke izdelal. ● Lea Mencinger, Foto: Kaja Premru

V spomin glasbenemu geniju

MOZARTOVO LETO

Med 27. januarjem, Mozartovim rojstnim dnem, in 5. decembrom, dnevom smrti, se bo v tem letu, ki ga je evropska kultura razglasila za Mozartovo leto, iz glasbenih dvoran po vsem svetu, posebej pa v Evropi nenehno razlivala genijeva muzika, operne hiše se bodo spominu skladatelja oddolžile vsaj z eno uprizoritvijo njegove opere, z radijskih valov bo pogosteje kot sicer slišati njegovo značilno glasbo in še in še.

Tako kot drugod se tudi pri nas odvija počastitev glasbenega mojstra. Ljubljana že tretje leto zapored prireja serijo koncertov s skupnim naslovom Mozart - kdo je to? Slovenska filharmonija ima Mozartov abonmajski cikel, koncerti v počastitev Mozarta so se začeli 5. januarja z nastopom violinista Shoma Mintza, končali pa se bodo 5. decembra, na obletnico Mozartove smrti z Requiemom v Cankarjevem domu. V ljubljanski Operi SNG bodo letos uprizorili Mozartovo opero Così fan tutte. Izšlo bo tudi nekaj knjig o Mozartu, med njimi pri DZS uspešnica Harolda C. Robbinsa Landona o Mozartovih zadnjih desetih letih.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši je na ogled spominska razstava fotografskih del *Toneta Marčana*, mojstra EFIAP. V galeriji Mešne hiše pa je na ogled razstava *Slovenska predvojna planinska fotografija*.

V galeriji Bevisa razstavlja akvarele akad. slikar *France Slana*. V galeriji Gaštev v Savi Kranj razstavlja portrete slikar *Vinko Vene*.

V Prešernovem gledališču bodo v petek, 1. februarja, ob 19.30 uprizorili monodramo *Glumac ... je glumac* v izvedbi Zijaha Sokolovića - za abonma petek 2 in izven.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled *mednarodna razstava karikaturno* na temo Televizija.

V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava slovenskih ljudskih ornamentov s kmečkih skrinj *Nade Šalomon* in peroris *Nevenke Virant*.

VRBA, DOSLOVČE - Prešernova rojstna hiša in Finžgarjeva rojstna hiša sta do 1. februarja zaprti.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure.

BEGUNJE - V galeriji Avsenik razstavlja fotografije na temo Beneške maske *Franci Kolman*.

RADOVLJICA - V dvorani radovljiške knjižnice bo danes, v torek, ob 19.30 večer poezije *Daneta Zajca* z naslovom Vse boš plačal. Pesmi bodo brali avtor sam in člani Linhartovega odra.

V galeriji Kamen je odprta prodajna razstava likovnih del oblikovalca *Zdravka Dolinška*.

ŠKOFJA LOKA - V knjižnici Ivana Tavčarja bo danes ob 17. uri *ura pravljic*. Jutri, v sredo, ob 18. uri bo v knjižnici v večeri ob diapozitivih dr. Cene Avguštin predaval o neznani Madžarski.

V Groharjevi galeriji je odprta razstava likovnih del akad. slikarja *Silvestra Plotajsa - Sice*.

V galeriji ZKO - Knjižnica razstavlja *Marijan Jesenovec*.

V galeriji Fara je na ogled prodajna razstava Novi vitraž oblikovalke *Lene Šajn*.

Zbirke Loškega muzeja so odprte le ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure, med tednom pa je možen ogled le po predhodni najavi na upravi muzeja.

TRŽIČ - V gostišču Smuk v Retnjah pri Trziču je na ogled mala retrospektiva oljnih slik *Vinka Hlebsa*, tržiškega slikarja in člana DSLU. Odprto vsak dan od 12. ure dalje, razen ob ponedeljkih.

TEČAJI V KIESELSTEINU

Kranj - ZKO Kranj pripravlja februarja tri zanimive delavnice: začetno delavnico vitraža, keramike in grafike. Vsi tečaji so popoldne ali zvečer v gradu Kieselstein.

Začetna delavnica vitraža. Začela se bo 19. februarja ob 17. uri. Informativni sestanek bo v sredo, 13. februarja, ob 17. uri. Program tečaja, ki ga bo vodila mentorica Helena Šajn, je: predstavitve materialov, izdelava predlog in krojnih pol, rezanje in sestavljanje stekel, lotanje in sestavljanje stekel.

Keramična delavnica. Vodila jo bo mentorica Dubravka Urban. Trajala pa bo dva zaporedna vikenda: 22., 23. in 24. februarja in 1., 2. in 3. marca. Program obsega oblikovanje gline na vretenu, unikatno oblikovanje in glaziranje. Informativno sestanek bo v sredo, 20. februarja, ob 17. uri v gradu Kieselstein.

Grafika. Delavnica se začne 28. februarja ob 19. uri. Program delavnice, ki jo bo vodil mentor Zmagor Puhar, obsega uvod, nepravne grafične tehnike, visoki tisk (linorez, obrezni linorez, barvni linorez), globoki tisk (suha igla, jedkanica, kombinirane tehnike). Informativni sestanek bo v četrtek, 21. februarja, ob 18. uri, v likovni delavnici. Vse informacije tudi na ZKO Kranj, telefon 21-135.

Razstava v Kosovi graščini

TELEVIZIJA V KARIKATURI

Jesenice - V galerijskih prostorih Kosove graščine je na ogled mednarodna razstava karikaturno na temo Televizija; razstavo je posredovala mednarodna galerija karikature iz Skopja, ki je to aktualno temo tudi razpisala z mednarodnim razpisom.

Televizija je hvaležna in pogosta tema karikaturov. Tudi zato, ker ljudje presedijo pomemben del svojega prostega časa pred televizijskim ekranom. Zato tudi ni čudno, da je prva asociacija karikaturov na temo televizije prav človek, ki v okovih sedi pred ekranom. Vpliv televizije na človeka karikaturov pogosto prikazujejo v negativni luči - kljub temu pa se sami po naporu delu največkrat udobno namestijo pred - televizorjem. Televizija je pač univerzalno, najcenejše in najbolj udobno sredstvo za zabavo in ta vsebina se na različne načine ponavlja na črno-belih in barvnih karikaturah 52 avtorjev iz 13 držav.

Na sliki: karikatura Igorija Šalovića iz Sovjetske zveze

SREČANJE PESNIKOV
IN PISATELJEV

Ljubljana - ZKO Slovenije razpisuje natečaj za udeležbo na 19. srečanju pesnikov in pisateljev začetnikov. Območna srečanja bodo od aprila do maja 1991 v Murski Soboti, v Zalcu, v Cerknici, v Novem mestu, v Kamniku in v Idriji. Prispevke je treba poslati do 15. marca na naslov: ZKO Slovenije, Kidričeva 5, Ljubljana, s pripisom za 19. srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov.

Sodelujejo lahko avtorji, ki svojega dela še niso izdali, razen v samozaložbi, v knjižni obliki in še niso bili uvrščeni med najboljše na dosedanjih republiških srečanjih. Prispevki morajo biti napisani s strojem in označeni s šifro, priložena mora biti ovojnica z osebnimi podatki. Žirija bo najboljše prispevke izbrala za nastop na območnem in republiškem srečanju. Vse prispevke avtorji odstopijo za morebitno objavo brezplačno.

Občinske obveznice

Tudi v Kranju razmišljajo o izdaji obveznic, najpomembnejše bo seveda, kakšen projekt bo pokrit z njimi.

Obveznice Republike Slovenije, ki jih je odkupila in jih ljudem zdaj prodaja Ljubljanska banka, so te dni zelo iskane, saj imajo devizno klavzulo, kar pomeni, da pri njih velja razmerje ena marka za devet dinarjev, medtem ko je na črnem trgu marko zdaj moč dobiti za približno 13 dinarjev. Nedvomno imajo ljudje pred očmi predvsem to, ko kupujejo republiške obveznice in se kdove kako ne sprašujejo, čemu so pravzaprav namenjene, saj si mislijo, da republika vendar ne more propasti in so potemtakem denar varno naložili. Kdor je pred kratkim ujel besede slovenskega finančnega ministra Kranjca, ki se mu je za javnost nemara zareklo (vestiško smo slišali le na ljubljanskem radiu), da naj bi v samostojni Sloveniji za devizne hranilne vloge jamčila republika, za republiške obveznice pa Ljubljanska banka, pa si je dejal, saj Ljubljanska banka vendar ne more propasti, z njo bi vendar prodalo slovensko gospodarstvo.

Če se torej ljudje ob republiških obveznicah kaj dosti ne sprašujejo, kakšen projekt stoji za njimi, pa je oziroma bo to zelo pomembno ob občinskih obveznicah. Ker je republika že nekako dala vedeti, da za lokalne vrednostne papirje ne bo jamčila, kar je razumljivo, bodo torej jamčile občine same. Jamstvo občine pa je seveda veliko manj vredno, saj kdo pa pravi, da občine ni moč razpustiti, veliko se že govori o tem, da bomo kmalu imeli več manjših občin in poleg Kranja to utegne postati Šenčur, Cerklje itd., kdove kako se bodo pripravile za dediščino. Navsezadnje, država si lahko pomaga z inflacijo, lokalne oblasti pa si ne morejo.

Pri občinskih obveznicah je torej veliko bolj pomembno, kakšen projekt bo pokrit z njimi. Če bodo potešili le denarno željo prodajočega kranjskega gospodarstva, zaupanja ne bodo deležne, če bo šel denar, denimo, v Iskro, kamor je iz banke odtekal toliko let, potem ljudje vanje ne bodo verjeli. Zaupanja bodo deležne le, če bodo občinski možje natančno povedali, za kaj bodo denar porabili, v katero podjetja in obetavne proizvodne programe ga bodo vložili, če že ne gre drugače, kot da z obveznicami pomagajo podjetjem. Drugod po svetu so namreč lokalni vrednostni papirji namenjeni predvsem izgradnji šol, zdravstvenih domov, komunalnih naprav in podobno, delnice podjetij pa ljudje kupujejo po svoji presoji. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Med nagrajenci dva kamniška direktorja

V petek, 25. januarja, so v Ljubljani podelili nagrade Gospodarske zbornice Slovenije (nekaj Kraigherjeve nagrade), ki jih je po občaji prejelo pet slovenskih direktorjev. Tokrat ni nobenega z Gorenjskega, če jo jemljemo kot sedanjo skupnost petih gorenjskih občin, če pa po avstro-ogrsko mejo razširimo tja do konca Tuhinjske doline, pa lahko rečemo, da sta kar dva. Nagradi sta namreč prejela direktor kamniškega Svilanita Matija Jenko in dolgoletni direktor kamniškega Titana Zvonimir Lemič. Nagrajeni pa so bili še izvršna direktorica Zlatarje Celje Ana Brglez-Volk, generalni direktor Krke Miloš Kovačič in direktor Industrije keramičnih izdelkov Ljubecna Marjan Kranjc.

3,4 milijona mark za zaprtje jedrske elektrarne

Medtem ko postaja izbiranje lokacije za srednje in nizkoradiaktivne odpadke vse bolj strokovno, kar v javnosti ne povzroča več tako burnih reakcij kot še pred časom, pa še ni povsem dorečeno zaprtje jedrske elektrarne v Krškem. Stvar se še vedno pleče okoli vprašanja, koliko bi nas to stalo in dokaj visoka številka zelenim seveda ni všeč, tolmačijo jo tudi kot politizacijo tega vprašanja.

Elektroprojekt iz Ljubljane je namreč pred kratkim predstavil študijo o zaprtju jedrske elektrarne v Krškem, strokovnjaki v njej pravijo, da bi nas to stalo 3,4 milijona mark. Nekaterim se zdi ta cena odločno previsoka, drugi pravijo, da je prenizka, zato lahko na to temo pričakujemo še več študij, v kratkem z Ekonomskega inštituta Ljubljana, ki bo, po besedah podpredsednika slovenske vlade dr. Lea Šešerka, sestavni del študije Trzišnja za Slovenijo 1990-2020.

IZ DELOVNIH ORGANIZACIJ

Za 700 milijonov neplačanih računov

V kranjski Savi načrtov ne dosegajo, kritičen je bil zlasti zadnji poldrugi mesec, ko so se naročila zmanjšala zlasti v Tehničnih in kemičnih izdelkih, Gumarni in Vistu. Drugi pereč problem so neplačani terjatve, ki so ob koncu lanskega leta znašale že blizu 700 milijonov dinarjev, kar predstavlja trimesečno prodajo Save. Promet na domačem tržišču je upadel zaradi splošne nelikvidnosti ter zaradi znanih srbskih ukrepov. Pred uvedbo "carin" je kranjska Sava na srbskem trgu prodala približno 15 odstotkov izdelkov, namenjenih domačemu trgu, zdaj pa je prodaja več kot razpolovljena in predstavlja komaj nekaj odstotkov. Ob upadu proizvodnje in prodaje so se za desetino povečali stroški poslovanja, zato so bili že skrajno omejeni, odpravljajo samo najnujnejša naročila za nemoten potek proizvodnje. Še naprej pa so problematični rezervni deli, saj denarno pomenijo toliko kot osnovni material za proizvodnjo, kar je preveč. Plače pa zdaj v celotnih stroških zavzemajo 20-odstotni delež, kar je glede na rezultate preveč.

Delovne pogodbe do srede leta

V žirovski Alpini je za uveljavitev kolektivne pogodbe delavski svet že sprejel ustrezne sklepe in računajo, da bodo do srede letošnjega leta sklenili pogodbe z vsemi delavci. Predvidoma bo letos zaposlenih manj kot 1.700 delavcev, izboljšali pa bodo razmerje delavcev na normi v primerjavi z režijo.

V Alpini so lani izdelali 2 milijona parov obutve, 6 odstotkov manj, kot so načrtovali, 24 odstotkov je bilo športne obutve. V letošnji plan so zapisali, da bodo naredili 2,2 milijona parov obutve, od tega 30 odstotkov športne. Lani so izvozili kar 81 odstotkov izdelkov, letos računajo na nekoliko manjši, 69-odstotni izvoz in izvoz na Zahod naj bi tako imel 44-odstotni delež celotne proizvodnje, na Vzhod 15-odstotnega, domača prodaja pa 41-odstotni delež. Na tujem naj bi iztržili 21,6 milijona dolarjev, od tega z rednim izvozom 18 milijonov dolarjev, s kooperacijo za Rockport pa 3,3 milijona dolarjev.

Elan je zdaj resnično v rokah upnikov

Za drugi tek vratca postavljajo tuji trenerji

Begunje, 25. januarja - "V prvem teku smo se dokaj dobro kvalificirali, drugi pa bo težji, saj vratca postavljajo tuji trenerji," je dejal Igor Triller, stečajni upravitelj Elana in s tem pojasnil, kako se stečajni postopek Elana preveša v drugo fazo, ko bodo najbolj pomembna stališča upnikov in stečajnega senata. Slovenska vlada je pomoč obljubila, o Elanu naj bi razpravljala ta teden, vendar je previdna, čaka na stališča upniškega odbora in stečajnega senata glede ustanovitve novih podjetij v okviru Elan Trade, katerim naj bi dala pomoč. Elanu pa se seveda mudi, saj mu obupno primanjkuje obratnega kapitala, "bojim se," je dejal Igor Triller, "da po 15. februarju vlada pomoči ne bo mogla nikomur več dati."

"Z vlado smo se sporazumeli o poteku programa, pričakujemo, da bo tudi javno rekla svoje, bojim se pa, da ima nekaj zadržkov, razumem jih kot čakanje na stališča upniškega odbora in stečajnega senata, od tega bo odvisna intenzivnost njene pomoči," je dejal Igor Triller, stečajni upravitelj Elana. Obratni kapital Elan obupno potrebuje, saj bodo sicer morali počasi ustavljati posamezne dele proizvodnje. Trenutno dela 420 delavcev, drugi so na rednem dopustu, brez pomoči bo seveda zlasti v proizvodnji smuči kmalu prisilni.

Elan letos, zlasti v prvem polletju potrebuje 45 milijonov mark obratnega kapitala, slovenska vlada naj bi v šest novih podjetij vložila 7,5 milijona dinarjev, s katerimi bi zdaj prebrodili najtežje trenutke, saj bi tako pokrili obratna sredstva za mesec dni in pol.

Elan je na kranjskem sodišču že vložil dokumentacijo za ustanovitev šest novih podjetij v okviru podjetja Elan Trade, vendar stečajni senat registracijskemu sodišču še ni dal zele-

Elan je poravnal vse stare obveznosti do smučarjev in podpisal pogodbo za ponovni vstop v jugoslovanski ski-pol, prispevke je plačal tudi za norveškega in švedskega. Pogodbo so podpisali tudi z Bojanom Križajem, ki bo spet delal za Elan. Oživili so tekmovalno službo, ki ni več znotraj Elana, pogodbo so podpisali z Gaserjevo in Križajevo firmo v tujini.

ne luči, čaka na stališče upniškega odbora, na stališče obeh pa slovenska vlada.

Medijska vojna na Hrvaškem se lomi na Elanu

Igor Triller je povedal, da se bo te dni srečal z največjimi hrvaškimi upniki, ki imajo tudi v upniškem odboru največ besede in jih skušal pridobiti za program stečajne ekipe. Če bodo pozitivna, jih bo verjetno sprejel tudi upniški odbor in s tem naj bi se lažje odločil tudi stečajni senat in slovenska vlada, predvidoma zadnje dni tega meseca.

Stečajni senat je previden. Dokaj velik pomen daje stališčem upniškega odbora, saj so kranjski sodniki v dosedanjem postopku že napravili presedan, ko so zavrnili prisilno poravnavo, čeprav so upniki glasovali zanjo. Stečaj Elana je posebnost tudi zaradi izredno velikega obsega dolgov in spolitiziranosti ter vpletenosti cele vrste interesov. Če s prizorišča zdaj odhajajo interesi, ki so skušali stečaj Elana speljati mimo "črne luknje", pa prihajajo zdaj denarno še bolj otipljivi interesi upnikov, nikakor pa ne smemo pozabiti na interese tistih, ki skušajo dobro zaslužiti s kupoprodajo Elanovih dolgov.

V upniškem odboru Elana imajo največ besede hrvaški upniki, kar je toliko bolj občutljivo, ker se te dni na Hrvaškem odvijava prava medijska vojna proti Elanu. Nedvomno je odraz gospodarskih odnosov med republikama; ki političnih

Razprodaja v Brnci še vedno poteka, zdaj so na vrsti smuči iz leta 1988, približno 60 odstotkov kupcev je iz Slovenije. Zaradi razprodaje starih smuč, ki jih ni več v proizvodnji, so si nakopali tožbe konkurentov, ki zaradi tega nič ne prodajo. Sezonsko, 20-odstotno znižanje so uvedli tudi v tovarniški prodajalni v Begunjah, saj računajo, da bo v počitniških dneh še nekaj prodali. Prve dni je bila desetkrat večja od običajne. Dnevni promet se zdaj suče okoli milijona dinarjev.

nikakor ne dosegajo, saj se ekonomska dela obeh vlad ne srečujeta. Glede na dogodke zadnjih dni pa se lahko vprašamo, ali tudi politični niso tako dobri, kot se navadno prikazujejo.

Veliki dolgovi Elana na Hrvaškem so seveda posledica nekdanjih, še vedno bolj ali manj skrivnostnih poslov. "Dobil sem nekaj podatkov, zaradi katerih me je strah in še bolj trdno sem odločen, da me zanima prihodnost Elana in da po preteklosti ne bom brskal," je dejal Igor Triller.

Uspeh z jadrnico 431, MBX - manija v ZDA

Dober dokaz, da v Elanu obstajajo znanje in dobri proizvodni programi, ki bi jih bilo škoda izgubiti, je nekaj svežih tržnih odmevov. Odziv na novo

Na prvi, konstitutivni seji je prišlo do nesporazumov, upniški odbor je pričakoval pisno poročilo stečajnega upravitelja, ki ga po mesecu dni v Elanu ne morem dati, za sestavo otvoritvene stečajne bilance je potrebno opraviti inventuro. Upam, da bo naslednja seja, 2. februarja bolj konstruktivna, je dejal Igor Triller.

Borut Gorazd je v stečajni ekipi zadolžen za revizijo, ki je zdaj končana v Brnci in v treh podjetjih na Švedskem, 4. februarja pa se bo začela v podjetju A & E v Nemčiji. Pregled je izredno težak, je dejal Borut Gorazd, revizije, pri katerih sem doslej sodeloval, so bile pravi raj v primerjavi z Elanovo. Išče mo, išče mo, vrsta dokumentacije manjka, vrsta stvari je še odprtih, tako pri kapitalu kot pri terjativah in obveznostih. Poseben problem je prenos dobička, bilance podjetij v tujini so ga izkazovale, prenesen je bil na neke posebne račune, v matičnem Elanu pa so bili zneski spet drugačni. Zdaj gremo na usklajevanje, do srede marca naj bi prišli do grobe, stvarne ocene, da bodo lahko sestavili otvoritveno stečajno bilanco.

jadrnico Elan 431 na nedavnem sejmu v Düsseldorfu je bil fantastičen, je dejal Igor Triller. Gre za jadrnico visokega razreda, ki pa je še vedno obvladljiva za amaterje in je torej primerna za čarter. Tam so predstavili tudi dva čolna. Veliko poslovnih partnerjev se oglašajo, ki želijo sodelovati z Elanom, vendar so proizvodne zmogljivosti omejene, saj je mizarstvo delo zahtevno, potrebno je veliko prakse.

Na uspeh računajo tudi na smučarskem sejmu v Münchnu, saj iz Združenih držav Amerike prihajajo vesti o izrednem uspehu nove smučke MBX, zanjo je toliko zanimanja, da govorijo že o MBX - maniji. V Begunjah pa imajo težave pri uvajanju te smuči v proizvodnjo, saj jim prav za smučarski program najbolj primanjkuje kapitala.

Proizvodnja jadrnalnih letal bodo skušali s pet povečati na sedem mesečno, saj je zdaj čakalna doba na Elanovo letalo dve leti, kupci pa so dali predujme. S tujo firmo Hofman se dogovarjajo o izdelavi enomotornega dvoseda, vendar pa je zaradi zasedenosti zmogljivosti odmaknjen tja do srede leta.

Omeniti je treba še gorsko kolo, ki ga nameravajo izdelovati v Elanu, izumitelja Markoviča nameravajo povezati z Oskarjem Kogojem, ki postaja že Elanov hišni oblikovalec, da bi kolo imelo tudi posebno estetsko vrednost. V Elanu pa obljublajo, da je za vožnjo s tem kolesom potrebna resnično malo napora. ● M. Volčjak

Študije produktivnosti ne ostajajo več v predalih

Kakšna je produktivnost občinskih uradnikov

Škofja Loka, 25. januarja - Zavod za produktivnost Slovenije z brezplačnimi posvetovanji ponuja svoje storitve, ki tudi pri nas niso več le črka na papirju, temveč študije produktivnosti vse pogosteje uporabljajo v praksi. Posvetovanje so tokrat pripravili v Škofji Loki, ob koncu smo slišati tudi vtise udeležencev, najbolj je ostal v ušesih predlog Marka Vraničarja, naj bi študijo produktivnosti napravili tudi za občinsko upravo.

Vraničarjev predlog, ki so ga direktorji omenili že v odmoru na hodniku, je na prvi pogled pikre narave, toda, če stvar malce bolj premislimo, bi bila študija produktivnosti občinske uprave kar dobra stvar. Predvsem pa bi si predstojniki z njo lahko pomagali, ko bodo krčili število zaposlenih, kar jih utegne kmalu doleteti, saj nova oblast vendarle priznava, da je tudi na občinah prezaposlenost približno 30-odstotna. Nemara pa je še večja, zlasti odkar so občinskimi uradnikom priključili propadle sise in niso nikjer nikogar pustili na cesti.

Posvetovanje o produktivnosti je v Škofji Loki pripravil Zavod za produktivnost iz Ljubljane, ki tako na privlačen, brezplačen način ponuja svoje storitve. Udeležilo se ga je približno dvajset direktorjev in občinskih mož, omeniti je tre-

ba, da je do konca vztrajal tudi predsednik škofjeloške vlade Vincencij Demšar, ki je ob koncu dejal, da bi se kazalo na podoben način pogovoriti tudi o poslovnih morali.

Ljubljanski zavod za produktivnost je doslej študije produktivnosti napravil že za nekaj podjetij škofjeloške občine:

Tehnik Škofja Loka, Niko Zelzniki, Iskro Reteče, Kladivar Žiri in Gorenjsko predilnico Škofja Loka. Direktor Tehnika Ivan Torkar in direktorica Nika Tina Nastran sta o tem spregovorila na posvetovanju. V Tehniku je bilo lani v dodatno izobraževanje vključenih 500 delavcev, od polkvalificiranih naprej, izkoristili pa so zimski čas. Večina je prepričanih, da so se v šoli naučili vse, je dejal Ivan Torkar, vendar je s šolo tako kot s šoferskim izpitom,

ko ga narediš, še ne znaš dobro voziti.

Direktor zavoda Sašo Starčič je dejal, da so včasih podjetja študije produktivnosti naročali tudi zaradi študij samih, zato

so ostale v predalih, ker je bilo denarja dosti, to nikomur ni bilo mar. Danes so razmere povsem drugačne, denarja je malo, zato jih naročajo tisti, ki študije nameravajo uporabiti v praksi. ● M. V.

Večjih okvar ni bilo

Kranj, januarja - Na območju Elektra Kranj je bilo lani zgrajenih enajst novih transformatorskih postaj, šest je bilo obnovljenih, postavili so 4,2 kilometra daljnovođa in položili 8 kilometrov visokonapetostnega kabla. Na 20-kilovoltno napetost se prilagaja tudi tržiško omrežje, kjer bodo nanjo prešli z vključitvijo nove razdelilne transformatorske postaje in priključnega daljnovođa.

Na visokonapetostnem omrežju Elektra Kranj je bilo lani 130 izpadov, krajših od 30 sekund, kar je manj kot leto poprej. Okvare so bile zlasti novembra zaradi poplav in decembra zaradi snega v hribih. Porabljene je bilo 499 milijonov kilovatih ur elektrike, kar je 3,8 odstotka manj kot leto poprej, število porabnikov pa se je povečalo za 500 in tako jih je zdaj približno 49 tisoč. Lani so napisali kar 26 tisoč opominov zaradi nepravilno plačanih računov in izdanih 3 tisoč nalogov za odklop, odklopljenih pa je bilo 200 odjemalcev. Veliko težav je bilo tudi s podjetji, elektriko so odklopili Iskri Telekom na Laborah v Kranju in jo po dveh urah in 40 minutah spet priklopili, saj je bil medtem račun plačan. Redukcija Iskri Kibernetiki pa je bila 40-odstotna, saj je plačala 60 odstotkov računa, do malice so zbrali preostali denar in po malici je bila dobava elektrike normalna. ● Drago Papler

Torek, 29. januarja 1991

Davki v kmetijstvu

Katastrski dohodek se všteva v letno osnovo za dohodnino

Davek od dohodkov iz kmetijstva, ki ga bodo kmetje še naprej plačevali štirikrat na leto, bo le akontacija za dohodnino. Davčno napoved za odmero dohodnine bo treba po javnem pozivu vložiti do 30. junija (prvič 1991. leta za leto 1990).

Kranj, 25. januarja - Z novim letom je v Sloveniji začel veljati nov davčni sistem, po katerem bo število davčnih zavezancev, ki bodo ob koncu leta morali izpolnjevati davčno napoved, poraslo z dosedanjih 200.000 na 1.300.000. V obdavčevanju dohodkov iz kmetijstva je še najmanj sprememb, glavna novost je to, da se katastrski dohodek všteva v letno osnovo za dohodnino, s katero se praktično obdavčujejo vsi občanovi dohodki.

Davek od dohodkov iz premoženja se plačuje tudi od dohodkov, doseženih z oddajanjem zemljišč v najem.

Davek od dohodka iz kmetijstva ter davki osebnih prejemkov in dohodkov od dejavnosti, kapitala, premoženja in premoženjskih pravic so le akontacija enega davka - dohodnine. Pri obračunu dohodnine na letni osnovi se upoštevajo vsi že plačani davki (akontacije dohodnine), osnova pa se pred tem že zmanjša za posamezne olajšave ter že plačane prispevke za socialno varnost. Davčno napoved za odmero dohodnine bo treba po javnem pozivu vložiti do 30. junija (prvič 1992. leta za leto 1991), davčna uprava mora do 31. oktobra izdati odločbo o odmeri dohodnine, dohodnino pa je treba plačati v tridesetih dneh po prejemu odločbe.

Osnova za davek iz kmetijstva je katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč, davčni osnovi pa sta dve. Če bo katastrski dohodek kmeta manjši od polovice povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v Sloveniji v minulim letu, bo davčna stopnja 0-odstotna; če pa bo večji, bo davčna stopnja 8-odstotna in sicer od osnove, ki presega to vsoto.

Davek se plačuje od katastrskega dohodka vsakega zemljišča, ki je sposobno za kmetijsko ali gozdno "proizvodnjo" in je v zemljiškem katastru uvrščeno v katastrsko kulturo; ne plačuje pa se od zemljišča, ki ga je pristojni upravni organ prepovedal izkoriščati za kmetijsko pridelavo, od zemljišča, ki ga je davčni zavezanec oddal in na podlagi katerega uveljavlja pravico do preživninskega varstva, ter od zemljišča, ki je namenjeno proizvodnji (drevesničarstvo, trsničarstvo, pridelava vrtnin, gojenje cvetja in gob...), za katero se plačuje da-

vek od dejavnosti. Davka iz kmetijstva so trajno oproščeni dohodki od zemljišč, na katerih so nasipi, kanali, prekopi in jezovi, objekti za potrebe splošne ljudske obrambe, obrambni nasipi, varovalni gozdovi itd., ter dohodki od zemljišč v obmejnem pasu in pod visokopnapetostnimi daljnovodi, če je izkoriščanje zemljišč onemogočeno ali omejeno. Kmetje so v primerih, ki jih določa zakon o dohodnini, tudi začasno oproščeni davka: za zemljišča, ki so bila neuporabna pa so z njihovim vlaganjem postala uporabna, so oproščeni davka pet let od začetka usposabljanja; za zemljišča, na katerih zasadijo nove vinograde, pet let in za zemljišča, na katerih zasadijo nove sadne in druge dolgoletne nasade, šest let. Začasna oprostitve davka se davčnemu zavezancu prizna le, če so bila dela opravljena strokovno in skladno s programi razvoja kmetijstva v Sloveniji.

Zavezanec lahko za dve leti uveljavlja znižanje katastrskega dohodka za četrtino, če vloga lastna sredstva v preureditev prostorov za turistične namene, za gradnjo in obnovo gospodarskih poslopij ter za nabavo kmetijske mehanizacije in naprav. Znižanje ne more presehati zneska dvakratnega katastrskega dohodka, ugotovljenega za leto, za katero zavezanec uveljavlja znižanja. Rok za uveljavitev olajšave je 31. maj (če jo uveljavlja kasneje, se mu prizna pri odmeri davka za prihodnje leto), uveljavlja pa jo s posebno vlogo, ki ji mora priložiti vsa potrebna dokazila (račune).

V Sloveniji velja od 1. januarja dalje tudi nov zakon na promet nepremičnin. Ker med nepremičnine sodijo tudi kmetijska in gozdna zemljišča, povejmo, da je davčna osnova za prometni davek dogovorjena prodajna cena. Če dogovorjena cena ne ustreza ceni nepremičnine, jo ugotovi uradna oseba oziroma cenilec. Stopnja prometnega davka je 2-odstotna. Zavezanec mora nastanek davčne obveznosti napovedati v petnajstih dneh.

Zavezanec lahko uveljavlja posebno olajšavo tudi, če je bil pridelek na posamezni ali na več parcelah zaradi naravnih nesreč, rastlinskih boleznih in škodljivcev ali zaradi drugih izrednih dogodkov, ki jih ni mogel preprečiti. Zahtevo za uveljavitev olajšave mora uveljavljati petnajst dni po nastanku škode, o zahtevi odloča davčni organ na podlagi škode, ki jo oceni posebna komisija občinskega izvršnega sveta. Olajšava se prizna tako, da se katastrski dohodek vsake parcele zmanjša za toliko odstotkov, za kolikor se je na njej zmanjšal pridelek. Če znaša skupno zmanjšanje katastrskega dohodka v primerjavi s celotnim dohodkom od zemljišč v enem kole-

Zavezanci davka iz kmetijstva plačajo odmerjeni davek v enakih trimesečnih obrokih, ki zapadejo v plačilo vsakega prvega v trimesečju, plačani pa morajo biti v petinštiridesetih dneh po zapadlosti.

Če zavezanec nima zemljišča na območju občine, v kateri ima stalno prebivališče, odmerja in pobira davek iz kmetijstva davčni organ občine, na območju katere je zemljišče.

Za nekatere kmetijske dejavnosti osnova za odmero davka ni katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč, ampak dohodek, dosežen z dejavnostjo. Te dejavnosti so reja perutnine in drugih živali, ki ni odvisna od doma pridelane krme, ribolov, gojenje rib in školjk, trsničarstvo, drevesničarstvo, pridelava vrtnin, cvetja in gob.

darskem letu več kot 20 odstotkov, se katastrski dohodek zmanjša za znesek, ki ustreza ugotovljenemu odstotku. ● C. Zaplotnik

Radovljiško kmetijstvo

Pomanjkanje krme spodbuja prodajo živine

Radovljica, 25. januarja - Kakšne so razmere v radovljiškem kmetijstvu? Iz analize, ki jo je o položaju gospodarstva v občini pripravil izvršni svet, je razbrati, da so razmere v kmetijstvu sicer težke, vendar ne tako kritične kot v ostalih gospodarskih panogah.

Kombinirana reja (mleko in meso), ki je v preteklosti dajala dobre rezultate, zdaj kmetijem ne zagotavlja več trdnega gospodarskega temelja; specializirana reja pa je problematična predvsem zato, ker razmere niso stabilne in ker je zdaj ena za zdaj druga kmetijska dejavnost dohodkovno (cenovno) zapostavljena. Razmere so zapletene in še bolj se lahko zapletejo. Domače meso je dražje od uvoženega, mesarji ga prodajajo čedalje težje, klavnice so nelikvidne, kmetije pa čakajo na plačilo za živino. V zadržah radovljiške občine ugotavljajo, da se zaradi pomanjkanja krme povečuje ponudba mlade pitane živine, da je velik zastoj pri odkupu krav in da kmetije čedalje več bikov zakoljejo za domačo porabo in tudi za prodajo.

Pri prireji in prodaji mleka za zdaj še ni večjih problemov, tudi plačilo je bilo doslej redno. Posveti Poljčje in Bled poslujeta pozitivno, njuni težavi sta v tem, da se je domala povsem ustavila prodaja plemenske in tudi klavne živine in da jima bo verjetno zaradi suše, ki je zmanjšala pridelek za 15 odstotkov, primanjkovalo krme, zlasti koruzne in travne silaže.

V sadovnjaku Resje so letos pridelali okrog 500 ton jabolk in dobro poslovali. Pridelek pivovarniškega ječmena (130 ton) pa je bil nadpovprečen.

Vse tri kmetijske zadruge v radovljiški občini so nelikvidne, zato bo precej težav pri oskrbi z reprodukcijskim materialom. ● C. Z.

Popravljanje krivic

Med tistimi, ki so na lanskim spomladanskih volitvah pomagali Demosu na oblast, so zdaj najbolj nestrpni lastniki po vojni nacionaliziranega, zaplenjenega ali kako drugače krivično odvzetega premoženja, ki že nekaj časa precej neučakano sprašujejo, kdaj bo vladna koalicija izpolnila predvolilno obljubo o moralnem in materialnem popravljanju povojnih krivic. Čeprav se tudi vlada in pristojna ministrstva dobro zavedajo, da bo uresničitev politične volje o vračilu krivično odvzetega premoženja in o popravljanju drugih krivic ena najtežjih nalog nove oblasti, pa je v republiki že doseženo politično soglasje, da se popravi krivice, ki jih je v imenu revolucionarne preobrazbe družbe in obračuna z "narodnimi izdajalci" in z drugimi "sovražnimi elementi" storila država s poseganjem v lastninske odnose. Se precej pa je različnih stališč in mnenj o tem, katero obdobje (od kdaj do kdaj) naj bi šteli za "čas krivic", kateri načini podzavljanja premoženja so bili krivični, kako popraviti krivice, kako uresničiti načelo, da s popravljanjem enih krivic ne bi storili drugih, ali naj bi poleg vračila premoženja v naravi in plačila odškodnine povrnili tudi "izgubljeni dobiček", ali izplačevati odškodnino tudi za duševne in fizične bolečine, za izgubo prostosti itd., ali premoženje vrednotiti po tržni ali revalorizirani vrednosti na dan odvzema ali kako drugače, ali zemljo vračati tudi nekmetom, ali cerkvenim ustanovam vrniti vse premoženje ali le del, ali vračati premoženje tudi ljudem, ki so bili ob odvzemu naši državljanji, zdaj pa to niso več...

Čeprav je tudi v osnutku zakona, ki ga bo vlada v kratkem obravnavala, kmalu pa tudi republiška skupščina, še veliko odprtih vprašanj, pa je zdaj najpomembnejše, da se razprava o tako zapletenem vprašanju seli z zborovanj, shodov in okroglih miz v skupščinske klopi. ● C. Zaplotnik

MEŠETAR

Zima je čas, ko imajo kmetje kljub vsakodnevnim opravilom v hlevu in delu v gozdu le nekaj več časa za branje in izobraževanje. Poglejmo, koliko je treba odšteti za strokovno literaturo, ki jo izdaja ČZP Kmečki glas.

naslov knjižice	cena (v din)
Prehrana goved	450,00
Bolezni goved	170,00
Kemična sredstva za varstvo rastlin	330,00
Računalnik v kmetijstvu	110,00
Krompir	90,00
Mastitis pri kravah	90,00
S soncem do kakovostne krme	50,00
Prehrana in krmljenje prašičev	110,00
Pridelovanje poljščin in krme	50,00
Sušenje sadja	120,00
Varstvo sadnega drevja	480,00
V sadnem vrtu	320,00
Sadje in sadjarstvo na Slovenskem	100,00
ABC škropljenja	240,00
Mali veterinarski priročnik	120,00
Domače žganje	360,00
Tehnike nanašanja pesticidov	100,00
Koline	100,00

Mešetar se je tokrat odpravil tudi v trgovino z rezervnimi deli za kmetijske stroje in mehanizacijo Agroizbira na Smedniški cesti 17 v Čirčah pri Kranju in si zapisal najbolj zanimive cene.

vrsta izdelka	cena v dinarjih
Akumulatorji VESNA Maribor	
12 V 36 Ah	661,40
12 V 40 Ah	773,90
12 V 45 Ah	805,20
12 V 50 Ah	870,40
12 V 63 Ah	1029,60
12 V 97 Ah	1621,00
12 V 110 Ah	2104,40
12 V 135 Ah	2205,70
12 V 140 Ah	2320,70
12 V 180 Ah	3130,10
Akumulatorji TOPLA Mežica	
12 V 36 Ah	685,10
12 V 50 Ah	950,00
12 V 60 Ah	1100,00
12 V 75 Ah	1299,00
12 V 100 Ah	1699,00
Traktorske gume Sava Kranj	
6,00 x 16	777,00
6,00 x 16 TR	1119,00
7,50 x 16 TR	1296,00
9,50 x 24	2233,00
11,2 x 24	2468,00
10 x 28	2690,00
11 x 28	3180,00
13 x 28	5384,00
Material za gen. popr. motorja URSUS C 3 35	8547,00
Material za gen. popr. motorja IMT 533	9964,00

Starosvetne šege in navade

Če Pavel po kopnem, Jurij po snegu

Petek, 25. januarja, je bil dan Pavlovega spreobrnjenja, dan, ko je Savle, goreč farizej, ki je preganjal Kristusove učence, postal Pavle, goreč oznanjevalec evangelija. Na ta dan se navezuje vrsta ljudskih modrosti in rekov:

- Če Pavel po kopnem primaha, sv. Jurij po snegu prihaja.
- Ako se na dan sv. Pavla megla kadi, pomor ljudem preti.
- Kakor visoko na dan sv. Pavla megla leži, takšne ljudi bo pobirala - namreč nizkega, srednjega ali visokega stanu.
- Če sv. Pavla dan je oblačen, je trebuh čez leto velikokrat lačen.
- Kadar sv. Pavla sneži ali deži, letina slaba in huda preti.
- Če sv. Pavel po vetru prijezdi, se za njim rad dež ugnezdi.

Iz (kmetijske) preteklosti

Za sto kilogramov žira osem kilogramov olja

Nekdaj so tudi na Gorenjskem nabirali bukov žir kot zelo pomembno surovino v proizvodnji jedilnega in industrijskega olja. Glavna direkcija prehranske industrije Slovenije je v začetku petdesetih let ponujala nabiralcem za sto kilogramov suhega, zdravega, čistega in iz ježic oluščenega žira osem kilogramov jedilnega olja oziroma ustrezno plačilo v gotovini. Na dan je bilo mogoče nabrati 20 do 30 kilogramov žira in zaslužiti nekako dva do tri litre olja.

Direkcija je tudi dala navodila, kako žir nabirati in ga pripraviti za prodajo. Pri nas navadno zori od druge polovice septembra pa do prve polovice oktobra. Prvi sadovi so navadno puhli in brez vrednosti, odstranimo pa jih tako, da pri čiščenju na ponjavi s krepkim izpodmikanjem ločimo zdravo polno seme od puhlega. Zdravi, polni žir ostaja na dnu kupa, dočim se puhli zadržuje na vrhu. Žir tudi lahko očistimo z reto ali na čistilniku za žito (pajkel), lahko pa tudi s pranjem. Polno zrno pri tem potone na dno posode, puhlo pa plava na vrhu. Zdravi žir je potem treba posušiti na soncu ali na krušni peči, sicer lahko splesni.

"Prost promet z lesom" že 1951. leta?

Kmetje iz kranjskega okoliškega okraja so 1951. leta zelo slabo izpolnjevali obvezno oddajo lesa, najslabše v Besnici in Lučinah, najboljše pa pri Sv. Ani in pri Sv. Katarini ter na Češnjici. Ko je okrajna oblast tuhtala, zakaj je oddaja lesa toliko slabša kot prejšnja leta, je odšla med kmete in našla odgovor. Kmetje so namreč začeli trditi, da je les že v prosti prodaji. Oblastniki, presenečeni nad takšnimi trditvami, so jim povedali, da je to lahko le pobožna želja in da je prodaja lesa na prostem trgu mogoča šele takrat, ko izpolnijo svoje obveznosti do države.

Kotiček za sladkorno bolne

Zadnjič smo vam, dragi bratci, že napisali, kako sladimo z umešnim sladilom natreem, danes pa bi le še dodali, koliko kapljic pomeni toliko in toliko gramov ali meric sladkorja, da bo šlo lažje.

željena sladkost = količina natreena

1 čajna žlička = 8 kapljic

1 žlica sladkorja = 25 kapljic

66 g sladkorja = 5 ml natreena v merici ali 1 čajna žlička

100 g sladkorja = 7,5 ml natreena v merici ali 1 1/2 čajne žličke

200 g sladkorja = 15 ml natreena v merici ali 1 žlica

500 g sladkorja = 37,5 ml v merici ali 2 1/2 žlice

Šarkelj

Sestavine za 10 oseb

4 jajca, 20 dag masla, 3 žličke sladila natreem, 20 dag moke, 1 pečilni prašek, 3 žlice ruma, 20 dag suhega sadja (jabolčni krhlji, rozine, lešniki, orehi, mandlji), kakav za potresanje.

Maslo penasto umešamo, dodamo rumenjake in natreem. Narahlo primešamo trdi sneg beljakov in moko, kateri smo dodali pečilni prašek in narezano suho sadje. Vse sestavine narahlo premešamo. Testo damo v dobro namaščen model. Sega naj do 3/4 višine modela. Šarkelj pečemo 50 minut pri 160 stopinjah C. Pečen šarkelj posujemo s kakavom in razrežemo. 1 porcija vsebuje 1467 KJ ali 345 kcal (prihranek kalorij z natreenom je pri porciji 425 KJ ali 100 kcal).

Otrokova četrta lutka

Skofje Loke, smo vam že predstavili. Tokrat je pred vami četrta, zadnja.

Takole je pod njo zapisala Jana:

"Kaj naj storimo, če naš otrok hoče namesto 'resnične lepe lutke' robota? Pričeli se bomo igrati s to lutko, prikazali bomo njene številne zmožnosti in njeno lepoto. Otroku bo spet dojel njeno lepoto in pomen. Vzpostavila se bo stara vez med 'materjo', oziroma 'očetom' in bo 'otrok igračka' spet zaščiten od svojih 'staršev'."

Tri lutke, ki sta nam jih predstavila Erik in Jana Dagarin iz

Pet minut za lepši videz

Suha koža je najbolj nežna, a tudi najbolj občutljiva. Taki koži moramo dovajati maščobo. Če nimate ustrezne kreme, svetuje francoski zeliščar M. Messegue, uporabite za odstranjevanje ličila navadno kravje mleko, svežo smetano pa za nočno kremo. Dobra nega z mlečnimi izdelki je več vredna kakor nega s slabimi kremami.

Almira skrbi tudi za močnejši spol - Napisali smo že, da je Almira letos dobila Zlato Jano za celotno kolekcijo pletenin, ki jih je predstavila na sejmu MODA 91. Razveseljivo je, da je mislila tudi na moški svet in spletla izjemno lepe jopice za pomlad v drobnih geometrijskih vzorcih in pletene srajce iz lahkih materialov, ki jih bodo nosili čez bombažne majice. Vse seveda v modnih barvah letošnje pomladi. - D. D., Foto: J. Cigler

Domači zdravnik

Zdravilna rastlinska olja

Naša prehrana brez ustreznih maščob ni mogoča, ker telo ne dobi dovolj potrebnih snovi za svoj razvoj in normalno delovanje. Ob pomanjkanju ustreznih maščob se ne morejo prehranjevati in dopolnjevati možgani in živci; popusti sposobnost mišljenja, spomin pa oslabi.

Potrebne maščobe dobimo že v udomačeni prehrani v glavnem s svinjsko mastjo in maslom. Žal je še zmeraj premalo znano dejstvo, da so živalske maščobe, predvsem svinjska mast, če jih stalno uživamo, mnogokrat vzrok bolezni, ki se razvijejo v lažje ali težje hiranje. Znanstveniki so po dolgi opazovanjih in raziskavah dokazali, da živalske maščobe, ki so iz nasičenih maščobnih kislin, pospešujejo poapnenje srčnih žil, medtem ko hrana, pripravljena z rastlinskimi maščobami, ki imajo veliko nenasičenih kislin, poapnenje preprečuje. V prizadevanju za boljše prehrano ljudi bi že veliko dosegli, če bi omejili porabo mesa in živalskih maščob in bi bolj posegli po rastlinah, iz katerih je mogoče pripravljati tako raznovrstna in koristna jedila. V prvi vrsti je potrebno, da za življenje potrebne maščobe dobimo pretežno z rastlinskimi olji. V rastlinskih hranilih so maščobe, kjer bi si jih komaj mislili. Če na primer korenje drobno nastrgamo in ga polijemo z vodo, bomo na površini opazili tanko maščobno plast. Veliko klorofilnih zrn in tudi vitamini so vezani na rastlinske maščobe, v vsakem listu, v vsaki bilki je nekaj maščobe.

Masti in olja so nakopičena najbolj v plodovih in semenu. Nekateri plodovi so tako bogati olja, da rastline kot oljnice na veliko gojijo in imajo za človeško prehrano in zdravje zelo velik pomen.

Poskusimo še me

"Ker sem rojena Gorenjka, varčujem povsod," nam piše Irena Krivec - Vilman z Jesenic. "In tako vam pošiljam še recept za dobre domače piškote. Naj povem, da jih moji pojedjo v enem tednu, saj so najboljše za zajtrk, boljši kot vse drugo."

Domači piškoti

"Potrebujemo 1 kg moke, 1/2 kg margarine ali rastlinske masti (boljša je margarina), 40 dkg sladkorja, 4 jajca, ščepec soli, 1 pečilni prašek, po okusu lahko dodamo še rum, kokosovo moko, mleto lešnike, orehe, cimet..."

Naredili pa jih bomo tako, da bomo vse sestavine stehali in dali v primerno veliko skledo. Margarina mora biti na toplem, da se lahko pregnete. Če imamo električni mešalec, lahko z njim premešamo vse sestavine, drugače pa bo treba na roke. Pridno moramo gnesti, dokler niso vse sestavine enakomerno premešane. Nato damo testo na mizo ter na njej gnetemo, dokler ne dobimo enotne mase, ki ne razpada več in se drži skupaj. Testo nato pokrijemo in ga pustimo stati približno pol ure. Ta čas bomo namazale pekače (najbolje z margarino, lahko pa je tudi olje). Zelo praktično je, če imamo več pekačev, saj bomo tako lahko dali po tri ali štiri pekače naenkrat v pečico in s tem privarčevali s časom ter energijo.

Pečico prižgemo na 200 stopinj. Od celotne mase jemljemo približno po četrtino. Še malo pregnetemo in nato zvaljamo za otroški prst debelo. Z modelčki oblikujemo piškote, jih zdavimo na pekače (pri tem pazimo, da jih ne dajemo preblizu, saj se bodo sprijeli, ko bodo narasli in se razlezli na vročini) in damo v pečico. Pečeni so, ko dobijo zlato rjavo barvo. Ko jih jemljemo iz pekača, pazimo, da se ne razlomijo, saj so vroči in zelo krhki. Kar nam od oblikovanja ostane testa, ga lahko ponovno pre-

gnetemo in oblikujemo v piškote. Če modelčkov za piškote nimamo, lahko oblikujemo rogljičke. Paziti moramo tudi, da so vsi piškoti v pekaču enako debeli, saj so tanki hitreje pečeni, kot debeli (ko so debeli pečeni, so tanki že skoraj zažgani!).

Če se vam zdi kilogram moke preveč, lahko za poskusimo najprej spečemo piškote iz polovice sestavin.

In kaj naj na koncu še rečem? Želim vsem, da bi se vam posrečilo in bi tako vsa družina uživala ob domačih piškotih. Le še to: za sladkosnedeže pečene piškote lahko še tople namazemo z marmelado in dva po dva dajemo skupaj; ali pa jih pomočimo v raztopljeni čokolado... Mmmm, kako dobro je."

Popravek

Pred tednom dni smo objavili vabilo na Zeleni teden v Opatiju, ki ga pripravljata Hortikulturno društvo Kranj in Alpetour. Malo smo se zmotili v ceni: komplet enotedenski aranžman s prevozom in predavanji vred stane 2.500 dinarjev in ne 1.250, kot smo pomotoma zapisali. Alpetour omogoča le plačilo v dveh obrokih po 1.250 din. Predavala pa bo dr. Helena Prija. ● D. D.

Klubovci OZN iz OŠ Stane Žagar v Kranju smo ogorčeni nad razvojem dogodkov v Zalivu. Odločno obsojamo to vojno in vsako drugo in si prizadevamo za MIR na vsem svetu. Zavedamo se, da vsaka vojna v sodobnem svetu lahko pomeni tudi uničenje vsega sveta. Mi v tej in katerikoli drugi vojni nočemo sodelovati. Nočemo biti žrtve vojne! Bodite pametni in pomislite, koliko nedolžnih ljudi je in bo izgubilo življenje. Mi smo mladi in hočemo mirno živeti in ustvarjati v mirnem svetu. DAJTE NAM TO MOŽNOST!

Klub OZN, OŠ Stane Žagar Kranj

V mestu Poved

V mestu Poved prav zdaj praznujejo poroko gospe Pike in gospoda Vprašaja. Pojedina je v restavraciji gospoda Ključaja. Specialiteta so mali c-ji na žaru. Služabnik gospoda Ključaja, poba Oklepaj, jim streže. Nad vrati restavracije visi napis v živih barvah: Restavracija pri šestih pijančkih. Pijejo zmlete ž-je, namakane v soku b-jev. To je super pijača. V njej ni niti malo alkohola. Otroci gospe Pike in gospoda Vprašaja, I, V in E so zelo pridni. So trojčki in se nikoli ne kregajo. Stari so pet dni in ležijo v vozičku. Prijetne sanje!

Katja Ziherl, OŠ Cvetka Golarja Škofja Loka

Obiskali smo kmetijo na Mlaki

V torek zjutraj smo se z vlakom odpeljali do Radovljice. Tam smo obiskali kmetijo. V hlevu smo videli konje, krave, kozo in dva ponija. V hlevu je zelo smrdelo po gnoju. Na dvorišču smo najprej zagledali velikega psa, pa še pave, peteline, kokoši, pegatke, race in gosi. Skozi kletno okno je kukal črn mucek, ki se ni pustil ujeti.

Prijazna gospodinja nas je povabila v hišo. Tam smo risali, pili malinovec in se pogreli. Potem smo na dvorišču nabirali peresa. Našli smo jih vseh vrst: pavja, petelinja in od pegatk. Nazaj v vrtec nas je odpeljal kombi. To je bilo res zelo fino in zanimivo.

Otroci starejše skupine iz vrta Lesce s tov. Dragico

IZ ŠOLSkih KLOPI

Vojna

Oči so zakrile temne miške, da videl ne bi, mrtvih ljudi, ko pretaka se rdeča kri, a človeštvo še živi, se muči, pobija, za mir se bori.

In da ne bo trpljenja, ko konec bo njega življenja in ko konec bo radostnih dni, človek naj se le vojne boji in mir si vsepovsod želi.

Ko bodo pa temni oblaki prišli, ne vojna, ne mir jih ne zdrži.

Zgrudijo se nad teboj in te peljejo v pokoj, v konec tvoj, morda do tam, kjer si vojno rešiš sam.

Polona Štajer, 8. r. OŠ Lucijana Seljaka Kranj

Zvezda

Zvezda velika, zvezda sijoča, v noč odeta, na nebo pripeta. Zvezda zaspana, zvezda počesana, svetilka noči, na nebu žari.

Urša Taler, 8. b r. OŠ bratov Žvan Gorje

Poglejte vsi, vojna v zraku visi! Rakete in letala so zatemnila ne bo, na obeh straneh je mrtvih več sto.

Zdaj vam pravimo vsi: nafta ni vredna krvi!

Andrej Šolinc, 6. a r. OŠ heroja Bračiča Trzič

Povedali smo vse, kar nas je mučilo

Zadnje uro smo imeli slovenščino. Peti a razred je šel domov. Prosti učenci so se nam seveda škodoželjno smejali. Zato smo zganjali vik in krik. Vsi smo se pritoževali tovarišiči, da bi tudi mi morali zadnje uro domov, ker je prejšnji dan teko povedal ravnatelj. Govorili smo vsi vprek. Končno nam je tovarišica svetovala, naj se pogovorimo z ravnateljem.

Primož je na presenečenje vseh vstal, šel k njemu in ga povabil v razred. Nestrpno smo ju čakali. Prav kmalu sta prišla. Ker si nihče ni upal začeti, je spregovoril ravnatelj, ki je že vedel, kaj nas muči. Lepo nam je razložil, zakaj nismo smeli domov. Takoj smo ugotovili, da sploh ni tako grozen in zasuli smo ga s pritožbami. Ena izmed njih je bila tudi ta, da gre a razred zmeraj domov, mi pa nikoli. Skupaj smo ugotovili, da mi vidimo samo to, kdaj gredo domov drugi, nikoli pa, kdaj gremo sami.

Ravnatelj nam je odgovoril na vsa vprašanja in spoznali smo, da lahko samo s pogovorom rešimo nesporazume.

Petra Dremelj, 5. b r. OŠ Josipa Broza-Tita Predoslje

Filmska nagradna uganka

Dennis Quaid, glavni igralec v glasbenem filmu Velike ognjene žoge, je zagrabil tudi v filmu Mikrokozmos, ki je bil pravilni odgovor na zadnjo nagradno uganko. Žreb je po dve vstopnici za ogled katerikoli filma, ki ga bodo februarja prikazovali v dvoranah Kino podjetja Kranj, prisodil Tatjana Murk iz Kranja, Juleta Gabrovška 19, in Urški Sitar iz Škofje Loke, Podlubnik 137. Čestitamo!

Današnja nagradna uganka je povezana z risanim filmom Mala sirena, ki ste si ga nekateri najbrž

že ogledali v nedeljski matineji v kinu Center, drugi pa ga boste lahko videli še od 8. do 10. februarja. Mala sirena govori o princesi Ariel, ki živi v podvodnem dvorcu svojega očeta, kralja Tritona. Mika jo življenje na suhem. Ko reši potapljalčega se mladega princa, prosi čarovnico Ursulo, naj ji pomaga, da bo šla lahko na kopno in da se bo lepi princ zaljubil vanjo... Film je bil nagrajen z oskarjem za glasbo in je najbolje prodajana risanka v zgodovini te zvrsti.

Odgovorite na naslednje vprašanje: v kateri produkciji je bila izdelana Mala sirena? Naj vam povemo, da gre za največjega mojstra risank, očeta slavne Miki miške. Odgovore pošljite na dopisnicah do četrtega, 7. februarja, na naslov: ČP Glas, 64000 Kranj, Moše Pijadeja 1 - Filmska nagradna uganka.

Draga prijateljica Maja

Sprejmi lepe pozdrave od Katje. Najprej se ti zahvaljujem za lepo pismo. Že takoj pa te vabim, da me obiščeš na domu, da boš spoznala moje starše, brata, prijatelje in moj rojstni kraj Leskovic. Da se boš lažje odločila, ti bom mojo vas malo opisala. Leži v hribih pod Blegošem. Tu živi največ kmečkih družin, le nekaj je delavskih. Imamo lepo cerkev, trgovino, šolo. V našo vas vozi avtobus. Vsaka hiša ima telefon. Ljudje se vozijo na delo v Škofjo Loko, Gorenjo vas in Hotavlje. V bližini naše vasi je znamenita bolnišnica Franja in smučarski center Cerkno. Zato ne pozabi smučarske opreme, da se bova lahko smučali. Tako upam, da se boš sedaj lažje odločila in prišla na obisk. Lep pozdrav od Katje.

Katja Biček, 2. b r. OŠ Gorenja vas

Recept škofjeloške DU za brezposelnost

Šest konkretnih, kratkih programov za samozaposlovanje

Pisani na kožo 70 do 80 odstotkom (potencialnih) brezposelnih, ne zahtevajo posebne investicije in predznanja in so hitro vnovčljivi.

Škofja Loka, 28. januarja - Ko je pred dnevi škofjeloški izvršni svet razpravljajal o vse bolj pereči brezposelnosti ter se ogrel za oblikovanje neke vrste svetovalnega centra, v katerem bi se srečevale podjetniške pobude, kapital in znanje ljudi, je Slavko Kalan iz Zavoda za zaposlovanje v Kranju izpostavil škofjeloško delavsko univerzo, ki da se je med prvimi ovedla problema odvečnih delavcev in pripravila konkretne programe usposabljanja za samozaposlovanje. Ravnateljica delavske univerze Petra Rozman je pritrčila, da je prav obsežno, doslej še malo raziskano, področje samozaposlovanja in prekvalifikacij lahko ena od trdnih smeri razvoja delavskih univerz ter hkrati prispevek te ustanove k omilitvi problema brezposelnosti.

Kakšne so doslej vaše izkušnje s prekvalifikacijami delavcev?

»Prve izkušnje smo pridobili že ob odpiranju Rudnika urana Žirovski vrh, ko je nova proizvodnja zahtevala rudarske kadre, ki jih na tem območju ni bilo. Zdej so v rudniku pred obratnim problemom. Kasneje se je pojavila Iskra Telematika. Poskušali smo se povezati z Zavodom za zaposlovanje, ponudili naše izkušnje, vendar ni bilo jasno, kakšne kadre želijo prekvalificirati, v kaj se usmeriti. Žal tudi danes v večini podjetij ni bistveno drugače.«

Kaj to pomeni, z vašega vidika?

Nezaposlenih delavcev bo v kratkem veliko. Kvalifikacijska struktura brezposelnih je znana. Njihov glavni problem je apatija. Ne znajo podjetniško razmišljati, pričakujejo, da jim bo nekdo povedal, kaj naj delajo, da jim bo preskrbel službo. Na drugi strani je očitno pomanjkanje programov, v katere bi brezposelne lahko usmerili. Zato smo za začetek razmišljali o takih konkretnih

programih samozaposlovanja, v katerih bi brezposelni lahko takoj našli delo. Izobraževanje na zalogo, ki bi bilo vnovčljivo čez tri, štiri, pet let, za večino brezposelnih trenutno ne pride v poštev, ne nazadnje zanj tudi nimajo denarja. Zato smo pogledali, kaj je v našem tržno neraziskanem okolju možno tržiti in oblikovali šest konkretnih, po vsebini kratkih programov ter jih prijavi na prednovoletni razpis kranjskega izvršnega sveta. Odziv tako v izvršnem svetu kot Zavodu za zaposlovanje Kranj je bil izjemno pozitiven, njihova vrednost se bo, tako pričakujem, pokazala na javni predstavitvi vseh ponudb iz razpisa, ki bo v torek v Kranju.«

Za kakšne programe samozaposlovanja gre?

»Za dela, ki ne zahtevajo večje investicije oziroma sploh ne, ki so izvedljiva na domu, za katera izobraževanje traja povprečno en do dva meseca, ki ne terjajo posebne predizobrazbe in so primerna za 70 do 80 odstotkov brezposelnih oziroma potencialnih brezposelnih. Nekaterim bi pomenila zgolj do-

datni zaslužek, drugi, bolj podjetni, bi iz njih lahko ob naši pomoči in pomoči svetovalne agencije, ki bo delovala v okviru občine, lahko razvili obrt. Kot rečeno, gre za enostavnejša dela; manjša šivilska popravila, šivanje igrač, peka domačega peciva in slaščic, strojno pletenje, ročno pletenje, posredovanje raznih storitev, denimo, prevoznitvo, pomoč na domu, manjša popravila na domu, čiščenje stanovanj, servisna dejavnost. Na tem modelu bomo kasneje lahko gradili naprej.«

Ce prav ugotavljamo, ste imeli pri oblikovanju programov pred oči predvsem ženske, ne kvalificirane?

»Ne poznam sicer drugih ponudb, ki so prišle na razpis kranjskega izvršnega sveta, vendar se večina doslej znanih programov nanasa zlasti na poslovanje, na visoko izobraževanje. Mi smo izhajali iz seznama nezaposlenih pri Zavodu za zaposlovanje, raziskali, kje se v prihodnje obeta največ odpustanj (Tekstilindus, Iskre) in iz tega, kaj smo tudi sami sposobni speljati. Na navedenih področjih usposabljanja že imamo izkušnje in sodelavce. Glede poudarka na ženskah pa bi rekla še tole: moški se lažje znajdejo, medtem ko so ženske v naši družbi še vedno marginalna skupina, pri zaposlitvah se bo hote ali nehote dajala prednost moškim.«

V delavski univerzi ste lani razvili sodelovanje s sorodno institucijo v nemškem Reutlingenu. So njihove izkušnje pri

Petra Rozman

izobraževanju odraslih uporabne tudi pri nas?

»Ne oziroma še ne, kajti tam je povezava med podjetji, občino, izobraževanjem zelo trdna, imajo jasne plane, usmeritve, vedo, kakšne delavce rabijo. Ljudi, ki nimajo vsaj poklicne izobrazbe, preprosto odpisajo. Pri nas smo na začetku. Če bi se hoteli problema presežnih delavcev in prekvalifikacij načrtno in uspešno lotiti, bi moralo nujno priti do tesnejše povezave med stečajnimi upravitelji, upniki, izobraževalnimi organizacijami in izvršnimi sveti. Do stečajev bo prihajalo, vendar dosedanje izkušnje kažejo, da ob tem vrsta stvari ostaja nerešeni; neizkoriščeni prostori, oprema, dobri deli proizvodnje, delavci, ki ostanejo na cesti. Mislim, da bi se splačalo zbirati tudi koščke. Vsi delavci niso nesposobni. Če bi jim dali možnost najetja dela prostorov in opreme, jim pustili nadaljevati določene uspešne posle, bi lahko razvili nova podjetja, za sedba ali ne, ki bi zaposlila tudi del upravnih služb. Od tega bi tudi upniki imeli več kot od raznašanja ostankov. Gre za preprosto vprašanje skupnega interesa in organizacije.« ● H. Jelovčan, Foto: G. Šinik

Mučenja živali ne pojenjujejo

Npravimo ta svet prijaznejši tudi živalim

Več kot trideset let že deluje Svetovna zveza za zaščito živali, WSPA. Vsaka štiri leta se znanstveniki in ljudje iz vsega sveta, ki skušajo vsak po svoje in skupno narediti ta svet prijaznejši tudi za živali, zbera na Svetovnem kongresu za zaščito živali. Lani jih je gostilo švicarsko mesto Basel. Vedno znova ugotavljajo, da se primeri mučenja živali ne le ponavljajo, temveč zastrašujoče širijo in naraščajo. Nekaj utrinkov s tega srečanja nam je posredovala ljubljanka Lea Eva Mueller, svetovni direktor v Svetovni zvezi za varstvo živali v Londonu.

»Medtem ko so napredne države že zdavnaj in na human način rešile svoje probleme z mačkami, psi, golobi itd., se morajo zadnje čase zaščitniki živali ukvarjati z najnovejšimi problemi mučenja živali modernega časa, to je genetski inženiring in biotehnologija na živalih, pripoveduje ga Lea Eva Mueller. »Na WSPA kongresu sem poslušala visokokvalitetne referate znanstvenikov, doktorjev in profesorjev iz Evrope in Amerike, videla pretresljive diapozitive o vivisekciji - znanstvenih poskusih na živih živalih. Naraščajoče prebivalstvo sveta potrebuje vedno več hrane in strokovnjakom za prehrano je naloženo, da "skonstruirajo" takšne domače živali, ki bodo morale dajati pretirano visoke količine mleka, mesa (gosja jetrta), čim več jajc, slanine itd. Vse to pod prisilo, povezano z nešteto mučnimi poskusi in trpinčenjem domačih živali. Vse obsebe vredno je ponavljanje poskusov na živih živalih tedaj, ko je cilj poskusa že dosežen in so rezultati že znani. Niels Ockens z Danske nam je prikazal dia-posnetke in razlagal uporabo alternativnih metod, kot je v ta namen uporaba mikroorganizmov, umetno gojenih tkiv, računalniška tehnika, kar bi lahko zamenjalo poskuse na živalih. Poskusi na živalih, ki povzročajo bolečino, trpljenje in strah, niso v skladu z etiko raziskovalca. Švicarskemu društvu za zaščito živali je v zadnjih ne-

kaj letih že uspelo znižati število laboratorijskih živali, na katerih izvajajo poskuse tovarne zdravlil.

"Kako pa se vaš boj odraža v nerazvitem svetu?"

»Ponekod smo skorajda brez moči. Iz Afrike izginja na milijone eksotičnih živali, zlasti papig. Na tisoče jih umre med transportom. V Gabonu so ogrožene vrste malih opic - šimpanzov, ki jih izvažajo za cirkuse, laboratorijske poskuse in živalske vrtove. Gabon ima le še okrog 500 goril, ki so tik pred iztrebljenjem. V Keniji, v okolici Mombase je značilen lov na zanko, v katerih se ujete živali mučijo po več dni. Tudi želv v Zanzibaru, Tanzaniji ne puste pri miru: nanje sedajo turisti in se dolge ure pustijo nositi po otokih. Problemi Indije, Pakistana in Bangladeša pa so transport živine, brezdomi psi, klanje po islamski veri (košer klanje brez omrtvičenja). Koreja in Tajka pa sta ožigosani zaradi nehumanega pobiranja psov za kulinariko. WSPA je vsaj za čas olimpijskih iger uspela zatreti ta surov posel, po koncu iger pa je na mize restavracij spet prišlo pasje meso kot posebna specialiteta restavracij. V Maleziji so ogroženi leopardi in panterji, ki jih lovijo za zoološke vrtove. Te živali, vajene prostranih širin silno trpijo v kletkah.

Toliko je tega, skorajda ni dežele, ki bi ji ne imeli kaj očitati. Vendar se svet spreminja, počasi,

toda vendarle se. Vsaj napredni svet. Med najbolj uspešnimi je akcija WSPA proti uporabi krzna. Akcija je imela hude posledice za krznarsko industrijo. Pomembno je, da so bili osveščeni ljudje. Med zimo 89/90 sta bila v Amsterdamu na cesti vidna le dva krznena plašča. Odmira tudi znani sejem krzna v Leipzigu in Frankfurtu, da o zapiranjih krznarskih trgovin in delavnic širrom Evrope niti ne govorim.

"Kaj pa misli svet o nas? Hudo so nas imeli v zobe zaradi mučnih transportov živine v Italijo."

»Lahko bi rekla: več slabega kot dobrega je slišati. Ne le transporti živine, tudi toliko drugega se dogaja. Tuji turisti hodijo okrog z odprtimi očmi. Zelo obsojajo, da nimamo azilov za zavržene živali, da se še vedno prireja Grmečka korida v Bosni, da se na jugu države še vedno igra nogomet z živimi gosmi. Najbolj pretresljiva pa je bila pripoved o psih, ki varujejo zoreče lubenice na poljih. Psi so izpostavljeni žgočemu soncu, brez vode so, navadno ob starem kruhu, mnogokrat se zapletejo v verige, da ne morejo več vstati. Ko so melone zrele in pobrane, pse pobijejo, če že prej sami ne poginejo. Živali se hitro razmnožujejo; navadno obdrže mladiče, mater in druge potolčejo do smrti ali žive pokopljejo. Žive lisičke mečejo psom,

da se učijo lova. Kot "ljudsko veselje" naj bi bili orli, privezani na verige in žgani do smrti. Obstajajo celo specialni konjederci, ki za denar pred številnim občinstvom pse tako dolgo mučijo, da končno poginejo. Že majhne otroke učijo mučiti živali, da se pri tem zabavajo in šalijo. Da bi imeli turisti lepši vtis, tiste živali, ki so na prostem, postreli veterinarski urad ali policija. Streljajo celo iz avtomobilov, če po naključju pripeljejo mimo živali. To streljanje se razširi celo na zasebne vrtove. Mnoge obstreljene živali pa prepustijo usodi, dokler končno ne poginejo...

Vse to je v pismu WSPA napisal turist, ki je po naši deželi hodil odprtih oči. In to ni edina pritožba, teh je nešteto... Torej bomo morali tudi na tem znanem področju storiti vse, da bomo lahko stopili v Evropo 92. Sprejeti bomo morali stroge predpise, zakonske akte, pravila in odloke o ravnanju z živalmi. Še vedno nimamo zakona proti mučenju živali, ker ga stara vlada ni priznala za potrebnega. Beograd še ni ratificiral Evropske konvencije o humanem transportu živine. Medtem je izšla že vrsta drugih konvencij pri Evropskem parlamentu, ki zadevajo human odnos do posameznih vrst živali. Naš šolski učni program nikjer ne zajema načel, da je treba že otroke vzgajati v duhu ljubezni do živali. Nimamo azilov, nimamo, nimamo... Že trideset let delam pri tem projektu, da bi kot napredna Slovenija prišli vsaj korak naprej. Upam, da bo sedanji slovenski parlament za to dejavnost in humanost imel več poslušala." upravičeno pričakuje Lea Eva Mueller.

Čas bi vendarle že bil. ● D. Dolenc

Novi zakon o vojaški dolžnosti

Služenje le 7 mesecev

Ljubljana, 25. januarja - Kot smo na kratko poročali že v petkovi številki, je slovenska vlada dala zborom republiške skupščine predlog za izdajo zakona o vojaški dolžnosti. V zboru občin in zboru združenega dela so poslanci podprli osnutek zakona, predvsem v drugem zboru pa so izrazili več tehničnih pomislekov. Od vlade so zahtevali tudi predstavitev finančnih posledic novega zakona pred koncem postopka.

Z novim zakonom o vojaški dolžnosti je predvideno, da bi obvezniki služili vojaški rok pretežno v Sloveniji, od druge polovice leta tudi v enotah teritorialne obrambe. Na služenje naj bi jih pošiljali praviloma po dopolnjenem 19. letu oziroma po končani srednji šoli in po končanem študiju, vendar najkasneje v 27. letu starosti. Bistvena sprememba je trajanje vojaškega roka, ki naj bi ga skrajšali na 7 mesecev. Enako dolgo bi služili tudi vsi tisti, ki bi jim bil priznan ugovor vesti vojaški dolžnosti; zanje je predvideno služenje v oboroženih silah brez orožja ali nadomestna civilna služba v dejavnostih javnega pomena.

Poslanci v zboru občin so podprli načelne usmeritve zakona in sprejeli njegov osnutek. Pred enako odločitvijo so več pripomb izrekli v zboru združenega dela. Liberalni demokrati so opozorili, da razmišljamo o naborniški vojski še pred splošno ureditvijo obrambnega področja z novo ustavo. Vlasta Sagadin iz vrst Zelenih je predlagala, naj bi ugovor vesti priznala tudi iz političnih razlogov. Predstavnik armade pa se je med drugim spraševal o smotnosti vlaganja velikega denarja v načrte s skromnimi vojaškimi učinki.

Osnutek zakona o vojaški dolžnosti je torej sprejet. Še pred njegovim dokončnim sprejemom pa želijo poslanci od slovenske vlade delovite podatke o finančnih posledicah zakona. Obenem zahtevajo tudi pripravo zakona o obrambi in zaščiti Republike Slovenije. ● S. Saje

Neodvisnost v Železarni protestira

Namesto regresa moka in sladkor

Jesenice, 2. januarja - Sindikat Neodvisnost v Železarni postavlja inšpektorskim službam vrsto vprašanj in jih poziva, naj razčistijo nekatera nepravilnosti. Po katerem zakonu železarji zdaj namesto regresa dobivajo prehranske artikle? O odpustih Neodvisnost ni obveščena.

Sindikat Železarne Jesenice, konfederacija novih sindikatov Neodvisnost, je naslovila na upravo inšpekcijskih služb, inšpekcijo dela poziv, naj raziše vse kršitve zakonov, predpisov, pogodb in aktov v Železarni Jesenice. Opozorili so tudi na nekaj primerov, ki jih opažajo člani Neodvisnosti, sindikata, ki že nekaj časa deluje v jeseniški Železarni.

Med drugim pravijo, da je delavski svet Železarne na eni izmed sej sprejel sklep, da se Železarna preoblikuje v delniško družbo, premoženje pretvori v delnice, ki se ponudijo delničarjem v odkup. Zanima jih, kako poteka vrednotenje premoženja? Mnenja so tudi, da sprememba statuta, ki je bil sprejet na referendumu, ni v skladu z določili zakona in splošnega akta. Delegati delavskega sveta so izbrali vršilca dolžnosti glavnega direktorja, vendar pa razpisa ni bilo.

Regres, ki bi po sklepu delavskega sveta delavci Železarne morali dobiti v denarju, se jim deli tako, da dobivajo prehranske artikle kot protivrednost v denarju. Po katerem zakonu je to dovoljeno?

Ne uresničuje se tudi sklep delavskega sveta, da se dokupijo leta delavcem, ki jim manjka leto dni do upokojitve, invalidom pa, če jim manjka dve leti. Ugotavljajo tudi, da se po Gorenjskem grobo kršijo splošne kolektivne pogodbe, posebej njihovih tarifnih deli, sindikalni poverjeniki tako v radovljiški kot v jeseniški občini nimajo vseh pravic, ki jim pripadajo po zakonu. Podjetja pri določevanju presežnih delavcev upoštevajo le določilo o čakanju na delo doma, ostala določila pa ne, o prenehanju potreb po delu delavcev pa sindikati sploh niso obveščeni.

Ne nazadnje kljub pomanjkanju dela večkrat delavci delajo več kot 42 ur na teden, kar je spet v nasprotju z zakonom. Neodvisnost zanima tudi, kako inšpekcija dela nadzoruje področja posebnega varstva pravic mladine v podjetju, kolikokrat je že ukrepala, ker zasebni delodajalci niso prijaviili delavcev osem dni po sklenitvi delovnega razmerja za zdravstveno, pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Železarna Jesenice je podpisala kolektivno pogodbo. Neodvisnost zanima, ali so delodajalci upoštevali tarife za osnovno plačo tako, kot določa kolektivna pogodba pri izplačilu plač za december lanskega leta? ● D. Sedej

PODJETNIKI, OBRITNIKI, PODJETJA V DRUŽBENI LASTI - BREZPOSELNI

OBVEŠČAMO VAS

- DA RAZŠIRJAMO NAŠO DEJAVNOST Z ZBIRANJEM POTREB PO VSEH VRSTAH ZAKASNIH IN OBČASNIH DEL (HONORARNA, SEZONSKA, POGODBENA IN PODOBNA)

- DA VAM V NAJKRAJŠEM ČASU ZAGOTOVIMO DELAVCE, DELAVCEM PA DELO.

Če se boste obrnili na nas, boste najhitreje in najceneje (zastonj) prišli do informacij, ki jih iščete.

Sporočite nam svoje potrebe ali pa se osebno oglasite v:

- Republiškem zavodu za zaposlovanje Enota Kranj, tel. 23-854
- Na izpostavi Jesenice, tel. 81-544
- Na izpostavi Radovljica, tel. 75-223
- Na izpostavi Škofja Loka, tel. 632-488
- Na izpostavi Tržič, tel. 50-043

Državno prvenstvo tekačev na smučeh

**Kavalari, Klofutar
in Grašičeva**

Državno prvenstvo smučarjev tekačev je na Pokljuki izvedel Smučarski tekaški klub Triglav iz Kranja.

Pokljuka, 27. januarja - V četrtek, prvi dan državnega prvenstva, so bili na sporedu članski tek na 30 kilometrov, juniorski tek na 10 kilometrov, na tej razdalji pa so tekle tudi članice in juniorkke. Na 30 kilometrov je zmagal Kavalari (Rateče) pred Kerštajnom (Kranjska Gora), Kordežem in Nunarjem (Triglav), Rupnikom (Unior Olimpija) itd. Med juniorji je zmagal Globočnik (Triglav) pred Klofutarjem (Kranjska Gora), Majcnom (Gorje), Trstenjakom (Rateče) in Malijem (Kokrica). Med članicami in juniorkami pa sta prvi dve mesti osvojili članici kranjskega Triglava Andreja Grašič in Vida Bertonec.

Prvenstvo se je nadaljevalo v soboto in nedeljo. V članskem teku na 15 kilometrov je ponovno zmagal Ratečan Joško Kavalari pred tekačema Kranjske Gore Robijem Kerštajnom in Petrom Klofutarjem. V juniorskem teku na 15 kilometrov je zmagal Klofutar pred Globočnikom (Triglav) in Verešem (Bled), v teku članic in juniork na 5 kilometrov sta bili spet najboljši članici Triglava Grašičeva in Bertonec, tretja pa je bila Lačnova iz Črne. V teku štafeta članov 3-krat 10 kilometrov je bila najhitrejša štafeta Triglava Kordež, Globočnik in Nunar, v enakem juniorskem teku so bili najhitrejši Gorjanci Majcen, Žemva in

Peter Klofutar

Andreja Grašič

Pokljuka, v štafeti članic 3-krat 5 kilometrov je zmagal Logatec (Ambrožič, Dolenc, Fečur), v juniorskem teku na enaki razdalji pa je zmagala štafeta Logatca pred Kokrico.

Lojze Gorjanc, direktor nordijskih reprezentanc je povedal, da se bo o potnikih na svetovno prvenstvo dokončno odločal strokovni odbor. Zanesljivo gresta Kavalari in Kerštajn, verjetno tudi Graif, pa Nunar in Kordež. Razmišljamo tudi, je dejal, da bi v Italijo poslali tudi enega mladince, Globočnika ali Klofutarja. Naši najboljši tekači bodo v nedeljo, 3. februarja, nastopili na tekmi evropskega pokala v Bodenthalu v Avstriji. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

Najboljša med člani: Joško Kavalari in Robi Kerštajn

Košarka

Poraz Triglava

Kranj, 28. januarja - Pred polno dvorano na Planini so košarkarji Triglava doživeli prvi letošnji poraz. Premagalo jih je tretjevrščno moštvo lige Slavonka iz Osijeka, veliko pa sta "pomagala" tudi sodnika Beganovič iz Zagreba in Tadič iz Sarajeva.

V gorenjskem derbiju II. slovenske košarkarske lige sta igrala Kokra Lipje in Radovljica. Zmagali so Kranjčani 85 : 76 in se uvrstili na drugo mesto, kar jim zagotavlja nastop v kvalifikacijah za vstop v I. slovensko košarkarsko ligo.

Kadeti Triglava so se uvrstili v jugoslovanski finale. Na kvalifikacijah v Kopru so premagali Gradino s 105 : 92 in Koper z 89 : 77. Tako so se uvrstili med 16 najboljših kadetskih ekip v državi. Finalne tekme bodo od 31. januarja do 3. februarja v Banjaluki. Na kvalifikacijah bodo igrali Gregor Lojk, Aleš Prevodnik, Zoran Škrbič, Miki Vukič, Boštjan Srčić, Marko Tušek, Matjaž Valentar, Ernest Dulič, Klemen Čare, Mitja Gartner in Robi Tadič. Trener je Alojz Milosavljevič, vodja ekipe pa Brane Lojk. ● J. Marinček

Šahovsko prvenstvo Gorenjske

V prostorih šahovske sekcije Tomo Zupan Kranj se igra letošnje gorenjsko prvenstvo v šahu. Igra 16 igralcev iz Kranja in Jesenic, od teh je 6 mojstrskih kandidatov, 2 prvokategornika, 7 drugokategornikov in 1 tretjekategornik.

Kola potekajo ob sredah in petkih od 16.30 - 21.30. Turnir se igra po švicarskem sistemu 9 kol.

Doslej so bila odigrana tri kola. Rezultati 3. kola: Drinovec - Hribar 1 : 0, Simončič - Sušnik 0 : 1, Jeraj - Kokošar 1 : 0, Savovič - Golja 1 : 0, Pazlar - Dimitrijevič remi, Rogelj - Nada Marušič remi, Bajd - Planinšek 1 : 0, Ivanovič - Nonne 0 : 1.

Vrstni red po treh kolid: 1. Drinovec (3), 2.-3. Jeraj, Sušnik (2,5), 4.-5. Savovič, Hribar (2), 6.-10. Dimitrijevič, Kokošar, Simončič, Marušič, Pazlar (1,5), 11.-14. Bajd, Golja, Rogelj, Nonne (1), 15. Planinšek (0,5), 16. Ivanovič (0).

Pari 4. kola: Sušnik - Drinovec, Hribar - Jeraj, Dimitrijevič - Savovič, Marušič - Simončič, Kokošar - Pazlar, Golja - Bajd, Nonne - Rogelj, Planinšek - Ivanovič.

Aleš Drinovec

Zavidanja vredni lanski uspehi radovljiških športnikov

Lesk 154 kolajn

Radovljiške dobitnike kolajn, zbrane pretekli teden na posebni slovesnosti, sta nagovorila predsednik Športne zveze Radovljica Aleks Čebulj in občinski župan inž. Vladimir Černe, med gosti pa je bil tudi republiški šolski in športni minister dr. Peter Vencelj.

Radovljica, 22. januarja - Uspehi športnikov so tudi uspehi klubskih funkcionarjev in športnih organizacij, je dejal Aleks Čebulj, ter zaželel, da vrhunski športniki po zaključku kariere ne bi izgubili s prizorišča, ampak postali vzgojitelji, trenerji, kar je njihova zaslužena pravica.

Povedal je, da se šport vedno bolj otresa organizacijske navlake in da so sedaj vsi klubi v občinski športni zvezi. Inž. Vladimir Černe, radovljiški župan, pa je dejal, da so športni uspehi tudi trenutki veselja in ponosa, vendar niso naključni, ampak sad trdega dela.

Na slovesnosti, ki jo je popeljal oktet LIP Bled, so dobili priznanja športniki, člani klubov iz občine, in športniki, ki so doma v radovljiški občini, nastopajo pa za klube izven občine, dobitniki kolajn, na slovenskih, državnih, evropskih in svetovnih prvenstvih leta 1990. Skupno je to kar 154 kolajn in sicer 83 republiških, 64 državnih in 7 s tekmovanj višjega ranga, med katerimi so tri

Bloudkove značke

Podelili so tudi Bloudkove značke. Bronaste so prejeli Ciril Globočnik, Vinko Kobal, Franc Murn, Mirko Pogčar, Vili Praprotnik, Toni Smolej, Anton Urbanč, Slavko Zorko in Jaka Znidar, srebrno Mojmir Faganel, zlate pa Beno Lazar, France Primožič in Franc Repinc.

V Planici je bilo državno prvenstvo v smučarskih skokih

Neulovljivi Franci Petek

Sobotno tekmo na 92-metrski skakalnici je dobil prepričljivo z 20 točkami naskoka, prav tako pa nedeljsko na 120-metrski skakalnici po zaslugi 122 metrov dolgega skoka v drugi seriji. Tako je bogato nagradil svoj matični klub SSK Stol iz Zirovnice, ki je organiziral 46. državno prvenstvo v smučarskih skokih.

Planica, 27. januarja - Franciju Petku, članu SSK Stol iz Zirovnice, je v soboto in nedeljo v prelepi, zimski, sončni dolini pod Poncami, ki je zaradi skokov in lepote privabila veliko ljudi, uspel veliki met: tako kot lani je tudi tokrat uspel zmagati na dveh tekmah za državno prvenstvo smučarskih skakalcev: v soboto na 92-metrski in v nedeljo na stari Bloudkovi velikanki s kritično točko pri 120 metrih. V soboto ga nihče resneje sploh ni ogrozil (Tepeš je zaostal za njim 20 točk, Janez Debelak na tretjem mestu pa skoraj 29 točk), v nedeljo na veliki skakalnici pa po prvi seriji Petku ni najbolje kazalo, saj ga je prehitel Goran Janus, v drugi seriji pa je Goran klonil pod težo bremena, Petek pa je izvedel brezhiben skok na 122 metrov, kar je bila največja dolžina dneva, in ponovno zmagal z veliko prednostjo.

Franci Petek z mamo

Alenka Kežar

Matej Jovan

Sabina Felc

zlate. Lanski radovljiški dobitniki kolajn so Saška Robič, Miha Potočnik, Martina Mašič, Alenka Kežar, Jana Demšar, Polona Rob in Nataša Kežar (plavanje), Rok Ferjan, Matej Jovan in Spela Jakopič (alpsko smučanje), Andreja Erjavec, Franca Petek in Marko Tratar (šah), Darinka Zupančič in Darja Krivic (namizni tenis), Boris Ahac, Slavko Sitar in Olga Grm (atletika), Ludvik Majcen, Boštjan Dežman, Lucija Larisi, Joško Pokljukar, Tomaž Žemva, Lidija Cerkovnik in

Igor Logar (smučarski tek), Borisav Kukič in Alenka Kavar (streljanje), Primož Černe, Tone Čerin, Borut Perpar, Miha Thaler, Boštjan Pristavec in Ivo Šimenc (letalstvo), Benjamin Šmit, Roman Karun, Matjaž Pristavec, Borut Erjavec, Bogdan Jug, Roman Pogačar, Darko Svetina, Dušan Intihar, Irena Avbelj, Mira Grčić in Branko Mirt (padalstvo), Jani Klemenčič, Aleš Mrak, Robert Mulej, Andraž Cerar, Gorazd Slivnik, Miha Gmajnar, Primož Markovec, Boštjan Iskra, Sašo Mirjanič, Jernej Slivnik, Sadik

Mujkič, Bojan Prešeren, Denis Žvegelj, Iztok Čop, Milan Janša, Robert Krašovec in Robert Erzen (veslanje), Borut Urh (tenis), Sabina Felc (košarka) in Kiti Grosar (šah). Priznanja so prejeli tudi Plavalni klub Radovljica, Strelska družina Julek, Tekoški smučarski klub Zasip, Odbojarski klub Bled, Balinarski klub Radovljica, Hokejskoodrsalni klub Bled, Smučarski klub Bohinj, ALC Lesce in Veslaški klub Bled. Priznanje je prejel tudi smučarski skakalec Franci Petek. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

Razen zmagovalca rastočo formo, pred bližnjim svetovnim prvenstvom v Italiji. kažejo tudi nekateri drugi naši skakalci: Miran Tepeš, ki je v nedeljo po prvem ponesrečenem

Andraž Kopač med poletom

Po tekmi sta povedala

Franci Petek, zmagovalec: "V prvem skoku je bila napaka že v počepu, počep pa je pogoj za odskok in dolg skok. Drugi skok pa je bil tak, normalen. Janus je pokazal, da zna zelo, zelo dobro skočiti. To me zelo veseli, ker daje upanje, da imamo vseeno lahko dobro ekipo, saj samo v dobri ekipi lahko posameznik doseže dober rezultat." Lojze Gorjanc, direktor nordijskih reprezentanc: "Z ekipo kot celoto po tem prvenstvu nismo zadovoljni, kar je tudi mišljenje ostalih trenerjev. Zato se danes še nismo odločili, kdo potuje na svetovno prvenstvo. Sedem tekmovalcev gre v torek (danes) na trening v Val di Fiemme, to so štirje, ki imajo točke, Petek, Ulaga, Tepeš, Janus, potem gresta še Debelak, ki je pokazal solidno formo, na vsak način Štirn, ki je izredno dobro formo pokazal na treningih, in pa mladi Fras. V ponedeljek, 4. februarja, bomo povedali, kateri štirje startajo na prvi tekmi, da ne bo kasneje izbire. Pa tudi, ali bomo šli s petimi ali šestimi skakalci na svetovno prvenstvo."

Rezultati iz Planice

Sobota - 92-metrski skakalnica: 1. Franci Petek (Stol), 2. Miran Tepeš (Dolomiti), 3. Janez Debelak (El. Ilirija), 4. Damjan Fras (El. Ilirija), 5. Rajko Lotrič (Stol), 6. Primož Ulaga (El. Ilirija), 7. Samo Gostiša (El. Ilirija), 8. Matjaž Zupan (Triglav), 9. Primož Kopač (Alpina), 10. Sašo Komovec (Triglav); nedelja - 120-metrski skakalnica: 1. Franci Petek (Stol), 2. Janez Debelak, 3. Goran Janus (oba El. Ilirija), 4. Andraž Kopač (Alpina), 5. Primož Kopač (Alpina), 6. Primož Ulaga (El. Ilirija), 7. Damjan Fras (El. Ilirija), 8. Janez Štirn (Triglav), 9. Samo Gostiša (El. Ilirija), 10. Sašo Komovec (Triglav);

Janez Debelak

skoku drugega spustil, kar sicer ni prav športno, Janez Debelak, Goran Janus, Primož in Andraž Kopač, Janez Štirn, Rajko Lotrič in Samo Gostiša. Dobri posamični skoki so znak prihajajoče forme, zato tudi vsi skakalci za svetovno prvenstvo še niso izbrani. Imena naj bi bila po zagotovitvi direktorja nordijskih reprezentanc Lojzeta Gorjanca znana 4. februarja. ● J. Košnjek, slike G. Šinik

V Sloveniji lani več kot 38 tisoč kaznivih dejanj

Primer Elan še ni sklenjen

Nova zakonodaja zožuje pristojnosti kriminalistične službe, kar lahko ogrozi njeno učinkovitost.

Ljubljana, 28. januarja - Na republiškem sekretariatu za notranje zadeve so na četrtkovi tiskovni konferenci povedali, da je bilo lani v Sloveniji več kot 38 tisoč kaznivih dejanj, kar je štiri odstotke manj kot leto poprej, medtem ko je v primerjavi s petletnim povprečjem kriminaliteta v rahlem vzponu. Kar 94 odstotkov dejanj sodi v t.i. splošno kriminaliteto, preostala pa večji del v gospodarski kriminaliteto. Ko je govoril o delu kriminalistične službe, je njen prvi mož dr. Darko Maver izpostavil omejene pristojnosti, ki jih nova zakonodaja še dodatno zožuje, s tem pa postavlja pod vprašaj učinkovitost kriminalistične službe v spopadu z naraščajočo profesionalizacijo in organizacijo dela poklicnih kriminalcev.

Sprida pogostih kritik javnosti, da je kriminalistična služba premalo učinkovita pri odkrivanju in pregonu posameznih storilcev, zlasti gospodarskih kaznivih dejanj (Trend, Elan), je dr. Darko Maver dejal, da je njena pristojnost le odkrivanje kaznivih dejanj in storilcev, medtem ko je funkcija formalnega izvajanja preiskovalnih dejanj in opravljanja preiskave v pristojnosti sodnih organov. Pristojnosti kriminalistične službe nova pravna zakonodaja še zožuje. Primerjava

s pristojnostmi policije v angloameriškem ali drugih sistemih ne zdrži. Kot primer je navedel člen 50 a Zakona o notranjih zadevah, ki dopušča navzočnost odvetnika že v predkazenskem postopku, kar je sicer prav, vendar hkrati izjave, ki jo poda osumljeni v navzočnost odvetnika, ne priznava kot dokaz v kazenskem postopku. Tako ni nikjer v svetu, saj je na ta način osumljeni dvakratno zavarovan.

Druga nejasnost, ki se pojavlja v kritikah javnosti, je nerazločevanje med spoznavnim in

Med 78 lanskimi umori sta ostala neraziskana dva. Na sploh se je število nasilnih dejanj (hude telesne poškodbe, ogrožanje z nevarnimi sredstvi) povečalo in navzelo vse bolj krute oblike. Nekaj manj kot 1989. leta (213) je bilo lani kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost in moralo. Žal že vrsto let narašča število spolnih zlorab otrok, ki so vse pogostje tudi tarče drugih nasilnih dejanj. Kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z mamili je bilo lani za 40 odstotkov več (84), kaznivih dejanj omogočanja uživanja mamil pa za 72 odstotkov več (114). Število oziroma krog uživalcev in razpečevalcev se širi, starost uživalcev pa niža (uživanje mamil že v osnovnih šolah), v prometu in uživanju je vedno več t.i. trdih drog (heroin, kokain), razmerje med uživanjem mehkih in trdih drog je že skoraj 50 : 50.

pravnim vidikom resnice. Sodišča najpogosteje uporabljajo t.i. personalne dokaze, to je izjave prič, obdolženca ipd. Osumljeni pogosto prizna dejanje kriminalistom in opiše tudi številne podrobnosti o dejanju, ki jih ve le pravi storilec, ob pomoči odvetnika pa izjave spremeni; na sodišču njegove predhodne izjave niso uporabljene kot dokaz. To se kaže zlasti v oprostilnih sodbah, ki so posledica pomanjkanja dokazov.

Pri obravnavanju gospodarske kriminalitete je očitno, da zakonodaja ni sledila spre-

membam v procesu preoblikovanja družbene lastnine v mešano in zasebno. Kazenski zakon Republike Slovenije dejanj odgovornih ljudi v mešanih in zasebnih podjetjih ne obravnava enako kot v družbenih podjetjih. Na veliko pravno praznino je najbolje pokazal primer Grubelič. Drug očitni problem gospodarske kriminalitete je

prkazovanje škode oziroma premoženjske koristi v dinarjih, saj nerealizirani zneski in s tem samo kaznivo dejanje zaradi inflacije postane zanamljivo, zlasti če je bilo dejanje odkrito šele čez čas ali če sodni postopek dolgo traja. Ob tem je dr. Darko Maver še poudaril, da kriminalisti raziskujejo kazniva dejanja v gospodar-

Kriminalisti so lani poslali tožilstvom kazenske ovadbe za 2223 kaznivih dejanj gospodarske kriminalitete. Najbolj razpita primera sta vsekakor Elan in Trend, ki še nista zaključena. Skoraj polovico gospodarske kriminalitete odkrijejo kriminalisti sami, SDK, davčne inspekcije, inšpekcijske službe pa niti odstotek.

stvu, kjer so pogosto osumljeni direktorji, zgolj s strokovnega vidika, ne pa zaradi politične pripadnosti osumljenca.

Poleg neustrezne zakonodaje dostikrat zmanjšuje učinkovitost kriminalistične službe tudi slabo sodelovanje, zlasti pri odkrivanju materialne resnice, organov za notranje zadeve s tožilstvi, preiskovalnimi sodniki in sodišči. Seveda to ne drži vedno in povsod. Zgledno so sodelovali, denimo, v primeru Trend, slabše pri Elanu. Tudi zaradi tega utegne postati učinkovitost kriminalistične službe, ob zoženih zakonskih pristojnostih in prenosu nekaterih pristojnosti (prisluskovanje telefonov ipd.) na sodišča, v boju proti naraščajoči profesionalizaciji in organizaciji dela poklicnih kriminalcev (ropi, izsiljevanja, trgovina z drogami in orožjem, mafija itd.) v prihodnje manjša. Celu v najbolj demokratskih državah imajo policije nekatere pristojnosti in metode dela (podtalne metode, odkup ukradenih predmetov ipd.), ki jih pri nas ne priznavamo, sploh pa je sodelovanje s tožilstvom in sodiščem drugje dosti boljše in učinkovitejše, čeprav zakonito in korektno. ● H. Jelovčan

Nove kazenske ovadbe

Ducatu kazenskih ovadb proti Pavlu Kodru, finančnemu direktorju Elana, so kriminalisti UNZ Kranj decembra lani in januarja letos dodali še pet ovadb. Utemeljeno ga sumijo, da je decembra 1989 samovoljno dal nalog za prodajo Elanovega čolna in priklovice kapcu V. Z. iz Celja po 30-odstotni nižji ceni, kot je znašala maloprodajna cena, s čimer je Elan oškodoval za 23.249,80 dinarjev. Sumijo ga tudi, da je pri Kreditni in hipotekarni banki d.d. Ljubljana za mešano podjetje Alpinum-Elan priskrbel in najel dve kratkoročni posojili v skupni višini 40 milijonov dinarjev. Denar je bil še isti dan nakazan na žiro račun Elana. Takega načina se je finančnik poslužil, ker Elan ni bil več kreditno sposoben. Pavel Koder je utemeljeno osumljen, da je septembra 1989 z J. K., novinarjem Radia Maribor, sklenil kreditno pogodbo za gradnjo male vodne elektrarne in mu, ne da bi bil znesek knjižen v poslovnih knjigah, v gotovini izplačal 21.500 DEM. Januarja 1990 je Pavel Koder, tako pravi ovadba, neupravičeno uporabil denar Elana v znesku 259.990,30 dinarjev za nakup osebnega avtomobila audi 80 turbo diesel, za kar ni imel sklepa delavskega sveta, nato pa je avto brez pogodbe brezplačno dal v uporabo S. B., direktorju Zavarovalne skupnosti Croatia Koper. Nakup avta Pavel Koder ni zavedel v poslovne knjige, prav tako avtomobila ni knjižil kot osnovno sredstvo podjetja.

Poleg ovadb proti Pavlu Kodru so kriminalisti poslali tožilstvu v primeru Elan tudi ovadbo proti I. B., vodji finančne operative v Elanu. Utemeljeno jo sumijo, da je nevestno ravnala in sklenila pogodbo o dolgoročnem investicijskem vlaganju v SOZ Trend Višnja Gora, katere direktor je bil S. G., ne da bi preverila boniteto firme. Kredit v višini 5,28 milijona dinarjev je odobrila zato, ker jo je S. G. z 1-odstotnim deležem vključil v novoustanovljeno firmo Trend Inženiring ter priskrbel delo za njenega invalidnega moža. Kredit ni bil pravilno zavarovan, v času, ko naj bi bil vrnjen, pa je bil žiro račun SOZ Trend skoraj prazen in kasneje blokiran. S tem je bil Elan oškodoval za 28,67 milijona dinarjev.

KRIMINAL

Deklica kradla iz blagajne

Tale primer velja bolj za opozorilo staršem kot za to, da bi se zgražali nad početjem 13-letne deklice iz Kranja. Le-ta je namreč prišla do originalnega ključa vhodnih vrat gostinskega lokala pri Sinku, dala po njem narediti enega zase, nakar je pred odhodom v šolo obiskovala blagajno v lokalu. Iz nje je jemala manjše vsote denarja od nekaj sto do nekaj tisoč dinarjev, zaradi česar lastniki kraj niso takoj opazili. Deklica je z ukradenim denarjem kupovala sladkarije, tudi sošolcem, ličila, fotoaparate, kolo, nekaj tega je prinesla tudi domov. Žal starši njenega nenadnega bogastva niso opazili, še manj se vprašali, od kod ji denar, saj sicer živijo precej skromno. Dejanja so raziskali kriminalisti UNZ Kranj.

Mamilaštvo v Kranju

Tudi na mamilaštvo, ki se nevarno bohoti zlasti na območju Kranja, bodo morali starši postati nekoliko bolj pozorni. Kriminalisti napovedujejo, da bodo prijavili več storilcev bodisi sodniku za prekrške ali tožilstvu zaradi kaznivih dejanj omogočanja uživanja, razpečevanja in preprodaje mamil. Problematika je zlasti navzoča v srednjih šolah.

Prijeli vlomilca

Kriminalisti so zasledili in prijeli dva mladoletna vlomilca, ki sta od novembra lani zakrivila več vlomov s kraji v Kranju, med njimi v Vinoteko in hotel Creina ter v Merkurjevo izložbo. Raziskava še ni zaključena, saj sumijo, da imata mladoletnika na grbi najmanj še dvakrat toliko grehov. ● H. J.

Kako in kam z radioaktivnimi odpadki

Ustanovitev javnega podjetja

Ljubljana, 25. januarja - Na današnjem zasedanju je izvršni svet Republike Slovenije med drugim sprejel odlok o ustanovitvi javnega podjetja za ravnanje z radioaktivnimi odpadki. Kot so povedali med tiskovno konferenco po seji, se je vlada seznanila tudi s poročilom o rezultatih I. stopnje iskanja lokacije za odlagališče nizko in srednjeradioaktivnih odpadkov in informacijo o poteku II. stopnje.

Odluk so pripravili v skladu s sklepom medrepubliške koordinacije Slovenije in Hrvaške za jedrsko energijo, ki je že novembra 1990 sklenila, da bosta obe republikli v dveh mesecih ustanovili Javno podjetje za ravnanje z radioaktivnimi odpadki. To naj bi zagotovilo uspešnejše reševanje vprašanj v zvezi z odlaganjem nizko in srednjeradioaktivnih odpadkov, ki nastajajo ne le pri obratovanju Nuklearne elektrarne Krško, ampak tudi v bolnišnicah, raziskovalnih ustanovah in industriji.

Javno podjetje za ravnanje z radioaktivnimi odpadki bo prevzelo nekatere dejavnosti, ki jih je doslej opravljal posebna služba projekta radioaktivnih odpadkov v NE Krško. Gre za predhodna dela za končno odlagališče teh odpadkov na lokacijah, ki bodo ostale kot rezultat iskanja možnih lokacij. Podjetje bodo med drugim zadolžili tudi za vodenje izgradnje odlagališča, upravljanje in obratovanje odlagališča ter raziskovanje in razvoj. Poleg tega bo dolžno obveščati javnost in usklajevati postopke med lokalnimi in drugimi organi.

Komisija za revizijo študije o izboru lokacij odlagališča nizko in srednjeradioaktivnih odpadkov je v poročilu o rezultatih prve stopnje iskanja lokacije, ki pomeni izločitev neprimernih področij, predvsem ugotovila skladnost z veljavnimi smernicami. Zahtevala je le zaostreje kriterija glede bližine zidalnih območij s števila 5000 na 1000 prebivalcev, tako da se je od desetih primernih območij iz I. stopnje študije zmanjšalo le območje vzhodno od Velenja. Iskanje lokacije odlagališča se bo torej nadaljevalo v naslednjih treh stopnjah izbora. ● S. Saje

NESREČE

Usodno trčenje na brniški cesti

Kranj, 24. januarja - V ponedeljek, 21. januarja, ob 15.30 se je na regionalni cesti Kranj-Brnik zgodila huda prometna nesreča. Voznik Marko Zalogar, roj. 1966, iz Domžal je vozil od Sp. Brnika proti Kranju. Blizu križišča proti gostilni Cilka, kjer je blag ovinek, je iz neznanega vzroka zapeljal na nasprotni vozi pas. Tedaj je nasproti pravilno pripeljal 26-letni Boris Paradiž iz Šmartna pri Litiji. Čeprav se je umikal, sta avtomobila čelno trčila. Paradiž, ki so ga iz vozila izvlekli kranjski poklicni gasilci, je med prevozom v UKC umrl, medtem ko je Zalogar huje ranjen. Oba avtomobila sta povsem uničena.

Umrli v bolnišnici

Kranj, 28. januarja - 21. januarja je za posledicami prometne nezgode umrl 20-letni Pavle Križnar iz Breznice pri Škofji Loki. Nesreča se je zgodila 30. decembra ob 2.10 blizu Loga v Poljanski dolini. Voznik fička, v katerem je bil Križnar sopotnik, Boštjan Božnar, roj. 1971, je vozil od Poljan proti Logu. Med prehitvanjem je avto začelo zanašati, zapeljal je v levo s ceste v drevo. Vozniku in drugemu sopotniku v fički, Erazmu Stanoniku z Loga, ni bilo hudega.

Živa izpod vlaka

Boh. Bistrica, 28. januarja - V soboto je vlak, ki vozi na progi Jesenice-Nova Gorica, na železniški postaji v Boh. Bistrici povozil domačinko Valerijo Gardener, roj. 1938, ki je iz neznanega vzroka stopila pred vlak, preden se je ustavil. Ženska je padla pod vlak med ture. Huje ranjeno so odpeljali v jesiško bolnišnico.

Požar v Alpini

Žiri, 28. januarja - V petek okrog 13.15 je zagorelo v žirovski Alpini. Po prvih ugotovitvah je ogenj zanel iskra iz brusilnega stroja, ki se je pomešala s smetmi in je prek ventilacijskega sistema prišla do zbiralnih vreč s prahom, ki se je vnel. Pogorelo je petnajst zbiralnih vreč, škode je za okrog 100 tisoč dinarjev.

HALO, 93

Kranj, 28. januarja - Kranjski poklicni gasilci so v sredo in v nedeljo gasili dimniška požara v Stražišču in na Mlakarjevi v Kranju, medtem ko je bil sobotni alarm zaradi dimne zavese na Kokrici na srečo neutemeljen. V torek in sredo so gasilci odpirali stanovanj, za kateri so lastniki izgubili ključke, v ponedeljek so reševali ranjence v prometni nesreči na brniški cesti, kot običajno, pa so prevažali tudi pokvarjena vozila. ● H. J.

Zapore stakajočih niso ovirale prometa

Kranj, 28. januarja - Danes zjutraj med 5. in 8. uro je bila v Sloveniji opozorilna stavka delavcev v cestnem transportu. Ta človek je zamrl ves tovorni promet, razen dostavnih vozil, ki prevažajo živila in nevarne snovi ter vozil JLA. Na Gorenjskem je bil organizator stavke stavkovni odbor Alpetoura Tovorni promet, ki je določil pet točk, kjer so izvedli zaporo, in sicer na Laborah, na Črnicu, v Bistrici pri Trziču, v Hotemažah in na brniški cesti pri odcepu za avtocesto. Stavko so zaradi zagotovitve varnosti udeležencev v prometu spremljale policijske patrulje, ki so tudi skrbele, da so druga vozila lahko brez motenj in nevarnosti peljala mimo zapor. ● H. J.

VIDEOTEKA
PALMA
Pajerjeva 3, 64208 Šenčur

NA SONČNI STRANI ALP

Kaj prevažajo po Gorenjski

Kranj, 25. januarja - Delavci gasilsko reševalne službe Kranj ocenjujejo, da je vse več nesreč, ki pomenijo nevarnost tudi za okolje. O nevarnih snoveh v kranjski občini imajo dobro evidenco, kar pa ne drži za prevoze tovorov s tako vsebino po cestah in železnici. Zaradi stalno preteče ekološke katastrofe se želijo bolje opremiti, k čemur naj bi pripomogel tudi načrtovani nakup kombiniranega reševalnega vozila.

Kranjski poklicni gasilci in reševalci ugotavljajo, da imajo vse manj dela z gašenjem požarov in več opravil z drugačnim reševanjem. Tako so leta 1990 od skupno 744 akcij 111 reševanj povzročili požari, 383 prometne nesreče in 250 drugi dogodki. Med slednjimi je všteti tudi 9 reševanj ob različnih nevarnih snovi, pojasnjuje vodja operative v Gasilsko reševalni službi Kranj Jože Kastelic. Kot se spominja, je bilo najzahtevnejše reševanje pred koncem lanskega leta, ko se je v križišču na Zlatem Polju prevrnil tovornjak s posodo dušikove kisline, saj bi različne kisline v večjih količinah lahko ogrozilo širšo okolico. Poleg različnih nevarnih snovi na cestah pa naštevajo še razna razlita v industrijskih objektih, na primer, mazuta v Tekstilindusu in kurilnega olja v mlekarni. Pri reševanju slednje nesreče se je pokazal problem pomanjkanja ustrezne opreme, na srečo pa so si lahko izposodili napihljive čepce za zamašitev kanalizacije v kranjski Savi.

Kot razlaga vodja preventive Milan Pogačnik, imajo v Kranju za reševanje ob ekoloških nesrečah zaščitno obleko za reševalce in najnujnejšo opremo, med katero sodijo tudi tesnilne in dvigovalne blazine, instrument za ugotavljanje eksplozivnosti atmosfere in absorpcijsko sredstvo za različne naftne derivate na suhem. Letos pričakujejo tudi sredstvo za preprečevanje razširjanja nevarnih snovi na vodi in nekaj nujno potrebne druge opreme. Vso to opremo pa bi bilo nujno kompletirati v specializiranem vozilu, ki bi bilo pripravljeno za naglo ukrepanje ob alarmu za ekološko nesrečo. Zato si obetajo uresničitev načrta za nakup kombiniranega vozila za ekološko reševanje in gašenje, priznava direktor Janez Osojnik. V gasilsko reševalni službi so namreč že sedaj po dve različni reševanju ob istem času, ob tem pa se zavedajo nevarnosti požara ob večini ekoloških nesreč. ● S. Saje

SLOVENIJATURIST

Hej, pojdite z nami!

ŽG TTG SLOVENIJATURIST, p. o.
PE »GOSTINSTVO JESENICE«

Na podlagi 98. člena Statuta se objavljajo prosta dela in naloge

VODENJE POSLOVNE ENOTE
»GOSTINSTVO JESENICE«

z naslednjimi pogoji za zasedbo:

- srednja šola za gostinstvo in turizem - tehnik strežbe ali tehnik kuharstva
- 3 leta delovnih izkušenj pri podobnih delih
- organizacijske in vodstvene sposobnosti
- pasivno znanje enega tujega jezika

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni po objavi na naslov: ŽG TTG Slovenijaturist, p. o., 61000 Ljubljana, Pivovarniška 1, kadrovsko-pravni sektor. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po opravljenem postopku.

MERCATOR - IZBIRA,
Trgovsko podjetje Kranj
Maistrov trg 7, Kranj

oglašja prosto delovno mesto

PRODAJALCA ŽIVILSKE STROKE

za delo v skladišču živil v Stražišču

Posebni pogoj:

- 6 mesecev delovnih izkušenj, odslužen vojaški rok

Pisne prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev sprejema Mercator - Izbira Kranj, Maistrov trg 7, 64000 Kranj, v 8 dneh po objavi.

SEX SHOP
Intima
VIDEOTEKA
TEL: 064/81-296
JESENICE, Titova 18 a
NOVO
PRVI NA GORENJSKEM

Rodeo
NEWS

DISPLAY
v centru Kranja
Naročila tel.: 35-534

ISKRA INSTRUMENTI OTOČE, d. o. o.
Otoče 5 a
64244 Podnart

objavlja prosto delovno mesto

DIREKTOR EKONOMSKO ANALITSKEGA ODDELKA

Pogoji:

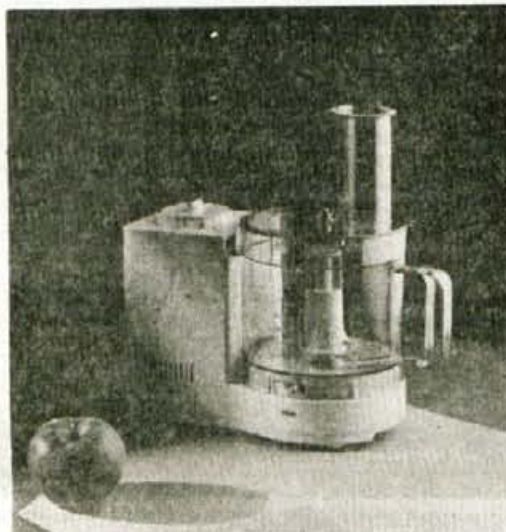
- visoka strokovna izobrazba ekonomske smeri
- 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih
- organizacijske sposobnosti

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Poskusno delo traja 4 mesece.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 8 dni po objavi razpisa na naslov Iskra Instrumenti Otoče, d. o. o., kadrovska služba, Otoče 5 a, 64244 Podnart.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

SAMO
MULTIPRACTIC
JE PRAVI
MULTIPRACTIC
BRAUN

Iskra

ETIKETA Žiri
Industrijska ul. 6

Družbeno podjetje za izdelovanje etiket, trakov, propagandnega materiala in embalaže

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTOR PODJETJA s štiriletnim mandatom

Ste kandidat ekonomske, komercialne, pravne, organizacijske ali tehnične smeri ustrezne visoke izobrazbe? Imate vsaj 5 let delovnih izkušenj od tega 3 leta na odgovornih delovnih mestih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi? Ste s svojim dosedanjim delom dokazali organizacijske in vodstvene sposobnosti? Obvladate vsaj en tuj svetovni jezik? Če lahko na vsa ta vprašanja odgovorite pozitivno, vas vabimo, da se prijavite na razpisano delovno mesto.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Etiketa Žiri, Industrijska ul. 6, 64226 Žiri z oznako "za razpis".

Vsi kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po sprejetju sklepa o imenovanju.

KOMPAS HOTELI KRANJSKA GORA
Borovška 100

Na podlagi določil Statuta in sklepa delavskega sveta Podjetja Kompas hoteli Kranjska Gora razpisujemo naslednja dela in naloge:

DIREKTOR PODJETJA KOMPAS HOTELI KRANJSKA GORA

Pogoji:

- najmanj V. stopnja zahtevnosti hotelsko-turistične ali splošne smeri
- pet let delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah
- aktivno znanje vsaj dveh svetovnih jezikov
- komunikativnost, dinamičnost in sposobnost hitrega dojenja.

Kandidate prosimo, da ob prijavi predložijo tudi program dela. Prednost pri izbiri dobo imeli kandidati, ki imajo delovno izkušnje pri odgovornih delih in nalogah na področju hotelirstva.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh na naslov: Podjetje Kompas hoteli Kranjska Gora, Borovška 100 s pripisom »za razpisno komisijo«.

LTH loške tovarne
hladilnikov
škofja loka

IZJEMNA PRILOŽNOST

Obiščite maloprodajo LTH Škofja Loka. Na zalogi imamo še hladilne vitrine po starih cenah. Poleg tega lahko kupite tudi zamrzovalne skrinje, hladilne in zamrzovalne omare, male gostinske aparate, hladilne pulte, brusilne stroje, toplotne črpalke, tehnološke presežke materiala itd. Ugodni nakupni pogoji.

TRGOVINA JE ODPRTA VSAK DAN
od 8. do 16. ure in
v SOBOTO od 8. do 12. ure

VABLJENI!

CDA CDA CDA CDA CDA CDA CDA CDA CDA CDA CDA

UGODNO - UGODNO - UGODNO - UGODNO

Televizorji:

Star 55, raven ekran 9.900,00
Samsung 51, model 91 8.490,00
Samsung 37, model 91 5.990,00

HI-FI stolp Samsung s CD,
2 x kasetofon, ura, dalj. upr. 7.990,00

Cene veljajo do odprodaje zalog

Videorekorderji in radiokasetofoni

VX 1260,
(LCD zaslon, počasni posnetek) 8.990,00
SX 7120
(dve glavi, daljinsko uprav.) 7.990,00
RCD 1250
(CD, dvojni kasetofon, radio) 3.990,00
PD 650
(dvojni kasetofon, radio, ločljivi zvočniki) 2.790,00

del. čas
od ponedeljka
do petka
9. do 12. ure
15.30 do 19.30
ure

mednarodno
podjetje
Ljubljana

CENTER KRANJ
C. Talcev 3
(pri gostilni
Blažun)
tel. 064/22-367

alples industrija pohištva

redni program AL vam s
predelavo in dodelavo
prilagodimo meram
vašega stanovanja
sprejemamo tudi naročila za
elemente že opuščenega
programa TRIGLAV

alples alples alples

NOVO - NOVO - NOVO

126 BIS 700
je VEČ KOT
»bolha«

avto z dostopno ceno in novo kvaliteto.

Prepričajte se in pokličite po tel.:
(061) 312-744, interna 23.

DP SALBATRING EXPORT
p. o., Kamniška 20, Ljubljana

MALI OGLASI

27-960

Cesta JLA 16

APARATI STROJI

VIDEOREKORDER Nordmende (HI-FI, audiodub...) prodam. ☎ 21-079

Ugodno prodam OJAČEVALEC Technics, stereo, FU - V 505, Ega, 370 W ter stereo DOUBLE Cassette Desk JVC - TD - W 201. Uran-ker, Zgoša 61, Begunja ☎ 836

Prodam KROŽNO ŽAGO za obžagovanje lesa. Informacije na ☎ 620-140, od 15. do 17. ure ☎ 935

Ugodno prodam rabljen kombiniran ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elektrika). ☎ 47-366 1125

Prodam FOTOKOPIRNI STROJ Cannon, tip 270. Šifra: CANNON 1150

Prodam MLINE za krmo - "šrotar". ☎ 47-900 1156

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 3,5 kW. ☎ 57-862 1166

Prodam 120-litrsko zamrzovalno OMARO. Cena 3.500,00 din. ☎ 23-898 1181

Prodam ŠTEDILNIK kippersbusch, nov, nerabljen. Cena po dogovoru. ☎ 631-750 1189

Gostinci pozor! Prodam APARAT za izdelavo sladke smetane. Aparat je v garanciji. ☎ 26-560 1195

SE PRIPOROČA
MLIN
V PREDOSLJAH
JOZE DOLHAR

GRADBENI MATERIAL

Prodam smrekove plohe, debeline 5 in 8 cm. ☎ 45-672 po 15. uri.

Prodam dve OKNI Jelovica, dim. 120 x 120 cm. ☎ 620-834 1152

IZOBRAŽEVANJE

Uspešno INŠTRUIRAM matematiko in fiziko, za osnovne in srednje šole. ☎ 10-803 1191

INŠTRUIRAM matematiko za osnovne šole ter angleščino in francoščino za osnovne in srednje šole. ☎ 25-817 1200

KUPIM

Kupim javorove PLOHE. ☎ 23-585 1120

Kupim suh macesnov LES, od 4 do 5 kub. m. ☎ 061/627-101 1155

Kupim mizarstvo KOMBINIRKO, šir. 40, 5 operacij. ☎ 061/843-007, dopoldan (Nastran) 1179

NEMŠČINA ZA ZAČETNIKE

● 30-urni tečaj za odrasle ob sobotah in nedeljah
Inf. po tel. 622-942, Kon

Kupim ELEKTROMOR, 15 kW. ☎ 46-370 1193

Kupim zazidljivo PARCELO, v Kranju ali okolici. ☎ 39-580, po 16. uri 1199

LOKALI

V najem oddam FOTOKOPIRNIČO. Šifra: DOBRA LOKACIJA 1148

TRGOVSKI LOKAL, v obratovanju, 52 kvad. m., novogradnja v starem delu Kranja, prodamo. Šifra: NAJUGODNEJŠI PONUDNIK 1173

V najem oddam GOSTINSKI LOKAL. Pogoj: odkup inventarja! ☎ 52-259, od 10. do 23. ure 1190

OBVESTILA

J & J TV - VIDEO - HI-FI SERVIS
Smedniška 80, Kranj. POPRAVLJAMO vse vrste TV, video in audio aparatov. ☎ 39-886 69

ŠIVALNE STROJE vseh vrst hitro očistim in popravim. Možnost tudi poučevanja o delovanju vašega stroja. Informacije na ☎ 42-805 485

Opravljam vsa ZIDARSKA DELA, keramične in kamnite OBLOGE. ☎ 74-736 1054

ROBINSON club TRŽIČ
tel.: 52-266

Odpri vsak dan od 21. do 02. ure
Torek zaprto!
V četrtek, 31. 1. 91, ob 21. uri nastopa

ALBERTO GREGORIČ

Ugodno prodajamo IZPUŠNE LONČE za vozila R 4, R 5, R 9, R 18. ☎ 801-328 1127

ROLETE, žaluzije, lamelne zavese, harmonika vrata, zasteklitve balkonov, montaža centralnih kurjav. ☎ 75-610 1147

VODENJE poslovne korespondence v nemščini in angleščini, poučevanje in instruiranje obeh jezikov, za posameznike in skupine, po učnem ali individualnem programu. ☎ 77-795, od 16. do 19. ure 1159

Ustanovimo podjetje, vodimo poslovne knjige in izdelamo zaključni račun! ☎ 24-971 1163

VODOVOD NA NOVI HIŠI, kot tudi razna popravila. Vam naredim kvalitetno in hitro (lastno "stemanje"). ☎ 28-427 1197

MAŠKERADNE KOSTIME, nove, od 2 do 14 let, po želji z dodatki - lasuljami, prodam - pošljem po pošti. ☎ 061/266-940, od 9. ure dalje 780

Prodajam umetniško SLIKO (Ravnikar L.). ☎ 28-808, po 15. uri 1116

Prodajam žensko krzno in usnjeno (črno) JAKNO, števil. od 38 do 42. ☎ 38-334, po 18. uri 1180

Prodajam suha kostanja DRVA, Valjavec, Žablje 1, Golnik 1194

Prodajam KONTEJNERJE - SMET-NJAKE. ☎ 34-457 1203

Prodajam jadrarno PADALO Ekstaza C 30. Cena 1.000 DEM. Robert Majnik, Log 8, Želiezniči, ☎ 66-768 1210

OSTALO

MAŠKERADNE KOSTIME, nove, od 2 do 14 let, po želji z dodatki - lasuljami, prodam - pošljem po pošti. ☎ 061/266-940, od 9. ure dalje 780

Prodajam umetniško SLIKO (Ravnikar L.). ☎ 28-808, po 15. uri 1116

Prodajam žensko krzno in usnjeno (črno) JAKNO, števil. od 38 do 42. ☎ 38-334, po 18. uri 1180

Prodajam suha kostanja DRVA, Valjavec, Žablje 1, Golnik 1194

Prodajam KONTEJNERJE - SMET-NJAKE. ☎ 34-457 1203

Prodajam jadrarno PADALO Ekstaza C 30. Cena 1.000 DEM. Robert Majnik, Log 8, Želiezniči, ☎ 66-768 1210

POSESTI

Nedograjeno stanovanjsko HIŠO na Bledu, prodam. Šifra: HIŠA 1174

V bližini Kranja - 4 km, v območju opredeljenem za pozidavo, prodam PARCELO, velikosti približno 1.000 kvad. m. Cena 30 DEM za kvad. m. Možnost obročnega odplačevanja. Šifra: DOBRA NALOŽBA 1177

POZNANSTVA

Gorenjski fant, s stanovanjem, bi se poročil z dekletom (trgovko), s katero bi imela svojo trgovino z artikli, katere montiram po terenu, v svojem obrtniškem poklicu. Šifra: SLUŽBA ZA OBA 1157

STAN. OPREMA

Prodajam otroško POHIŠTVO Rocky - postelja, omara in pisalna miza, vse v enem kosu in 10 kvad. m. prešane SLAME (stenska obloga). ☎ 36-752 1119

Poceni prodajam: žametno sedežno garnituro barva starega zlata, pomivalno korito, štedilnik Gorenje, Kocina Helena, Planina 5, Kranj. ☎ 37-230 1167

STANOVANJA

1-sobno STANOVANJE v Kranju - Planina, oddam. Šifra: DEVIZE 1122

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

Prodajam 1-sobno STANOVANJE s telefonom v Kranju, Trg Rivoli 7. Informacije na ☎ 38-789 ali 801-297, popoldan. 1113

RAZNO PRODRAM

Prodajam novo CERADO za R 4 in PRALNI STROJ Gorenje. Puškar, Zl. polje 2/a, Kranj 1138

Prodajam Z 126, letnik 1980, registrirana do 6. 2. 1992, gradbeno DVI-GALO, kombiniran otroški VOZIČEK in koncertne, starinske CI-TRE. Informacije: Nedeljska vas 6, Kranj - Mlaka 1172

Prodajam polovico KRAVE za v skrinjo in mešana DRVA. Sp. Bitnje 21, Žabnica, ☎ 11-964 1182

Prodajam BMW 316 I, letnik 1979 ali zamenjam za Z 101. Kropar, Škofjeloška 19, Kranj - Stražišče 1207

Prodajam Z 101 1.1 GX, letnik 1988. ☎ 68-265 1208

R 4, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Gašper Ulčar, Rečiška 7, Bled 1209

Ugodno prodajam Z 126 P, letnik 1977, registriran do januarja 1992. Cena 1.500 DEM. Informacije na ☎ 45-667 ali 43-083 1211

Prodajam GOLF, letnik 1987, dobro ohranjen. ☎ 24-232 1212

Prodajam FIAT 126 P. Goriče 16, Golnik 1214

Prodajam VW, letnik 1972. Cena 1.200 DEM. ☎ 42-332 1215

Prodajam JUGO 55, letnik 1988. Lojzeta Hrovata 9, stan. št. 25, Kranj - Planina II. 1216

Prodajam JUGO 45, star 2 leti. ☎ 38-324

DELO na domu, delovne izkušnje niso potrebne, pošljite življenjepis in kuverto ter znamko, nato dobite navodila. Meta Kok, Ljubljanska 29, Kranj 1122

Nudim DELO na domu! Plačilo v devizah. Šifra: DEVIZNO IZPLAČILO 1123

TZV Maribor išče AKVIZITERJE za prodajo tekstilnih izdelkov. Informacije Ahčin, Zg. Duplje 11, ☎ 48-001 1129

DELO na Vašem domu! Delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjepis in kuverto z Vašim naslovom ter znamko, nato boste dobili potrebna navodila. Marija Fende, Jezerska c. 114/a, Kranj 1137

Honorarno zaposlim DELAVCA, vajenega fotokopiranja. Šifra: FOTOKOPIRNICA 1149

ARTIKEL, uspešen doma in v tujini, čaka na Vas! ☎ 46-205, popoldan 1168

3.000,00 din na vikend dobi ZASTOPNIK s prodajo novega knjižnega artikla. ☎ 57-459 1176

Nudimo honorarno zaposlitev pridnim delavcem za ČIŠČENJE poslovnih prostorov. Delo je dopoldansko ali popoldansko. Na razgovor vabimo le resne interese z dobrim mnenjem bivših delodajalcev. Hribar "Blesk" d.o.o., Planina 3, Kranj, ☎ 33-666 1178

Prodajam SUZUKI SJ 410, prodam. ☎ 73-686 1118

Prodajam GOLF bencinar, letnik 1981. ☎ 38-900 1124

Prodajam JUGO 45 AX, letnik februar 1988, prevoženih 33.000 km, garažiran. Cena 6.500 DEM. ☎ 25-867 1126

Prodajam Z 101, po delih. Zajc, Gradnikova 7, Kranj 1128

Prodajam Z 101, letnik 1989. ☎ 27-144 1132

JUGO 45, star 2 leti in pol, garažiran, zaščiten, odlično ohranjen, prodam. ☎ 78-879 1133

Prodajam GOLF, letnik 1977, R 4, letnik 1983, Z 101, letnik 1982, karamboliran VW, letnik 1974, LANCIO (Oldtajmer), letnik 1945, OS za skoblanje in CIRKULAR. ☎ 70-083 1134

Prodajam JUGO 45, prva registracija aprila 1987, zelo dobro ohranjen. ☎ 42-595 1135

126 PGL, star 1 leto in pol, garažiran, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ 620-734 1142

Prodajam LADO Riva, letnik 1989. C. 26. julija 53, Naklo 1144

Ugodno prodajam R 4 GTL, letnik november 1988, garažiran. ☎ 631-312 1145

Prodajam ŠKODO 105 S, letnik 1981. ☎ 82-371 1151

Prodajam LADO Samaro, letnik 1990, 1.500-kubični motor, prevoženih 12.000 km. Cena zelo ugodna. Zupan, Gradnikova 3, Kranj 1153

SPAČEK, starejši letnik, vozen, registriran do maja 1991, zelo poceni, naprodaj. ☎ 74-832 1158

Prodajam JUGO 55 Koral, star 2 leti, prevoženih 24.000 km. ☎ 74-367, popoldan 1160

GOLF, konsignacijski, letnik september 1986, bencinar, prodam ali zamenjam za cenejše vozilo. ☎ 50-051, int. 26 ali ☎ 57-719 1161

Prodajam R 4, letnik 1989. ☎ 65-835 1165

Prodajam R 4 GTL, letnik 1987. ☎ 28-647 1170

Prodajam Z 126 P, letnik 1980. Ogled vsak dan, po 16. uri. Hanzič, Viktorja Kejžarja 1, Jesenica 1171

Ugodno prodajam Z 101, letnik 1977. ☎ 40-636, popoldan 1183

Ugodno prodajam R 4, letnik 1977, registriran do junija 1991 in REZERVNE DELE za Sunbeam 1600. ☎ 77-721 1184

JUGO 45 AX, rdeče barve, star 3 leta, prodam za 6.200 DEM. Hrastje 123, Kranj 1185

Prodajam JUGO 55, letnik 1985. Informacije na ☎ 89-166 1204

Prodajam BMW 318 I, letnik 1987, z veliko dodatno opremo. Cena 26.000 DEM. ☎ 801-093 1206

RAZNO PRODRAM

Prodajam BMW 316 I, letnik 1979 ali zamenjam za Z 101. Kropar, Škofjeloška 19, Kranj - Stražišče 1207

Prodajam Z 101 1.1 GX, letnik 1988. ☎ 68-265 1208

R 4, letnik 1977, dobro ohranjen, prodam. Gašper Ulčar, Rečiška 7, Bled 1209

Ugodno prodajam Z 126 P, letnik 1977, registriran do januarja 1992. Cena 1.500 DEM. Informacije na ☎ 45-667 ali 43-083 1211

Prodajam GOLF, letnik 1987, dobro ohranjen. ☎ 24-232 1212

Prodajam FIAT 126 P. Goriče 16, Golnik 1214

Prodajam VW, letnik 1972. Cena 1.200 DEM. ☎ 42-332 1215

Prodajam JUGO 55, letnik 1988. Lojzeta Hrovata 9, stan. št. 25, Kranj - Planina II. 1216

Prodajam JUGO 45, star 2 leti. ☎ 38-324

DELO na domu, delovne izkušnje niso potrebne, pošljite življenjepis in kuverto ter znamko, nato dobite navodila. Meta Kok, Ljubljanska 29, Kranj 1122

Nudim DELO na domu! Plačilo v devizah. Šifra: DEVIZNO IZPLAČILO 1123

TZV Maribor išče AKVIZITERJE za prodajo tekstilnih izdelkov. Informacije Ahčin, Zg. Duplje 11, ☎ 48-001 1129

DELO na Vašem domu! Delovne izkušnje niso potrebne. Pošljite kratak življenjepis in kuverto z Vašim naslovom ter znamko, nato boste dobili potrebna navodila. Marija Fende, Jezerska c. 114/a, Kranj 1137

Honorarno zaposlim DELAVCA, vajenega fotokopiranja. Šifra: FOTOKOPIRNICA 1149

ARTIKEL, uspešen doma in v tujini, čaka na Vas! ☎ 46-205, popoldan 1168

3.000,00 din na vikend dobi ZASTOPNIK s prodajo novega knjižnega artikla. ☎ 57-459 1176

Nudimo honorarno zaposlitev pridnim delavcem za ČIŠČENJE poslovnih prostorov. Delo je dopoldansko ali popoldansko. Na razgovor vabimo le resne interese z dobrim mnenjem bivših delodajalcev. Hribar "Blesk" d.o.o., Planina 3, Kranj, ☎ 33-666 1178

Prodajam SUZUKI SJ 410, prodam. ☎ 73-686 1118

Prodajam GOLF bencinar, letnik 1981. ☎ 38-900 1124

Prodajam JUGO 45 AX, letnik februar 1988, prevoženih 33.000 km, garažiran. Cena 6.500 DEM. ☎ 25-867 1126

Prodajam Z 101, po delih. Zajc, Gradnikova 7, Kranj 1128

Prodajam Z 101, letnik 1989. ☎ 27-144 1132

JUGO 45, star 2 leti in pol, garažiran, zaščiten, odlično ohranjen, prodam. ☎ 78-879 1133

Prodajam GOLF, letnik 1977, R 4, letnik 1983, Z 101, letnik 1982, karamboliran VW, letnik 1974, LANCIO (Oldtajmer), letnik 1945, OS za skoblanje in CIRKULAR. ☎ 70-083 1134

Prodajam JUGO 45, prva registracija aprila 1987, zelo dobro ohranjen. ☎ 42-595 1135

126 PGL, star 1 leto in pol, garažiran, zelo dobro ohranjen, prodam. ☎ 620-734 1142

Prodajam LADO Riva, letnik 1989. C. 26. julija 53, Naklo 1144

Ugodno prodajam R 4 GTL, letnik november 1988, garažiran. ☎ 631-312 1145

Prodajam ŠKODO 105 S, letnik 1981. ☎ 82-371 1151

Prodajam LADO Samaro, letnik 1990, 1.500-kubični motor, prevoženih 12.000 km. Cena zelo ugodna. Zupan, Gradnikova 3, Kranj 1153

SPAČEK, starejši letnik, vozen, registriran do maja 1991, zelo poceni, naprodaj. ☎ 74-832 1158

Prodajam JUGO 55 Koral, star 2 leti, prevoženih 24.000 km. ☎ 74-367, popoldan 1160

GOLF, konsignacijski, letnik september 1986, bencinar, prodam ali zamenjam za cenejše vozilo. ☎ 50-051, int. 26 ali ☎ 57-719 1161

Prodajam R 4, letnik 1989. ☎ 65-835 1165

Prodajam R 4 GTL, letnik

Jugoslavija je bila na robu državljanske vojne

Država, v kateri se največ govori o orožju, je bolna

Razširjena seja zveznega predsedstva, sklicana za ponedeljek, je predstavljena na četrtek. Dosedanji pogovori vodstev republik kažejo, da so razlike v pogledih na prihodnost Jugoslavije velike, dokumentarec o naklepih Hrvaške zoper Jugoslovansko ljudsko armado pa je do skrajnosti zaostri odnose med Hrvaško in armado. Sobotno premirje je umirilo položaj, ni pa odstranilo posledic, ki bodo trajno obremenjevale odnose v Jugoslaviji.

Kranj, 28. januarja - Državno predsedstvo je zasedalo vso noč med petkom in soboto, na njem je sodeloval tudi predsednik Republike Srbije Slobodan Milošević in na izrecno zahtevo dr. Janeza Drnovška je prišel na sejo tudi hrvaški predsednik dr. Franjo Tuđman. Po obtožbah in protioptočbah ter grožnjah je bil dogovorjen kompromis: v soboto opoldne se ukine bojna pripravljenost armade, na Hrvaškem pa se izvede demobilizacija rezervne milice. To se je po sporočilu tudi zgodilo.

Nevarnosti oboroženega spopada, ne le na Hrvaškem, ampak z možnostjo tudi drugod, saj je vojska povečala bojno pripravljenost v vsej državi, vsaj v Sloveniji pa smo sprejeli tudi ustrezne ukrepe, ki še nikdar po vojni ni bil tako blizu, smo se izognili. Pravimo, da je zmagal razum. Pa ni. Če bi vladal razum, do takih zaostritev ne bi prišlo, nezaupanje v Jugoslaviji in nezaupanje sveta do Jugoslavije pa se ni zmanjšalo, ampak močno povečalo.

Sporni dokumentarec in sezname za aretacijo

Dr. Franjo Tuđman, predsednik Republike Hrvaške je na izredni seji hrvaškega sabora povedal, da je predsedniku zveznega izvršnega sveta Antetu Markoviću izročil poročilo, ki govori o sestanku vojaškega vrha, na katerem je bilo govora o premikih enot JLA, o tem, za katere enote gre, vključno s seznamami tistih, ki jih je treba aretirati, tako v hrvaškem vodstvu kot v vladah Hrvaške in Slovenije, vključno z Markovićem in Mesićem v Beogradu in podobno.

Plasiranje dokumentarca, ki ga je pripravila specializirana skupina iz zveznega sekretariata za ljudsko obrambo o ilegalnem oboroževanju hrvaške milice in rušenju JLA, je bilo očitno natančno načrtovano. Vrteli so ga, ko je zasedalo zvezno predsedstvo, ko je zasedal hrvaški sabor, ko je bil Tuđman na pogovorih z Miloševićem in je nato odšel na sejo zveznega predsedstva. Na Hrvaškem je bil preplah, ker se predsednik še ni vrnil iz Zagreb. Vojaški obveščevalci, tako so povedali, so posneli tajne pogovore hrvaških ministrov za obrambo in notranje zadeve generala Špegelja in Boljkovca ter v igro vpletli tudi Združene države Amerike in Madžarsko. Američani in Madžari so trditve iz dokumentarca demantirali. Hrvati, pa tudi prizadeta ministra, pravijo, da je film lažen, zmontiran, kar tehnično ni nobena težava, vendar je dejstvo, da ministrov ni bilo na seji sabora in da je Tuđman napovedal v občinskih in republiški upravi izločitev skrajnežev, ki škodujejo ugledu Hrvaške. To je povzročilo dodatna ugibanja. Falsifikat naj bi bil narejen v stilu sovjetske KGB. Ugibanja so tudi zato, ker sta Špegelj in Boljkovac filmske trditve zanikala, eden od Tuđmanovih svetovalcev, Ante Berišić, pa je dejal, da je Špegelj to v resnici govoril, ker je vedel, da mu prisluškujejo in

je želel s tem vojaško protiobveščevalno službo speljati na led. Vohunski film informativne službe zveznega sekretariata za ljudsko obrambo je lahko torej ponaredek, izvirnik ali prevara. Lahko je opravičilo za uvedbo izrednih razmer na Hrvaškem. Film je na trenutke pošasten, oblikovana je strokovna skupina, ki bo analizirala film. Prva analiza je pokazala številne dvome v izvirnost posnetkov, sicer pa so v igri razna ugibanja: ali je bil Špegelj kot nekdanji komandant 5. armadnega območja vrinjen v hrvaško vladno, ali so imele pri nastajanju filma "prste" tudi nekatere opozicijske stranke, predvsem Socialistična stranka Hrvaške in Hrvaška kmečka stranka, zakaj se je ubil Zvonko Ostoić itd. Dejstvo pa je, da film najbolj škoduje njegovim avtorjem. ● J. Košnjek

je želel s tem vojaško protiobveščevalno službo speljati na led. Vohunski film informativne službe zveznega sekretariata za ljudsko obrambo je lahko torej ponaredek, izvirnik ali prevara. Lahko je opravičilo za uvedbo izrednih razmer na Hrvaškem. Film je na trenutke pošasten, oblikovana je strokovna skupina, ki bo analizirala film. Prva analiza je pokazala številne dvome v izvirnost posnetkov, sicer pa so v igri razna ugibanja: ali je bil Špegelj kot nekdanji komandant 5. armadnega območja vrinjen v hrvaško vladno, ali so imele pri nastajanju filma "prste" tudi nekatere opozicijske stranke, predvsem Socialistična stranka Hrvaške in Hrvaška kmečka stranka, zakaj se je ubil Zvonko Ostoić itd. Dejstvo pa je, da film najbolj škoduje njegovim avtorjem. ● J. Košnjek

je želel s tem vojaško protiobveščevalno službo speljati na led. Vohunski film informativne službe zveznega sekretariata za ljudsko obrambo je lahko torej ponaredek, izvirnik ali prevara. Lahko je opravičilo za uvedbo izrednih razmer na Hrvaškem. Film je na trenutke pošasten, oblikovana je strokovna skupina, ki bo analizirala film. Prva analiza je pokazala številne dvome v izvirnost posnetkov, sicer pa so v igri razna ugibanja: ali je bil Špegelj kot nekdanji komandant 5. armadnega območja vrinjen v hrvaško vladno, ali so imele pri nastajanju filma "prste" tudi nekatere opozicijske stranke, predvsem Socialistična stranka Hrvaške in Hrvaška kmečka stranka, zakaj se je ubil Zvonko Ostoić itd. Dejstvo pa je, da film najbolj škoduje njegovim avtorjem. ● J. Košnjek

Javni natečaj za ureditev Ljubelja

Tržič, januarja - Zanimanje za prisotnost firm na Ljubelju je izredno veliko, tako s turističnega kot gospodarskega vidika, zahteva pa kompleksno ureditev, zato se je tržički izvršni svet odločil za javni natečaj.

Upravna organizacija za urbanistično načrtovanje v občini Tržič je pripravila programske zasnove za pridobitev strokovnih rešitev za izdelavo ureditvenega načrta Ljubelja, o katerem so že razpravljali člani izvršnega sveta. Gre za kompletno področje Ljubelja, mejnega platoja, platoja pod Kompasom, vključno z izgradnjo nove ceste za dostavo. Ureditveni načrt naj bi obsegal vse potrebno, v okviru možnosti seveda, za tranzitni in stacionarni turizem, zasnovo prometnega omrežja in komunalnih naprav - kanalizacija, vodovod, električno omrežje, PTT linije, odpadki - usmeritve za arhitektonsko in urbanistično oblikovanje ter usmeritve za varovanje in izboljšanje bivalnega okolja.

Z razpisom bodo pohiteli,

Planinsko društvo Radovljica prireja predavanje dr. Iztočka Tomazina »V gorah Kanade«. Predavanje bo v petek, 1. 2. 1991, ob 19. uri v osnovni šoli v Radovljici.

Informacija za javnost

MLIN - je kratica za Mlado iniciativo pri Slovenski demokratični zvezi. Tudi v Kranju smo 19. januarja 1991 ustanovili odbor MLIN-a. Izvolili smo nekaj svojih predstavnikov in se pogovorili o nadaljnjih akcijah, o katerih boste lahko več izvedeli v naslednjih mesecih.

Na naslednji sestanek, v soboto, 2. februarja 1991, vabimo nove člane in simpatizerje SDZ. Sestanek bo v prostorih Demosa Kranj, Poštna ulica 3/IV ob 11. uri.

Zoran Kozina

Najnovejša varianta

Policijo v nebotičnik

Tržič, januarja - Vse kaže, da je novogradnja na Deteljici, ki je bila prvotno namenjena policijski postaji, za policijo dokončno izgubljena. Tržički izvršni svet išče zanj novo rešitev; najnovejši predlog za policijsko postajo so spodnji prostori tržičkega nebotičnika.

Takole se rado zgodi, če se kaj predolgo vleče. Kronologija gradnje policijske postaje v Tržiču sega, verjeli ali ne, že v leto 1972, ko je bil izdelan posnetek obstoječega stanja, lokacijska dokumentacija za novo postajo je bila potrjena leta 1982, idejni načrt pa 1984. Glavni projekt je bil izdelan septembra 1987, lokacija za gradnjo pa določena na Deteljici. Gradbeno dovoljenje je bilo izdano 13. januarja 1989 in tisto pomlad je SGP Tržič začel z deli.

Tržičanom že od vsega začetka ni bilo všeč, da bi policijsko postajo imeli na samem vходу v mesto, kar je povsem skregano s turizmom, kakršnega so svojemu obmejnemu mestecu namenili. Policija seveda mora biti, toda diskretno spravljena z očmi, ne pa da bi moral vsak, ki bi prišel v njihovo mesto, trdo mimo nje. To je bil verjetno eden od vzrokov, zakaj projekt ni in ni stekel in je zdaj tudi dokončno propadel.

Interesi policije so bili sicer veliki, saj je - tako pravi finančna konstrukcija - Vojni servis Beograd dal zanj 115.400 DEM kredita, RSNZ 66.278 DEM za samske sobe, in skupščina občine Tržič 523.000 DEM iz proračuna. Lani je gradnja obstala pri III. fazi. Da bi bil objekt dokončan, bi potrebovali še približno en milijon DEM in dodatnih 300.000 DEM za opremo.

Takih sredstev Tržič nima. Zadnje pol leta so potekali razgovori pri ministru Bavčarju. Če republiški sekretariat za notranje zadeve zagotovi sredstva, naj bo policijska postaja, sicer bo občina objekt namenila turizmu in gostinstvu, je odločna občinska uprava. In ker sredstev ni, se bo tako tudi zgodilo: občina bo iskala potencialne investitorje, ki bo objekt dokončala v gostinsko-turistične namene. Hkrati bo poskrbela tudi za policijo. Govorjeno je bilo že, da bi dobila prostore v stari Bračičevi šoli, vendar ker ima tam potrebo po širjenju knjižnice, prostori pa policiji ne ustrezajo tudi zaradi zaprtosti lokacije, slabih radijskih zvez, so našli boljše in dokaj sprejemljivo varianto v pritličju nebotičnika, kjer imajo prostore stanovanjska skupnost, Zivila in Peko. Za potrebe policije so spodaj tudi uporabni kletni prostori. Kot pričakujejo, se bo hitro našla rešitev s sedanjimi uporabniki teh prostorov, le stanovalci bodo tudi morali dati svoj pristanek. ● D. Dolenc

Kranj, 28. januarja - V soboto je v domu JLA potekal četrti hitropotezni šahovski turnir slepih in slabovidnih, ki ga je priredila Medobčinska organizacija slepih in slabovidnih iz Kranja. Turnirja, ki je bil letos prvič v Kranju, se je udeležilo šestindvajset šahistk in šahistov iz vse Slovenije.

Rezultati: 1. Zlatko Hlevir, Maribor, 2. Mirko Olup, Koper, 3. Emil Muri, Kranj, 4. Stane Oblak, Koper, 5. Viktor Vertačnik, Celje, 6. Vukola Zejak, Kranj, 7. Erland Mure, Ljubljana, 8. Matej Zunderl, Celje, 9. Mirko Zupančič, Maribor, 10. Anica Jeraj, Ljubljana. ● M. A., foto: J. Cigler

Slovinci v Beogradu in Sarajevu

Delegacija Republike Slovenije pod vodstvom Milana Kučana je pretekli teden obiskala vodstvi Srbije ter Bosne in Hercegovine. Doseženo je bilo soglasje, da je pravica do samoodločbe neodtujljiva in da je treba krizo reševati na miren način.

Uradno sporočilo s četrtkovga srečanja delegacij Slovenije in Srbije pod vodstvom Milana Kučana in Slobodana Miloševića pravi, da je pravica do samoodločbe lahko omejena samo z enako pravico drugega naroda. Srbija upošteva interes Slovenije za samostojnost in tega ne bo ovirala. Slovenija pa upošteva interes srbskega naroda, da živi v eni državi, kar je treba v prihodnjem možnem jugoslovanskem dogovoru upoštevati. Vseh odnosov v Jugoslaviji ni mogoče definirati na enak način, treba je upoštevati posebnosti, dogovorjeno pa je bilo, da vladi Slovenije in Srbije obravnavata medsebojno gospodarsko sodelovanje. Milan Kučan je po vrnitvi iz Beograda, vmes se je naša delegacija v Zagrebu pogovarjala s hrvaškim vodstvom in priporočila Tuđmanu, naj gre v petek na pogovor z Miloševićem, dejal, da je med republikama več različnih stališč: glede Kosova, kar tokrat niso obravnavali, glede tega, kdo je nosilec suverenosti, ali narod ali republika (Slovenija trdi, da je nosilec suverenosti republika), glede vloge zveznih organov, kjer Slovenija trdi, da niso dejavnik pogovorov, ampak kvečjemu servis, Srbija pa sodi drugače, Slovenija je za nespremenljivost meja, ki so zgodovinske in ne administrativne, kot trdi Srbija, odnose med Srbijo in Hrvaško pa mora urediti republika same, sporazumno.

Tudi v Sarajevu je bila potrjena samoodločba kot osnova. Slovinci so povedali, da bodo šli na svoje, če dogovor ne bo mogoč, v BiH pa menijo, da Slovenija z odepitvijo ne misli resno in bo ostala v Jugoslaviji. Kučan je ponovil, da Slovenija ne bi uvažala orožja, če ji ga ne bi vzeli oziroma bi ga prodali doma, Slovence so spravevali, zakaj pesimizem, ko je državni vrh le rešil krizo. Kučan je obsodil predvajanje filma o hrvaškem oboroževanju. Veliko je znakov, da tudi marsikdo v BiH komaj čaka, da se Slovenija od Jugoslavije poslovijo.

DOMUS razstavlja

Olja v prehrani

Ljubljana, januarja - V Potrošniško informativnem centru DOMUSA v Ljubljani bo od 28. januarja do 2. februarja na ogled tematska razstava "Olja v prehrani". Zanj so se odločili zaradi velikega zanimanja potrošnikov in zaradi primerjalnega testiranja olj, ki ga je DOMUS izvedel leta 1990. Razstava je namenjena potrošnikom, trgovcem in gostincem. Poleg predstavitev olj domačih oljarn bodo prikazali tudi načine priprave hrane v fritezah s poudarkom na hitri pripravi industrijsko polpripravljenih izdelkov. Tako se bo danes, v torek, predstavila kranjska Oljarnica, v sredo Helios Domžale, v četrtek pa Tovarna olja Slovenska Bistrica. ● D. D.

Ob usklajevanju davčne politike

Tržičani ne bodo zmogli

Tržič, 22. januarja - Člani izvršnega sveta so na svoji zadnji seji obravnavali tudi osnutek dogovora o usklajevanju davčne politike v letu 1991 in osnutek odloka o davkih občanov. Bojijo se, da tolikšnih obremenitev Tržičani ne bodo zmogli. Ponovna obravnava na prihodnji seji.

Najbolj vprašljivi so bili za tržičke člane izvršnega sveta davki od premoženja in posebni občinski davek od plačil za storitve. Bojijo se namreč, da Tržičani pri tako nizkih osebnih dohodkih ne bodo zmogli plačati davka na stanovanjske stavbe in stanovanja. Po preprostem izračunu bi vsak, ki poseduje hišo, moral plačati zanj blizu 20.000 dinarjev davka letno, kar bi še bolj ogrozilo socialno stanje Tržiča-

nov, oziroma ga sploh ne bi mogli plačati.

Več vprašanj je bilo postavljenih tudi pri posebnih občinskih davkih za storitve: bojijo se namreč, da bi pri kooperacijskih delih medfazni ne podražil preveč končnega izdelka, s čimer bi bila ogrožena konkurenčnost obrtnika.

O vseh teh vprašanjih bodo člani izvršnega sveta ponovno spregovorili danes, 29. januarja. ● D. Dolenc

BENEŠKI KARNEVAL OPADE
in zato so v Kompasu nekoliko spremenili program izleta na pustno soboto, 9. februarja 1991

BENEŠKI KARNEVAL

Avtobus bo odpeljal iz Škofje Loke ob 6. uri, (hotel Transturist). Kranja (hotel Creina) ob 6.15, Radovljica (AP) ob 6.35 in Jesenic ob 7.00 uri. Sledi vožnja po gornjesavski dolini preko mejnega prehoda Rateče, skozi Trbiž in po Kanalski dolini ter Benečiji do Udin. Tisti, ki se zanimajo za zgodovinske in kulturne spomenike, se bomo povzpeli do gradu z bogatimi zbirkami. Ogledali si bomo tudi stolnico in še kaj, priložnost bo pa tudi za drobne nakupe. Popoldne bomo nadaljevali pot proti Doberdobu in Sredipolju, s krajšim obiskom spomenika vojakom iz I. svetovne vojne. Po prehodu državne meje v Vrtojbi bomo obiskali Kostanjevico z baročno cerkvijo in samostanom. Proti večeru bomo prispeli v domačo gostilno, kjer nas bo čakalo pustno kosilo in dobra domača kapljica (možnost nakupa). Za zabavo bo poskrbljeno, maske vzemite s seboj.

Cena izleta je 650,00 din (s kuponom Gorenjskega glasa 600,00 din) na osebo in vključuje: avtobusni prevoz, pustno kosilo in pokušino vina ter vodstvo.

Prijave do zasedbe mest sprejemajo v vseh Kompasovih poslovalnicah!

KOMPAS
GORENJSKI GLAS
KUPON
50.- din

z njim imate popust pri vplačilu izleta